ВЕЧНИТЕ ДЕТСКИ РОМАНИ

Бамби

ФЕЛИКС ЗАЛТЕН

ПАН

ФЕЛИКС ЗАЛТЕН

БАМБИ

ПАН

София, 1997

*Поредица **„Вечните детски романи“** представя над сто заглавия от световната класика за деца и юноши. Освен многократно издаваните досега шедьоври, тя включва и романи, непревеждани на български език. Поредицата е съставена от специалисти на издателство „Пан '96“ в най-голямата детско-юношеска библиотека на Европа – в гр. Мюнхен, Германия.*

***„Вечните детски романи“** са не само увлекателно четиво, а и неразделна част от обучението по литература.*

Felix Salten

BAMBI

© ИК „Пан '96“

© Ваня Кръстева, превод

Бамби

Превод Ваня Кръстева

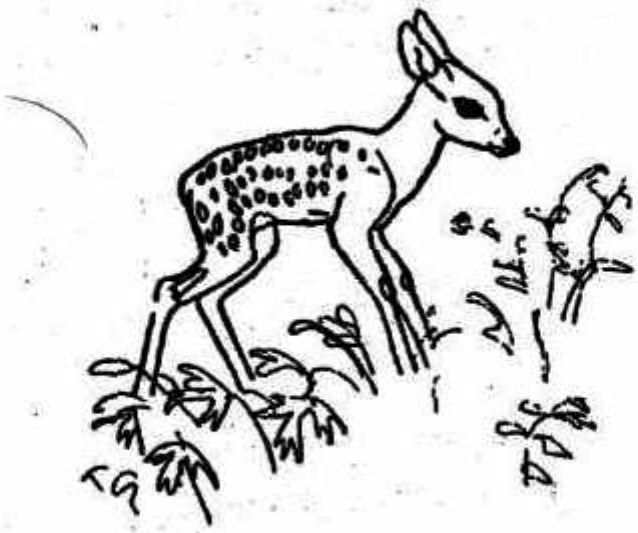

Той се роди сред гъсталака, в една от ония малки, скрити стаи на гората, които наглед са отворени на всички страни и все пак са притулени отвсякъде.

Мястото беше малко, колкото за него и за майка му.

Той стоеше там, олюляваше се несигурно на тънките си крака, гледаше глупаво пред себе си със замъглени очи, които не виждаха нищо, навел глава, силно разтреперан и още съвсем замаян.

– Какво хубаво дете! – извика свраката.

Тя беше долетяла, привлечена от задавените стонове, които родилните болки изтръгваха от майката. Сега свраката седеше кацнала на един клон наблизо.

– Какво хубаво дете! – извика тя отново. И като не получи отговор, продължи разпалено: – Чудно, веднага може да стои и да ходи! Колко интересно! Никога в живота си не съм виждала такова нещо. Разбира се, аз съм още млада, едва от една година съм напуснала гнездото, както може би знаете. Но това е чудесно! Какво дете... ражда се в тоя миг и веднага може да се държи на краката си. Има нещо изтънчено в това. Изобщо всичко у вас, сърните, е много изтънчено. А може ли веднага и да ходи?...

– Да – отвърна майката тихо. – Но трябва да ме извините, че сега не съм в състояние да водя разговор. Имам толкова много работа... а освен това все още се чувствам малко отпаднала.

– Не се смущавайте от мене – каза свраката, – аз също нямам много време. Но такова нещо не се виж-

да всеки ден. Знаете ли колко сложно и трудно стават при нас тези неща. Като се излюпят, пиленцата въобще не могат да се движат, лежат безпомощни в гнездото и се нуждаят от такива грижи, такива грижи, казвам ви, каквито вие не можете да си представите. А колко труд струва да ги храниш, колко тревоги – да ги пазиш! Помислете си, моля ви, колко изморително е да носиш храна на малките и едновременно да бдиш да не им се случи нещо! Те сами не могат да се оправят, ако някой от възрастните не е край тях. Не съм ли права? А колко дълго трябва да чакаш, докато започнат да се движат, колко време минава, докато им поникнат пера и добият приличен вид.

– Извинявайте – отвърна майката, – не ви слушах!

Свраката отлетя. „Глупава личност – помисли си тя, – изтънчена, но глупава!"

Майката дори не забеляза отсъствието ѝ. Тя продължи усърдно да мие рожбата си. Ближеше я с езика си и това беше едновременно грижа за тялото, стоплящ масаж и милувка.

Малкото леко залитна. От поглаждането и побутването, което го докосваше нежно навсякъде, коленцата му се огънаха малко и то застана неподвижно. Червената му дрешка, все още малко раздърпана, имаше красиви бели петна, а сънливото му детско лице бе запазило изражението на дълбок сън.

Наоколо растяха лешникови храсти, дрянове, трънки и млад бъз. Високи кленове, букове и дъбове образуваха зелен свод над гъсталака, а от твърдата тъмнокафява почва растяха папрати с ветрилоподобни листа, секирчета и бъзовляк. Съвсем ниско над земята се гушеха листата на теменужките, вече прецъфтели, и дивите ягоди, които тепърва започваха

да цъфтят. През гъстия листак проникваше като златни нишки светлината на утринното слънце. Цялата гора ехтеше от многобройни гласове, беше пронизана от тях като от някакво радостно вълнение. Авлигата не спираше своята ликуваща песен, гълъбите гукаха неуморно, косовете свиреха, чинките чирикаха, синигерите цвъртяха. Сред тях свадливо извисяваха глас сойките, кряскаха свраките, нахлуваше металическото, оглушително „го-го“ на фазаните. От време на време сред всички тия гласове напираше пронизително краткото, радостно подвикване на някой кълвач. Вик на сокол пропищяваше ясно и настойчиво над върховете на дърветата, не млъкваше прегракналият хор на враните.

Малкото не разбираше нито едно от многобройните чуруликания и подвиквания, нито една дума от разговорите. То още не се вслушваше в тях. Не въз-

приемаше и нито една от миризмите, които излъчваше гората. Чуваше само лекото скриптене, което пробягваше по дрешката му, докато майка му го мие, стопляше и целуваше, не подушваше нищо друго освен близкото тяло на майка си. То се сгуши плътно до тази приятна, изпускаща лека пара плът и подтиквано от глада, започна да търси и намери извора на живота.

Докато малкото сучеше, майката продължи да го милва.

– Бамби – прошепна тя.

От време на време тя вдигаше глава, размърдваше уши и вдишваше вятъра.

После пак целуваше детето си, успокоена и щастлива.

– Бамби – повтори тя, – мой малък Бамби.

Сега, в ранното лято, дърветата стояха притихнали под синьото небе, с разперени ръце и поемаха струящата отгоре сила на слънцето. По храстите и шубраците в гъсталака разцъфнаха бели, червени и жълти звездици. На някои от тях започнаха да се виждат вече плодовите пъпки, които отрупваха тънките върхове на клонките – нежни, твърди и решителни, те приличаха на малки свити юмруци. От почвата се подаваха пъстрите звездици на безброй разнообразни цветя и земята в дрезгавеещото подножие на гората пламтеше в безмълвно и топло великолепие от багри. Навсякъде дъхаше на прясна шума, на цветя, на влажна пръст и зелени дървеса. Когато се зазоряваше и когато залязваше слънцето, цялата гора звънтеше от хиляди гласове и от сутрин до вечер сред ухаещата тишина пееха пчелите, бръмчеха осите, жужеха земните пчели.

През тези именно дни Бамби преживя своето найранно детство.

Той вървеше след майка си по една тясна пътечка, която минаваше сред храсталака. Колко приятно беше да вървят тук! Гъстата шума галеше нежно хълбоците му и полягаше меко встрани. Пътят изглеждаше навсякъде многократно преграден и препречен, но въпреки това те напредваха с голяма лекота. Навсякъде имаше такива пътеки, те кръстосваха надлъж и нашир цялата гора. Майка му ги знаеше всичките и когато понякога Бамби заставаше пред някой храст като пред непроходима зелена стена, тя

винаги намираше без колебание и без да търси мястото, където беше прокаран пътят.

Бамби питаше. Той обичаше да разпитва майка си. Най-хубавото нещо за него беше да пита постоянно и после да слуша какво отговаря майка му. Бамби не се учудваше, че постоянно му хрумваха най-различни въпроси. Той намираше това за съвсем естествено, то дори го възхищаваше. Възхищаваше го също да чака любопитно, докато получи отговор. Какъвто и да беше отговорът, Бамби винаги бе доволен. Наистина понякога не го разбираше, но и в това имаше нещо хубаво, защото можеше да пита пак, ако искаше. Понякога не питаше повече, а това също бе хубаво, защото тогава той сам се заемаше да си представи по свой начин онова, което не беше разбрал. Друг път чувстваше ясно, че майка му не му дава пълен отговор, нарочно не му казва всичко, което знаеше. Това беше много хубаво. Тогава у него оставаше някакво особено любопитство, някакво предчувствие, което го пронизваше тайнствено и го караше да се чувства щастлив, някакво очакване, което го изпълваше със страх и радост едновременно така силно, че той млъкваше.

Сега той попита:

– Чия е тази пътека, мамо?

– Наша – отговори майката.

Бамби продължи да пита:

– Твоя и моя ли?

– Да.

– На нас двамата?

– Да.

– Само на нас двамата ли?

– Не – каза майката, – на нас, сърните...

– Какво е това сърни? – попита Бамби и се засмя.

Майката се обърна да го погледне и също се засмя:

– Ти си сърна, и аз съм сърна. Това са сърни. Разбираш ли?

Бамби подскочи високо от радост.

– Да, разбирам. Аз съм малка сърна, а ти си голяма сърна. Нали?

Майката кимна.

– Точно така.

Бамби отново стана сериозен.

– Има ли и други сърни освен тебе и мене?

– Разбира се – каза майката. – Много.

– Къде са те? – извика Бамби.

– Тук, навсякъде.

– Но... аз не ги виждам.

– Ще ги видиш.

– Кога? – Овладян от любопитство, Бамби се спря.

– Скоро.

Майка му продължи да върви спокойно напред. Бамби тръгна пак след нея. Той мълчеше, защото размишляваше какво можеше да значи това „скоро“. Стигна до извода, че „скоро“ сигурно не е „веднага“. Но се колебаеше кога това „скоро“ престава да бъде „скоро“ и започва да бъде „дълго“. Изведнъж попита:

– Кой е направил тази пътека?

– Ние – отвърна майка му.

Бамби се учуди:

– Ние? Ти и аз ли?

– Ами ние... ние сърните – каза майката.

– Кои? – попита Бамби.

– Ние всички – сряза го нетърпеливо майка му.

Те продължиха да вървят. Бамби беше в добро настроение и имаше желание да скочи встрани от пътя, но остана послушно при майка си. Пред тях, близко до земята, изшумоля нещо. Със стремително движение то се приближаваше, закривано от листата на папрата и подбелничето. Едно тънко гласче изписка жално, после всичко утихна. Само листата и стръкчетата треви на това място потръпваха на тласъци. Един черен пор беше уловил мишка. Той се стрелна покрай тях, сви се настрана и започна обяда си.

– Какво беше това? – попита Бамби възбудено.

– Нищо – успокои го майка му.

– Но... – Бамби трепереше, – но... аз го видях!

– Добре, добре – каза майка му, – не се плаши. Черният пор уби една мишка.

Но Бамби беше страшно изплашен. Някакъв непознат, голям ужас обхвана и стисна сърцето му. Измина много време, докато отново можа да проговори. После запита:

– Защо уби той мишката?

– Защото... – Майката се колебаеше. – Да побързаме – каза тя, като че ли нещо ѝ беше хрумнало и сякаш беше забравила въпроса. Тя се затича. Бамби подскачаше след нея.

Измина дълга пауза; сега те отново вървяха спокойно. Най-сетне Бамби запита плахо:

– И ние ли ще убием някога мишка?

– Не – отвърна майката.

– Никога ли? – попита Бамби.

– Никога – беше отговорът.

– Защо? – попита облекчено Бамби.

– Защото ние не убиваме ни
просто.

Бамби отново се развесели.

От един млад ясен, който се издигаше близо до пътя им, се чу силен крясък. Майката продължи пътя си, без да му обръща внимание. Но Бамби се спря любопитен. Там горе сред клоните две сойки се караха заради едно гнездо, което бяха ограбили.

– Махайте се оттук, негоднице! – извика едната.

– Напразно се гневите, глупачке – отговори другата, – аз не се страхувам от вас!

Първата беснееше:

– Търсете си сама гнезда, крадла такава! Ще ви разбия черепа! – Тя беше извън себе си. – Каква подлост! – ругаеше тя. – Каква подлост!

Другата беше забелязала Бамби, спусна се няколко клона по-надолу и изкряка насреща му:

– Какво зяпаш тук, немирнико! Омитай се!

Изплашен, Бамби с няколко скока настигна майка си и тръгна пак след нея, послушен и стреснат, като си мислеше, че тя не е забелязала изоставането му.

След малко той запита:

– Мамо... какво е това подлост?

– Не знам – каза майката.

Бамби се замисли. После поде отново:

– Мамо, защо те двете бяха толкова лоши една към друга?

– Караха се заради храната – отговори тя.

– Ще се караме ли и ние някога заради храната? – попита Бамби.

– Не – каза майката.

– Защо не? – попита Бамби.

– Защото храна има достатъчно за всички ни – отвърна майка му.

Бамби искаше да знае още нещо:

– Мамо?...

– Какво има?

– Ще бъдем ли и ние някога лоши един към друг?

– Не, детето ми – каза майката, – при нас няма такива неща.

Те продължиха да вървят. Изведнъж пред тях стана съвсем светло, сияйно светло. Зеленият хаос от шубраци и храсти свършваше, свършваше и пътеката. Само още няколко крачки и те излязоха на светлия простор, който се откриваше пред тях. Бамби искаше да изскочи напред, но майка му го спря.

– Какво е това? – извика той нетърпеливо и съвсем очарован.

– Поляната – отговори майката.

– Какво е това поляната? – настоя Бамби.

Но майката го прекъсна:

– Сам ще видиш.

Тя беше станала сериозна и внимателна. Стоеше неподвижно, с вдигната глава, вслушваше се напрегнато, изследваше с дълбоки вдишвания вятъра и изглеждаше съвсем строга.

– Всичко е наред – каза тя най-после, – можем да излезем.

Бамби подскочи напред, но тя му препречи пътя.

– Ще чакаш, докато те повикам.

Бамби веднага се спря послушно.

– Точно така – похвали го майка му. – А сега запомни добре какво ще ти кажа.

Бамби слушаше колко неспокойно говори майка му и сам бе обзет от силна възбуда.

– Не е толкова просто да излезеш на поляната – продължи майката, – това е трудна и опасна работа. Не питай защо. По-късно ще го разбереш. Засега изпълнявай точно това, което ти казвам. Ще ме слушаш ли?

– Да – обеща Бамби.

– Добре. Първо аз ще изляза сама навън. Ти стой тук и чакай. И постоянно ме наблюдавай. Не ме изпускай из очи. Ако видиш, че се връщам тичешком насам, обърни се и бягай колкото ти сили държат. Аз ще те настигна. – Тя замълча, като че ли обмисляше нещо, и после продължи настойчиво: – Във всеки случай бягай, бягай, колкото сили имаш. Бягай... дори ако се случи нещо... дори ако видиш, че аз... се поваля на земята... не ми обръщай внимание, разбираш ли?... Каквото и да видиш или чуеш... да те няма, моментално и колкото можеш по-бързо!... Обещаваш ли ми?

– Да – тихо каза Бамби.

– Но ако те повикам – продължи майката, – ела. Вън на поляната можеш да играеш. Там е хубаво и ще ти хареса. Само че... трябва да ми обещаеш и това... при първото ми повикване трябва да си до мене. Непременно! Чуваш ли?

– Да – каза Бамби още по-тихо. Майка му говореше толкова сериозно.

Тя продължи:

– Там, на поляната... като те повикам... не бива да зяпаш наоколо, нито да питаш, а като вихър да се спуснеш след мене! Запомни това. Без да му мислиш, без колебание... веднага щом започна да бягам, значи, трябва да избягаш и да не се спираш, докато бъдем отново тук, вътре. Нали няма да забравиш това?

– Не – каза Бамби подтиснато.

– Сега аз ще отида – каза майка му и изглеждаше малко по-спокойна.

Тя излезе навън. Бамби, който не я изпускаше из очи, видя как с бавни щръклести крачки тя вървеше напред. Той стоеше, изпълнен с очакване, страх и любопитство. Видя как майка му се ослушваше на всички страни, видя я да се стряска и сам той се стресна, готов да скокне обратно в гъсталака. Но майката пак се успокои и като измина една минута, се развесели. Тя наведе шия, протегна я напред, погледна доволна към него и извика:

– Ела!

Бамби изскочи навън. Някаква огромна радост го обзе толкова омайващо силно, че той за миг забрави страховете си. В гъсталака беше виждал само зелените върхари на гората над себе си, а над тях само понякога, в малки пролуки, разпръснати сини петна. Сега той видя цялата небесна синева, висока и просторна, и това го накара да се чувства щастлив, без да знае защо. От слънцето бе виждал в гората само отделни, широки лъчи или нежното процеждане на светлината, което играеше в златни оттенъци през клоните. Сега той стоеше изведнъж в горещата заслепяваща сила, чиято безусловна власт нахлуваше в него, стоеше сред палещата благодат, която му затваряше очите и му отваряше сърцето. Бамби беше опиянен; той беше напълно извън себе си, беше просто като обезумял. Подскочи несръчно три, четири, пет пъти на едно място. Не можеше да постъпи другояче, трябваше да го стори. Нещо го подтикваше бурно да скача. Неговите млади крайници се изпънаха от сила, дишането му стана дълбоко и ле-

ко и с всеки дъх той поемаше заедно с уханието на поляната толкова много палава веселост, че трябваше да подскача. Бамби беше дете. Ако беше човешка рожба, той щеше да се радва с глас. Но той беше млада сърна, а сърните не могат да се радват шумно, поне не по начина, по който правят това рожбите на хората. И така, той се радваше по свой начин – с краката си, с цялото си тяло, което се подхвърляше във въздуха. Майка му стоеше край него и му се радваше. Тя виждаше, че Бамби беше като обезумял. Видя, че той се подхвърляше високо, несръчно падаше пак на същото място, смаян и опиянен се вторачваше пред себе си и в следващия миг пак подскачаше високо. Тя разбра, че Бамби познава само тесните пътеки на сърните в гората, в кратките дни на своето съществуване бе привикнал само на затворената ограниченост на гъсталака, и че не се помръдваше от мястото си, защото още не умееше да тича свободно по откритата поляна. Тя наведе глава между протегнатите си предни крака, усмихна се за миг на Бамби, отскочи надалече и се спусна да бяга в кръг наоколо с такава бързина, че високите стръкове трева засвистяха. Бамби се изплаши и остана неподвижен. Беше ли това знак, че трябва да се върне в гъсталака? Не ми обръщай внимание, бе казала майка му, каквото и да видиш или чуеш; бягай само, колкото можеш по-бързо! Той се готвеше да се обърне и да избяга, както му беше заповядано. Но изведнъж майка му се понесе в галоп към него, долетя с чудното шумолене на тревата, ненадейно се спря на две крачки пред него, наведе глава като първия път, усмихна му се и извика:

– Хвани ме!

И в същата секунда бе вече далече. Бамби беше смаян. Какво означаваше това? Какво стана изведнъж с майка му? Но ето че тя пак дотича с такава шеметна бързина, че можеше да му се завие свят, мушна го с носа си в хълбока, каза му бързо: „Хвани ме!“ и профуча надалече. Бамби се спусна след нея. Направи няколко крачки. Но веднага крачките се превърнаха в леки скокове. Той се понесе, струваше му се, че лети; носеше се от само себе си. Под крачките му имаше простор, простор имаше под скоковете му... Бамби беше вън от себе си. Тревата шумеше опияняващо в ушите му. Тя бе удивително мека и се плъзгаше, нежна като коприна, край тялото му. Той описа дъга, метна се обратно и като стрела се впусна в нов кръг, отново се метна и се понесе светкавично. Майката се беше спряла, поемаше си дъх и постоянно се обръщаше натам, където профучаваше Бамби. Бамби лудуваше.

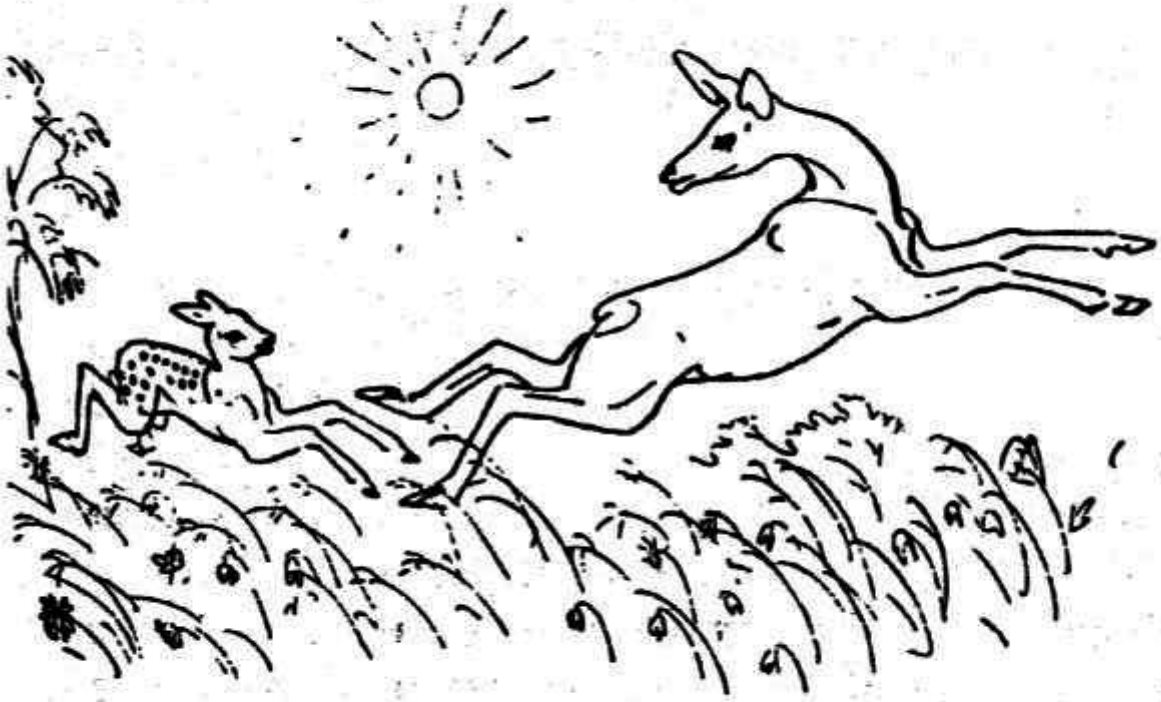

Изведнъж той не можеше повече. Спря се, приближи се с грациозно стъпващи крачета към майка си и я погледна щастливо. Двамата се поразходиха един до друг, весели и доволни. Откакто беше тук на открито, Бамби всъщност още не бе видял небето, слънцето и зелената шир, почувствал ги бе само с тялото си – с един заслепен, опиянен поглед – небето, с приятно затопления си гръб и с всяко вдишване, което вливаше сили в него – слънцето. Едва сега той се наслади с очи на разкошната поляна и на всяка крачка се изненадваше от нови чудеса. Тук не се виждаше нито петънце от почвата, както вътре в гората. Стръкче до стръкче, тревичките покриваха земята, гушеха се една о друга и избуяваха в пищно великолепие, под всяка стъпка полягаха нежно встрани и веднага се изправяха безропотно нагоре. Просторната зелена поляна беше осеяна с бели маргарити, с виолетовите и преливащи в червено пухкави главички на цъфтящата детелина и с разкошно грейналите златни кръгове, които радиката издигаше високо.

– Погледни, мамо – извика Бамби, – там отлетя едно цвете.

– Това не е цвете – каза майката, – това е пеперуда.

Бамби проследи с очарован поглед пеперудата, която удивително нежно се беше отделила от едно стръкче и литна леко, полюшвайки се. Сега Бамби видя, че много такива пеперуди летяха над поляната, наглед забързани и все пак бавно, люшкайки се нагоре и надолу – игра, която го възхити. Сякаш това бяха странстващи цветя, палави цветя, които не искаха да стоят мирни на своите стъб-

ла и бяха избягали, за да потанцуват малко. Или пък цветя, които идваха от небето заедно със слънцето, още нямаха място и придирчиво търсеха наоколо, спускаха се надолу, изчезваха, като че ли се бяха приютили някъде, и веднага отново се издигаха ту малко, ту по-високо, продължавайки да търсят все по-надалече, защото най-хубавите места бяха вече заети.

Бамби изпращаше всичките с поглед. Така много му се искаше да види някоя отблизо, да я разгледа внимателно, но не му се удаде. Те непрекъснато се плъзгаха една покрай друга. Зави му се свят.

Забавляваха го също, когато сведе отново поглед към земята, хилядите пъргави животинки, които се разпръсваха подплашени под крачките му. Те скачаха и хвърчаха на всички страни, появяваха се като засуетено гъмжило и в следващата секунда отново потъваха в зеления килим, от който бяха изскочили.

– Какво е това, мамо? – попита той.

– Това са дребосъчетата – отвърна майката.

– Погледни – извика Бамби, – тук подскача някакво късче трева. Чудно... колко високо подскача!

– Това не е трева – обясни майка му, – а един безобиден скакалец.

– Защо подскача така? – попита Бамби.

– Защото ние минаваме оттук – отговори майката, – страхува се.

– О! – Бамби се обърна към скакалеца, който се бе разположил насред бялото блюдце на една маргаритка.

– О, не се страхувайте – заговори Бамби учтиво, – ние нищо няма да ви сторим.

– Аз не се страхувам – отвърна скакалецът с тракащ глас. – Само в първия момент се изплаших, тъкмо разговарях с жена си.

– Моля, извинявайте – каза Бамби скромно. – Ние ви обезпокоихме.

– Няма нищо – изтрака скакалецът. – Вие не ни безпокоите. Но никога не знаеш кой идва и затова трябва да се внимава.

– Днес за първи път в живота си съм на поляната – обясни Бамби. – Мама...

Скакалецът стоеше с упорито наведена напред глава, прие сериозен вид и измърмори:

– Това не ме интересува. Нямам време да бъбря с вас, трябва да потърся жена си. Хоп! – И в миг се изгуби.

– Хоп – каза Бамби слисан и се удиви на високия скок, с който изчезна скакалецът.

Бамби се затича при майка си:

– Знаеш ли... аз говорих с него!

– С кого? – попита майката.

– Със скакалеца – обясни Бамби, – аз говорих с него. Беше много любезен с мене. И много ми хареса. Той е чудно зелен, а телцето му по края е тъй прозрачно, както никой лист не е, дори най-тънкият.

– Това са крилете му.

– Така ли? – Бамби продължи да разказва: – А лицето му е сериозно и много замислено. Но въпреки това той беше любезен с мене. А как скача! Трябва да е страшно трудно. Казва „Хоп!“ и скача толкова високо, че не можеш вече да го видиш.

Те продължиха пътя си. Разговорът със скакалеца беше възбудил и малко изморил Бамби – за пръв път бе говорил с непознато същество.

Той почувства глад и поривисто се притисна към майка си, за да се насуче.

Когато отново застана спокойно и за малко се унесе в краткото сладко опиянение, което всеки път го обземаше, след като се наситеше, той забеляза сред стръкчетата на тревата някакво светло цвете, което се движеше. Бамби се загледа по-внимателно. Не, това не беше цвете, а пеперуда. Бамби се приближи предпазливо.

Пеперудата висеше лениво на едно стръкче и движеше леко крилата си.

– Моля ви, останете на мястото си! – извика ѝ Бамби.

– Защо пък да остана на мястото си? Аз съм пеперуда – отвърна тя учудено.

– Ах, постойте съвсем мъничко – помоли се Бамби, – отдавна желаех да ви видя отблизо. Бъдете така добра.

– Щом като искате – каза бялата пеперуда, – но не за дълго.

Бамби застана пред нея.

– Колко сте хубава – извика той възхитен, – колко сте прекрасна! Като истинско цвете!

– Какво? – Пеперудата плесна с крилата си. – Като цвете ли? В моята среда съществува всеобщото мнение, че ние сме по-хубави от цветята.

Бамби се смути.

– Разбира се – заекна той, – много по-хубави сте... простете... исках само да кажа...

– Безразлично ми е какво сте искали да кажете – отвърна пеперудата. Тя изви превзето тясното си телце и раздвижи кокетливо нежните си пипалца.

Бамби я наблюдаваше прехласнат.

– Колко сте грациозна – каза той, – колко сте нежна и грациозна! И колко разкошни са белите ви крилца!

Пеперудата разпери крилете си, вдигна ги право нагоре, така, че те се долепиха и заприличаха на опънатото платно на някаква миниатюрна платноходка.

– О – извика Бамби, – сега разбирам, че вие сте по-хубави от цветята. И можете да летите, а цветята не могат, защото растат на едно място.

Пеперудата хвръкна.

– Достатъчно разговаряхме – каза тя. – Сега мога да отлетя!

Тя хвръкна толкова леко, че просто не можеше да се види и разбере как. Белите ѝ крилца се движеха нежно, грациозно и тя се зарея в слънчевия въздух.

– Само заради вас останах толкова дълго на едно място – каза тя и запърха леко нагоре и надолу пред Бамби, – но сега ще отлетя.

Това беше поляната.

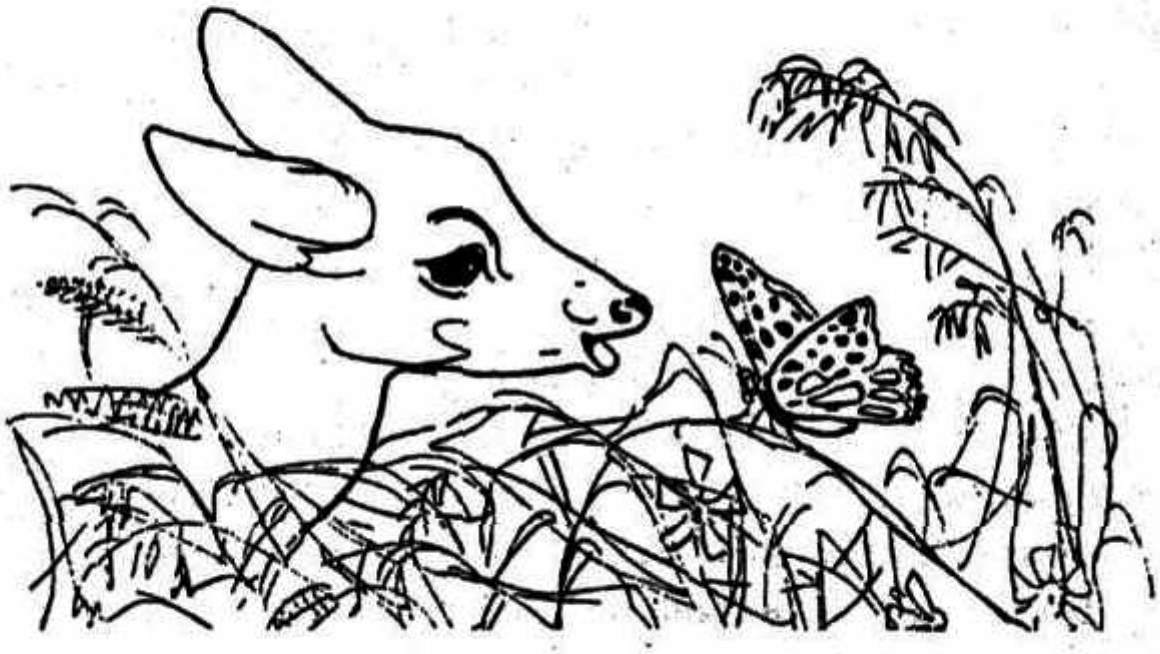

Дълбоко в гъсталака имаше едно местенце, което принадлежеше на майката на Бамби. То беше само на няколко крачки встрани от тясната пътека на сърните, която прекосяваше тук гората, но трудно можеше да се открие, ако някой не познаваше малкия вход в гъстия храсталак. То беше една съвсем тясна стаичка, толкова тясна, че имаше място само колкото за майката и Бамби, и толкова ниска, че когато майката стоеше права, криеше главата си в клоните. Лешникови храсти, диви трънки и дрянове се сплитаха един в друг и задържаха малкото слънчева светлина, която си пробиваше път между върховете на дърветата, така че никога не можеше да достигне до земята. Тук, в тази стаичка, се беше родил Бамби и тук живееше той заедно с майка си.

Майката лежеше сгушена на земята и спеше. И Бамби беше подремнал малко. Но изведнъж се разсъни. Той стана и се озърна наоколо.

Тук, в дебрите на леса, сенките тъмнееха и беше почти сумрачно. Чуваше се как тихо шуми гората. От време на време синигерите цвъртяха, тук и там прозвучаваше ясното чукане на някой кълвач или безрадостният грак на някоя врана. Иначе надлъж и нашир бе тихо. Само въздухът кипеше в пладнешкия зной и при внимателно вслушване ухото долавяше това кипене. В стаичката бе влажно и задушно до изнемога.

Бамби погледна към майка си:

– Спиш ли?

Не, майка му не спеше. Тя веднага се беше събудила, когато Бамби се изправи.

– Какво ще правим сега? – попита Бамби.

– Нищо – отговори майката, – ще останем тук. Легни си и поспи.

Но Бамби нямаше желание да спи.

– Ела – помоли се той, – ела да отидем на поляната.

Майка му повдигна глава:

– На поляната ли? Сега... на поляната?...

Тя говореше толкова учудено и ужасено, че Бамби съвсем се изплаши.

– Не можем ли сега да отидем на поляната?... – попита боязливо той.

– Не. – Отговорът на майка му звучеше съвсем категорично. – Не, сега това е невъзможно.

– Защо? – Бамби почувства, че тук се крие нещо зловещо. Той още повече се изплаши, но същевременно нещо го подтикваше да узнае всичко.

– Защо сега не можем да отидем на поляната?

– По-късно, когато пораснеш малко, ще разбереш всичко... – успокои го майка му.

Но Бамби настояваше:

– По-добре ми го кажи сега.

– По-късно – повтори майка му. – Сега си още малко дете – продължи тя нежно, – а с децата не може да се говори за такива неща. – Тя беше станала съвсем сериозна. – Сега... на поляната... дори не искам и да мисля за това. Посред бял ден!...

– Но когато отидохме на поляната, беше също денем – възрази Бамби.

– Това е нещо друго – обясни майка му, – тогава беше ранна утрин.

– А само в ранна утрин ли може да се отиде там? – Бамби беше много любопитен.

Майката имаше търпение.

– Само рано сутрин или късно вечер... или нощем...

– И никога денем? Никога?...

Майката се колебаеше.

– Може – каза тя най-после, – понякога... някои от нас излизат и денем навън, но само в особени случаи... Не мога да ти го обясня... ти си още твърде малък... Някои отиват... но се излагат на най-голяма опасност...

– Как така се излагат на опасност? – Бамби беше силно развълнуван.

Но майка му някак си не искаше да говори.

– На опасност... нали ти казах, детето ми, че още не можеш да разбереш тези неща...

Бамби си мислеше, че може да разбере всичко, само не проумяваше защо майка му не му даваше пълно обяснение. Но той замълча.

– Всички ние трябва да живеем така – продължи майката. – Макар че обичаме деня... а ние обичаме деня особено през детството... но трябва да живеем така, че денем да се спотаяваме. Само от вечер до сутрин можем да бродим наоколо. Разбираш ли?

– Да.

– Затова сега трябва да си останем тук, детенцето ми. Тук сме на сигурно място. А сега си легни пак и спи.

Но на Бамби не му се лягаше.

– Защо тук сме на сигурно място? – попита той.

– Защото всички храсти ни пазят, защото клонките на шубраците и сухите съчки по земята пращят

и ни предупреждават, изсъхналата шума от миналата година лежи пръсната по земята и шумоли, за да ни даде знак... сойката и свраката са тук и бдят и така ние още отдалече знаем кога идва някой...

– Какво е това шумата от миналата година? – осведоми се Бамби.

– Ела, седни до мене – каза майката, – ще ти разкажа.

Бамби послушно седна, сгуши се до майка си и тя му разказа, че дърветата не остават винаги зелени, че слънцето и приятната топлина си отиват. Тогава става студено, листата пожълтяват от студа, стават кафяви, червени и бавно окапват, а дърветата и храстите протягат голи клони към небето и изглеждат съвсем осиротели. Увехналите листа остават по земята и ако нечий крак ги докосне, изшумоляват: „Някой иде!“ О, те са добри, тези сухи листа от предишната година. Каквито са усърдни и бдителни, те вършат отлична услуга. И сега, посред лятото, много от тях се крият под младата ниска растителност и предупреждават още отдалече за всяка опасност.

Бамби се притисна плътно до майка си. Той забрави поляната. Беше толкова приятно да седи тук и да слуша майка си да разказва.

Когато майка му млъкна, той се замисли. Намираше, че е много мило от страна на добрите стари листа, че така усърдно бдят, макар че бяха повехнали и изсушени от студа и бяха претърпели толкова много. Той размишляваше какво всъщност можеше да бъде това опасността, за която майка му винаги споменаваше. Но многото мислене го измори; наоколо бе тихо, чуваше се само как въздухът тръпне от горещината. Бамби заспа.

на всички страни с вдигнати уши и удивително помръдващ нос, той отново приклекна учтиво на четирите си крака.

– Сега трябва да се сбогувам с вас – каза той, – имам да върша още какво ли не тази вечер... Сбогувам се най-покорно.

Той се обърна и се отдалечи, подскачайки, с прилепнали уши, които достигаха чак до раменете му.

– Приятна вечер – извика Бамби след него.

Майката се усмихна:

– Добрият заек... той е простодушен и скромен, но и на него не му е лесно на този свят. – В думите ѝ звучеше симпатия.

Бамби се поразходи наоколо и остави майка си да пасе. Той се надяваше да срещне отново своите познати от миналия път, но беше готов да направи и нови познанства. Без да разбира ясно какво всъщност му липсва, той постоянно очакваше нещо. Изведнъж дочу отдалече някакво нежно шумолене на поляната, долови някакъв тих, бърз тропот, който докосваше земята. Вдигна очи. Там отсреща, на другата окрайнина на гората, нещо се стрелна сред тревата. Някакво същество... не... две! Бамби хвърли бърз поглед към майка си, но тя не обръщаше внимание и беше скрила главата си дълбоко в тревата. Там отсреща някой описваше шеметни кръгове, точно така, както преди малко бе лудувал и той. Бамби беше толкова изненадан, че отскочи назад, сякаш искаше да избяга. Това привлече вниманието на майка му и тя вдигна глава.

– Какво ти е? – извика тя.

Но Бамби не можеше да говори, не намираше думи и само измънка:

– Там... там...

Майката погледна нататък.

– Ах, така ли – каза тя, – това е моята братовчедка; наистина и тя има вече детенце... не, две са.

Отначало майка му говореше радостно, после стана сериозна:

– Не допусках... че Ена ще има две деца... наистина са две...

Бамби стоеше и зяпаше. Той видя отсреща една фигура, която напълно приличаше на майка му. Порано не я бе забелязал. Видя, че там някакви същества продължаваха да описват двойни кръгове сред тревата, но се виждаха само червените им гърбове като тънки червени ивици.

– Ела да отидем там – каза майката, – ще имаш най-после другарчета.

Бамби искаше да се затича, но тъй като майка му вървеше съвсем бавно и при всяка крачка се озърташе наоколо, и той се държеше сдържано. Но беше силно развълнуван и много нетърпелив.

Майка му продължаваше да говори:

– Допусках, че ще срещнем някога Ена. „Къде ли се крие?“ – си казвах. Знаех, че и тя има дете. Това не беше трудно да се отгатне. Но че са две деца...

Другите отдавна ги бяха забелязали и идваха насреща им. Бамби поздрави леля си, но очите му бяха все в децата ѝ.

Лелята беше много любезна.

– Това е Гобо, а това е Фалине – обърна се тя към него. – Винаги можете да си играете заедно.

Децата стояха вдървено и притихнали и се гледаха втренчено – Гобо близо до Фалине, Бамби срещу тях. Нито едно не се помръдваше. Стояха и се зяпаха.

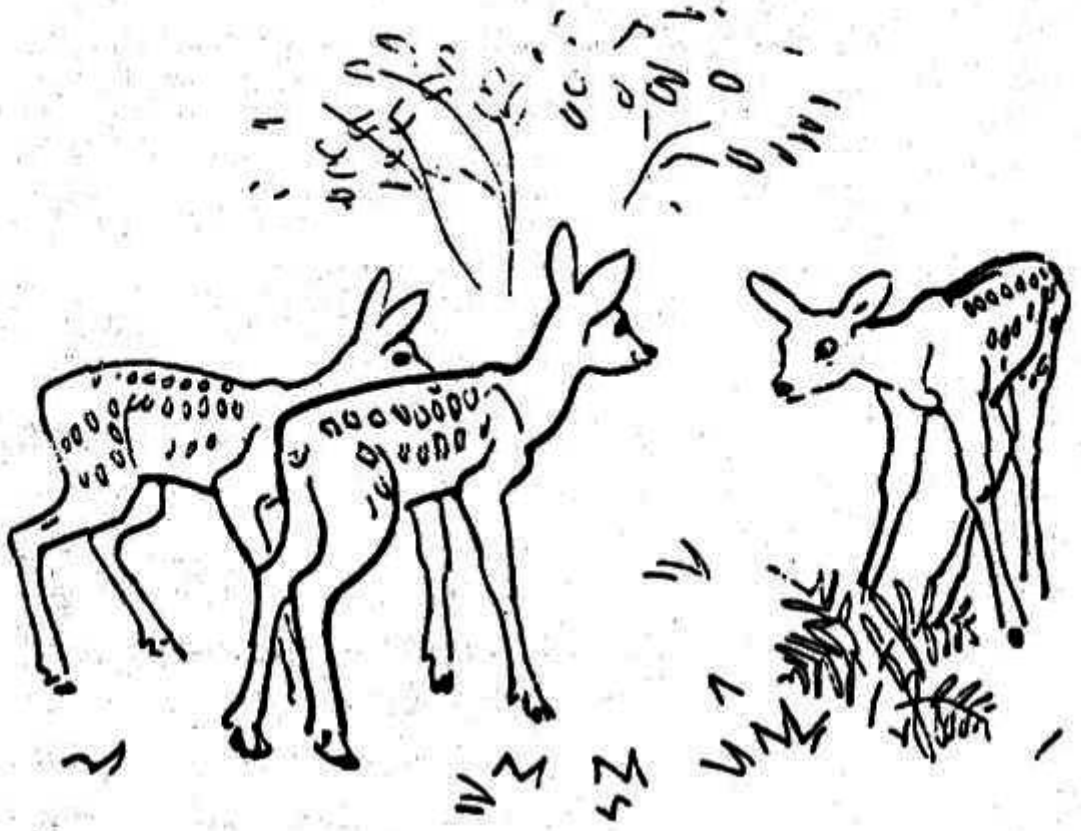

– Остави ги – каза майката, – ще се сприятелят.

– Какво хубаво дете – отвърна леля Ена, – рядко хубаво наистина. Колко е силно и каква добра стойка има...

– Добре върви – каза майката скромно. – Доволна съм. Но не очаквах, че ти ще родиш две деца, Ена...

– Е, понякога са две, понякога е едно – обясни Ена. – Ти знаеш, мила, че вече много пъти съм имала деца...

– Бамби е първото ми... – каза майката.

– Виждаш ли – успокои я Ена, – може би следващия път и при теб ще бъде другояче...

Децата все още стояха и се наблюдаваха. Нито едно не проронваше дума. Изведнъж Фалине подскочи и се затича. Беше ѝ станало скучно.

Бамби моментално се спусна след нея. Гобо веднага ги последва. Те се носеха в полукръгове, обръ-

щаха се светкавично бързо, прескачаха се, гонеха се надлъж и нашир. Беше прекрасно! Когато внезапно се спряха, малко задъхани, вече се бяха напълно сприятелили. Започнаха да бъбрят.

Бамби им разказа, че вече е разговарял с добродушния скакалец и с бялата пеперуда.

– А говорил ли си и със златистия бръмбар? – запита Фалине.

Не, Бамби не беше говорил със златистия бръмбар. Той изобщо не го познаваше, не знаеше кой е.

– Аз често приказвам с него – обясни Фалине малко оперено.

– А мене сойката ме наруга – каза Бамби.

– Наистина ли? – учуди се Гобо. – Нима така се държа сойката с тебе? – Гобо много лесно се учудваше и беше извънредно скромен. – Мене пък таралежът ме боцна по носа – забеляза той. Но спомена това като че ли между другото.

– Кой е таралежът? – осведоми се Бамби щастливо. Беше чудесно да стои тук, да има приятели и да слуша толкова интересни неща.

– Таралежът е страшно същество – извика Фалине. – Цялото му тяло е обсипано с големи бодли... и е много лош!

– Наистина ли мислиш, че е лош? – попита Гобо. – Той не прави зло никому.

– Така ли? – отвърна Фалине бързо. – А нима тебе не те убоде?

– Ах, това стана само защото исках да поприказвам с него – възрази Гобо, – и ме боцна съвсем малко. Не ме боля много.

Бамби се обърна към Гобо:

– Защо таралежът не искаше да разговаря с тебе?

– Той не иска да говори с никого – намеси се Фалине. – Щом някой се приближи до него, свива се на кълбо и отвсякъде щръкват бодлите му. Мама казва, *че той е такъв, който не иска да знае за никого.*

– Може би само се страхува – предположи Гобо.

Но Фалине разбираше по-добре тия неща:

– Мама казва, че с такива като него изобщо не трябва да се занимаваме.

Неочаквано Бамби се обърна тихо към Гобо:

– Знаеш ли какво е това... опасността?

Фалине и Гобо също станаха сериозни и тримата зашушукаха.

Гобо се замисли. Той искрено си даваше труд да се досети, тъй като виждаше колко любопитно чака отговора Бамби.

– Опасността... – прошепна той, – опасността... е нещо много лошо...

– Да – продължи настойчиво и възбудено Бамби, – нещо много лошо... но какво?

И тримата потрепериха от ужас.

Изведнъж Фалине извика високо и весело:

– Опасността е... когато трябва да избягаш... – Тя подскочи и се затича; не ѝ се искаше да стои на едно място и да изпитва страх. Бамби и Гобо тутакси скочиха след нея. Започнаха пак да играят, лудуваха сред зелената, шумяща като коприна трева и моментално забравиха тревожния въпрос. След известно време се спряха и пак се събраха, за да си побъбрят. Погледнаха насреща към майките си. Те стояха мило една до друга, пасяха и водеха спокоен разговор.

Леля Ена вдигна глава и извика на децата си:

– Гобо! Фалине! Трябва да си вървим...

Майката също подкани Бамби:

– Ела... време е.

– Още малко – замоли се несдържано Фалине, – още съвсем мъничко.

Бамби настояваше умолително:

– Да останем още малко! Моля ти се! Толкова е хубаво!

А Гобо повтори кротко:

– Толкова е хубаво... още малко.

И тримата говореха едновременно.

Ена погледна майката:

– Нали ти казах! Сега не искат да се разделят.

Но ето че се случи нещо, надминаващо всичко останало, което Бамби беше преживял през този ден.

Откъм гората се зачу тропотене по земята и шум от чупени клони и разлюлени вейки. Преди още да наострят уши, те изскочиха от гъсталака – единият с шум и трясък, другият в луд бяг след него. Връхлетяха като ураган, описаха широка дъга на поляната, отново се гмурнаха в гората, откъдето се чуваше как препускаха, още веднъж изскочиха вихрено от гъсталака и изведнъж застанаха неподвижно на двадесетина крачки един от друг.

Бамби ги гледаше, без да се помръдне. Те изглеждаха наистина като майка му и леля Ена. Но на главите им блестяха като корона рога, осеяни с кафяви перли, със съвсем бели върхове. Бамби беше като замаян; той гледаше ту единия, ту другия. Единият беше по-дребен и короната му беше по-малка. Но другият беше покоряващо красив. Той държеше главата си високо вдигната и върху нея величествено се издигаше короната. Тя преливаше от тъмно в светло, беше украсена разкошно с много черни и ка-

фяви перли и имаше широко разклонени, блестящи бели краища.

– О! – извика от учудване Фалине.

– О! – повтори тихо Гобо.

Но Бамби не каза нищо. Той беше очарован и мълчеше.

Сега двамата се раздвижиха, отделиха се един от друг, всеки в различна посока, и бавно се върнаха в гората.

Този, който имаше властен вид, дойде съвсем близо до децата, до майката и леля Ена. Той мина покрай тях мълчалив и красив, вдигнал коронясаната си глава величествено и сериозно, и не удостои с поглед никого.

Децата не се осмеляваха да дишат, докато той не изчезна в гъсталака. Те потърсиха с очи другия, но точно в този момент зелените врати на гората се затвориха зад него.

Фалине първа наруши мълчанието.

– Кои бяха те? – извика тя. Нейният тъничък, дързък гласец трепереше.

Гобо повтори едва чуто:

– Кои бяха те?

Бамби мълчеше.

Леля Ена каза тържествено:

– Това бяха бащите.

Разделиха се, без да си кажат нещо повече. Още тук леля Ена се отби с децата си в съседния шубрак. Там бе техният път. Бамби трябваше да прекоси с майка си поляната до дъба, за да стигнат до познатата пътека. Той дълго мълча. Най-после запита:

– Не ни ли видяха?

Майката разбра какво искаше да каже и отвърна:

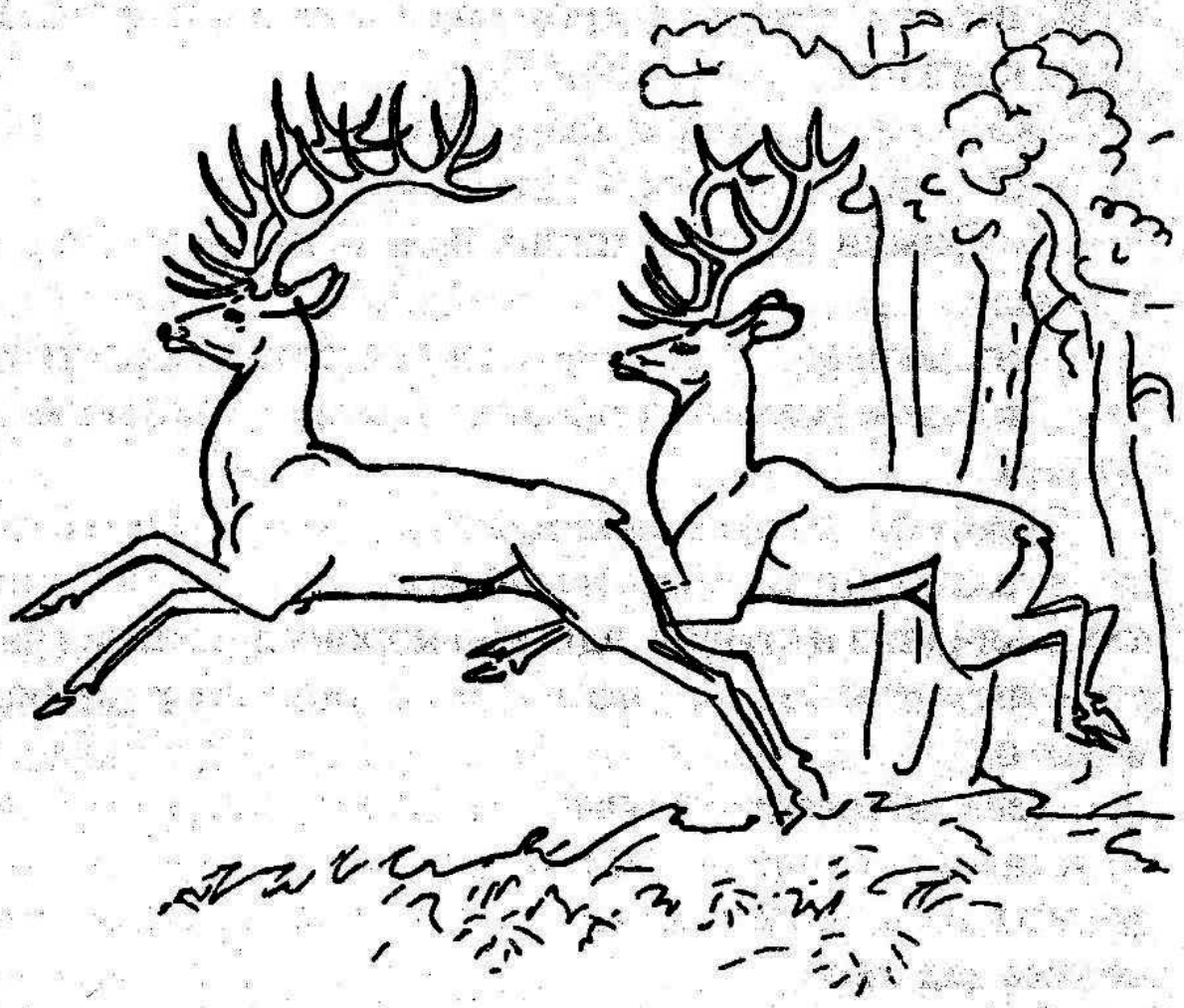

– Видяха ни. Те виждат всичко.

Бамби се чувстваше подтиснат; той се стесняваше да задава въпроси, но нещо в него напираше властно.

– Защо... – започна той и млъкна.

Майката му помогна:

– Какво искаш да кажеш, детето ми?

– Защо не останаха при нас?

– Те не остават при нас – отговори майка му, – само понякога...

– Защо не говориха с нас? – продължи Бамби.

– Сега те не говорят с нас... – каза майка му, – само понякога... Трябва да чакаме, докато дойдат, и трябва да чакаме, докато заговорят с нас... както им харесва.

Бамби запита развълнувано:

– Моят баща ще говори ли с мене?

– Разбира се, детето ми, когато пораснеш, той ще говори с тебе и ти понякога ще можеш да оставаш при него – обеща майка му.

Бамби вървеше мълчаливо до майка си, всичките му мисли бяха завладени от появата на бащата.

„Колко е красив! – мислеше си той и пак си повтаряше: – Колко е красив!“

Майка му каза, сякаш беше отгатнала мислите му:

– Ако останеш жив, детето ми, ако си умен, ако избягваш опасността, един ден и ти ще станеш силен и красив като баща си и ще имаш също такава корона като него.

Бамби дишаше дълбоко. Сърцето му преля от щастие и предчувствие.

Времето тече и Бамби добива много познания, има стотици преживявания. Всеки ден се случва нещо ново. Понякога главата му съвсем се замайва, защото трябва да учи невероятно много неща.

Той вече може да се вслушва. Не само да чува какво става наблизо, то от само себе си отеква в ушите. Не, наистина в това няма никакво изкуство. Той може истински, с разум да се вслушва във всичко, което, макар и тихичко, се движи, във всеки най-лек шум, донесен от вятъра. Знае например, че там през храсталака пробягва фазан; разпознава съвсем сигурно тихите ситни крачки, които постоянно се спират. И горските мишки разпознава по слух, когато тичат насам-натам по своите къси пътища. И кърти-ците, които се гонят в кръг под някой бъзов храст, когато са в добро настроение, та шумолят. Той познава смелия, ясен вик на соколите и долавя по техния гневен, променен тон, че се приближава някой ястреб или орел и те се сърдят, страхуват се да не им бъде отнета територията. Познава по плясъка на крилата горските гълъби, по мелодичния, далечен шум от размахани крила патиците и още много други неща.

Умее вече и да подушва. Скоро ще прави това така добре, както майка си. Той може да вдишва въздуха и същевременно да го анализира с разума си. О, това е детелина и метлица, си казва Бамби, когато вятърът духа откъм поляната, и сега там е излязъл Заю; усещам това много добре. После пък разпозна-

ва сред миризмата на шума, пръст, ветрогон и див копрец, че някъде пробягва черен пор. Като сведѐ нос към земята и души внимателно, познава, че оттук е минала лисица или усеща, че някъде наблизо са родните – леля Ена с децата си.

Той е свикнал напълно с нощта и няма вече такова голямо желание да се разхожда наоколо посред бял ден. С удоволствие лежи денем в малката, полутъмна, скрита в шумата стаичка при майка си. Чува как въздухът кипи от горещината и спи. От време на време се събужда, ослушва се и души въздуха, както се полага. Всичко е наред. Само малките синигери бъбрят тихичко, копринарчетата, които почти никога не млъкват, разговарят помежду си и дивите гълъби не престават да отправят своите възторжени нежности. Какво го засяга всичко това? Той заспива отново.

Сега нощта много му харесва. Всички са бодри, всички са в движение. Разбира се, и нощем трябва да се внимава, но си по-доверчив и можеш да отидеш навсякъде, където си искаш. И навсякъде срещаш познати, които са също по-безгрижни, отколкото денем. Нощем гората е тържествена и тиха. Само отделни гласове се извисяват в тишината, но те звучат по-другояче от гласовете на деня и правят по-голямо впечатление. Бамби много харесва кукумявката. Тя има такъв изискан полет – съвсем безшумен и лек като на пеперуда, а при това е толкова голяма! Лицето ѝ е така важно, решително и замислено, а очите ѝ са прекрасни. Бамби се възхищава на нейния твърд, спокоен и смел поглед. Обича да слуша, когато тя разговаря с майка му или с някой друг. Той застава малко настрана и се страхува донякъде

от властния ѝ поглед, но все пак се възхищава от него. Не разбира много мъдрите неща, които тя казва, но знае, че това са мъдри неща и то го очарова, изпълва го с почит към кукумявката. После кукумявката започва своята песен.

– Кукумяу-мяу-у-к'мяу! – пее тя.

Това звучи съвсем различно от песента на дрозда или на авлигата, не е като любезното предсказание на кукувицата, но Бамби обича песента на кукумявката, защото долавя в нея някаква тайнствена сериозност, някаква неизказана мъдрост и загадъчна тъга.

Тук е и улулицата, прелестно малко същество. Хитра, весела и извънредно любопитна. Тя е просто вманиачена да привлича вниманието върху себе си.

– Кю-вийк! Кю-вийк! – вика тя със сърцераздирателен, страшно пронизителен глас, сякаш е в смъртна опасност. Но всъщност е в блестящо настроение и страшно се радва, когато някой се изплаши. – Кю-вийк! – крещи тя толкова силно, че отеква в гората на половин час разстояние. После се изсмива с тихо гъргорене, което се чува само ако някой е съвсем близо до нея. Бамби разбира, че улулицата се радва, когато някой се изплаши или си помисли, че ѝ се е случило нещо лошо. Оттогава той никога не пропуска, когато случайно е наблизо, да се притече и да запита:

– Случило ли ви се е нещо?

Или казва с въздишка:

– Ах, как се изплаших!

Тогава улулицата се развеселява.

– Да, да – казва тя, смеейки се, – звучи съвсем жалостно.

Тя наежва перушината си, превръща се в сива мека топка и е очаровател красива.

Няколко пъти се разрази буря, през деня и през нощта. Първия път беше денем и Бамби почувства как го дострашава, когато в стаичката започна все повече и повече да се смрачава. Струваше му се, като че ли посред бял ден нощта е паднала от небето. Когато бурята зарева и забушува из гората и мълчаливите дървета започнаха да пъшкат високо, Бамби се разтрепера от страх. А когато засвяткаха светкавици и затрещяха гръмотевици, Бамби се забрави от ужас и си помисли, че светът се разкъсва на парчета. Той тичаше след майка си, която беше скочила малко смутена и се разхождаше насам-натам из гъсталака. Той не можеше да мисли, не можеше да се владее. После се изля яростен порой. Всичко живо се беше изпокрило, гората сякаш опустя. Никъде нямаше сухо местенце, дори в най-гъстия шубрак шибаха свистящите водни струи. Но светкавиците престанаха, техните огнени мечове не приплаваха над върховете на дърветата; гръмотевицата се отдалечи, чуваше се само как роптае нейде далече и скоро съвсем замлъкна. Дъждът стана по-тих. Неговият разстилащ се ромон шумеше равномерно и силно още цял час, гората си поемаше дълбоко дъх в затишието, доволна от обилното поливане, и никой вече не изпитваше страх. Това чувство беше преминало, отмил го бе дъждът.

Никога майката не беше отивала с Бамби толкова рано на поляната както тази вечер. Всъщност още не беше се свечерило. Слънцето стоеше високо на небето, въздухът беше укрепващо свеж и по-ароматен от друг път, гората пееше с хиляди гласове, всич-

ки бяха напуснали скривалищата си и забързани насам-натам, се надпреварваха да си разкажат какво току-що бяха преживели.

Преди да излязат на поляната, те минаха покрай големия дъб, който се издигаше на самата окраина на гората, близо до тяхната пътека. Винаги, когато отиваха на поляната, минаваха покрай това хубаво, голямо дърво.

Катеричката седеше на един клон и ги поздрави. Бамби се бе сприятелил с нея. При първата му среща с катеричката, поради червената ѝ дрешка, той я бе взел за съвсем малка сърничка и я беше загледал смаяно. Но тогава Бамби наистина беше още съвсем дете и просто нищо не разбираше. Още веднага катеричката му беше харесала. Тя беше много учтива и занимателно бъбрива и Бамби се забавляваше да гледа как тя ловко се премята, как се катери, скача и балансира. Посред разговора тя пробягваше нагоре-надолу по гладкото стъбло, като че ли в това нямаше нищо трудно. После заставаше изправена на някой люлеещ се клон, облягаше се удобно на пухкавата си опашка, която грациозно стърчеше зад нея право нагоре, и откривайки белите си гърдички, размахваше кокетливо малките си предни лапички, наклоняваше главичката си насам-натам, веселите ѝ очички се смееха и за миг разказваше куп забавни и интересни неща.

Сега тя тъкмо се спускаше надолу толкова бързо и с такива скокове, че Бамби си помисли дали няма да се търколи върху главата му. Тя размаха енергично дългата си червена опашка и поздрави още отвисоко:

– Добър ден! Добър ден! Колко мило, че минавате оттук!

Майката и Бамби се спряха.

Катеричката се спусна по гладкото стъбло надолу.

– Е – заговори тя, – благополучно ли преживяхте бурята? Разбира се, виждам, че всичко е наред. В края на краищата това е най-важното. – Със светкавична бързина тя се покатери отново по стъблото, като продължи да говори: – Не, долу за мене е твърде мокро. Почакайте, ще си потърся по-добро място. Това, надявам се, не ви смущава, нали? Много благодаря! Знаех си, че няма да ви безпокои. А и оттук можем да разговаряме.

Тя тичаше насам-натам по един прав клон.

– Каква бъркотия беше – продължи катеричката, – какъв шум и каква врява! Можете да си представите колко се изплаших. Свих се тихичко в едно кътче и не смеех да се помръдна. Най-лошото нещо е да седиш така и да не се движиш. Надявах се, че нищо няма да стане, а моето дърво за такива случаи е чудесно. Не, нищо не се случи, моето дърво наистина е чудесно... трябва да призная това. Доволна съм от него. Колкото и далеч да обикалям наоколо, не ми харесва никое друго. Но когато започне буря като днешната, винаги ужасно се разтревожвам.

Катеричката бе приклекнала, подпряна на своята красива, изправена нагоре опашка, открила беше белите си гърдички и притискаше развълнувано предните си лапички към сърцето. И без друго ѝ вярваха, че се беше разтревожила.

– Ние отиваме на поляната да се изсушим на слънцето – каза майката.

– О, това е чудесна идея – извика катеричката. – Вие сте толкова умна наистина, винаги съм казвала, че вие сте много умна.

С един скок тя се прехвърли на по-висок клон.

– Най-умното сега е да отидете на поляната – извика тя отгоре.

С леки скокове на зигзаг тя се метна към върха на дървото.

– И аз ще отида горе, там има слънце – продължаваше да бъбри тя весело, – цялата съм мокра! Ще се покатеря съвсем горе!

Не се интересуваше дали още я слушаха.

Поляната беше вече доста оживена. Заю бе дошъл с цялото си семейство. Тук бе леля Ена с децата си и някои други познати. Днес Бамби пак видя бащите. Те излязоха бавно от гората от различни страни, дойде дори и трети. Разхождаха се бавно насамнатам по поляната близо до окрайнината на гората, всеки на своето място. Не обръщаха внимание на никого, дори не разговаряха помежду си. Бамби често поглеждаше към тях със страхопочитание и любопитство.

После си побъбри с Фалине, с Гобо и няколко други деца. Предложи им да поиграят малко. Всички се съгласиха и гонениця в кръг започна. Фалине се оказа най-весела от всички. Тя беше извънредно жива и подвижна и от нея сякаш бликаха внезапни хрумвания. Но Гобо скоро се измори. Той страшно се беше изплашил от бурята, получил бе сърцебиене, което все още продължаваше. Гобо изобщо бе малко слабичък, но Бамби го обичаше, защото бе добър и отзивчив, и винаги малко тъжен, макар че се стараеше да не се забелязва това.

Времето течеше и Бамби узна колко вкусна е метлицата, колко нежни са пъпките на листенцата и колко сладка е детелината. Когато се притискаше до

майка си, за да суче, често се случваше тя да го отблъсне.

– Ти вече не си малко дете – казваше тя.

Понякога дори направо казваше:

– Върви си, остави ме на спокойствие.

Случваше се майката да стане в малката горска стаичка посред бял ден и да отиде някъде, без да обръща внимание дали Бамби върви след нея, или не. Понякога, когато вървяха по обичайните пътеки, майка му като че ли не забелязваше, че Бамби е зад нея и послушно я следва.

Един ден майка му изчезна. Бамби не можеше да разбере как е възможно това, никак не можеше да си го обясни. Но майка му бе изчезнала и Бамби за пръв път бе останал сам.

Той се учуди, обезпокои се, обзе го страх и започна да тъгува. Стоеше съвсем печален и зовеше. Никой не отговаряше, никой не идваше.

Той се ослуша и започна да души въздуха. Нищо.

Отново започна да зове. Тихо, горещо, умолително:

– Мамо... Мамо...

Напразно.

Обзе го отчаяние, не издържа повече и започна да скита наоколо.

Вървеше по пътеката, която познаваше, спираше се и викаше, продължаваше да върви напред с нерешителни крачки, плах и безпомощен. Беше много тъжен.

Той вървеше все по-нататък и стигна до пътеки, по които още не бе минавал, стигна до места, които не познаваше. Не можеше вече да се оправи.

Но ето че чу два детски гласа, които зовяха като него:

– Мамо... Мамо...

Той се спря и се ослуша.

Наистина това бяха Гобо и Фалине. Те ще са.

Той се спусна бързо подир гласовете и скоро червените дрешки проблеснаха през шумата. Наистина бяха Гобо и Фалине. Те стояха тъжни под един дрян и зовяха:

– Мамо... Мамо...

Оживиха се, като чуха шум в храсталака. Но щом видяха Бамби, се разочароваха. Все пак се зарадваха и на него малко. И Бамби се зарадва, че вече няма да е така самичък.

– Майка ми я няма – каза Бамби.

– И нашата я няма – отвърна Гобо жално.

Те се спогледаха съвсем смутени.

– Къде ли може да са? – попита Бамби. Той почти хълцаше.

– Не знам – въздъхна Гобо. Той имаше сърцебиене и се чувстваше много зле.

Изведнъж Фалине каза:

– Струва ми се... че са при бащите...

Гобо и Бамби я погледнаха слисани. Обзе ги страхопочитание.

– Мислиш ли... че са при бащите? – попита Бамби и се разтрепера.

Фалине също трепереше, но направи многозначителна физиономия. Държеше се като някой, който знае повече, отколкото иска да каже. Разбира се, тя не знаеше нищо; не знаеше дори как ѝ хрумна това. Но след като Гобо повтори: „Наистина ли мислиш така?“, тя си даде важен вид и повтори тайнствено:

– Да, мисля, че е така.

Това бе поне предположение и върху него можеше да се помисли. Но въпреки това Бамби не се успокои. Той не можеше изобщо да мисли, твърде много бе разтревожен и тъжен.

Той си тръгна. Не искаше да стои на едно място. Фалине и Гобо го придружиха донякъде. И тримата зовяха:

– Мамо... Мамо...

Гобо и Фалине се спряха, не смееха да вървят по-нататък.

– Защо викаме? Мама знае къде сме – каза Фалине. – Нека останем тук, за да ни намери, като се върне.

Бамби продължи да скита самичък. Той мина през един гъсталак, сред който се откриваше малка полянка. Насред полянката Бамби се спря. Изведнъж се прикова, без да може да се помръдне от мястото си.

Там, на края на полянката, в един висок лешников храст стоеше някаква фигура. Бамби никога досега не бе виждал подобна. Същевременно въздухът му донесе миризма, каквато никога по-рано не бе усещал. Това бе някаква чужда миризма, тежка, остра и обезпокояваща до подлудяване.

Бамби гледаше втрещен фигурата. Тя бе чудновато изправена, странно тънка, с бледо лице, съвсем голо около носа и очите. Ужасяващо голо. Страхотен ужас излъчваше това лице. Вледеняващ страх. То имаше някаква огромна, сковаваща власт. Непоносимо мъчително беше да се гледа в него, но въпреки това Бамби стоеше и го гледаше, без да откъсне очи.

Фигурата дълго стоя неподвижна. После протегна един крак, който бе съвсем високо, близо до лицето. Бамби изобщо не беше го забелязал. Но сега, когато този страхотен крак се протегна напред във въздуха, Бамби бе пометен от самия жест като перушинка от вятър. В миг той бе отново в гъсталака, откъдето бе дошъл. Тичаше с всички сили.

Изведнъж и майка му се намери до него. Те скачаха през шубраци и храсталаци, тичаха, колкото им сили държат. Майката водеше, тя знаеше пътя, и Бамби я следваше. Бягаха така, докато стигнаха до своята стаичка.

– Видя ли го?... – попита тихо майката.

Бамби не можеше да отговори, не можеше да си поеме дъх. Само кимна.

– Това... беше... Той! – каза майката.

И двамата потрепераха от ужас.

Бамби често оставаше самичък. Но това вече не го плашеше така, както в първите дни. Майка му изчезваше и колкото и да я викаше, тя не идваше. После ненадейно пак се появяваше и оставаше при него както винаги.

Една нощ той пак скиташе наоколо съвсем изоставен. Не намери дори Гобо и Фалине. Небето стана вече бледосиво, започна да се зазорява и над храсталака можеха да се различат заоблените върхове на дърветата. Изведнъж в шубрака се чу някакъв шум, бурен трепет премина на дълга ивица през листата и майка му се втурна и изчезна за миг. Току зад нея светкавично се стрелна някой друг. Бамби не можа да разбере кой беше – леля Ена, бащата или друг някой. Но майка си позна веднага, колкото и бързо да бе отминала край него. Той беше чул гласа ѝ. Тя викаше и на Бамби му се стори, като че ли беше на шега, но долови и малко страх в тона ѝ.

Друг път му се случи нещо през деня. Бамби се скиташе сред гъсталаците вече часове. Най-после започна да зове. Не защото го беше страх. Омръзнало му беше да стои самичък и чувстваше, че скоро ще изпадне в тъжно настроение. Той започна да зове майка си.

Изведнъж пред него застана един от бащите и го изгледа строго. Бамби не го беше чул да идва и се изплаши. Стария изглеждаше много по-величествен от другите, беше по-висок и по-горд. Дрехата му пламтеше в наситен, тъмночервен цвят, но лицето

му блестеше вече сребърносиво; висока, осеяна с черни перли корона се издигаше внушително над помръдващите му уши.

– Защо викаш? – попита Стария строго.

Бамби се разтрепера от страхопочитание и не смееше да отговори.

– Майка ти сега няма време за тебе! – продължи Стария.

Бамби се почувства унищожен от този властен глас, но същевременно се възхити от него.

– Не можеш ли да стоиш самичък? Засрами се!

Бамби искаше да каже, че може да стои самичък, че вече често е оставал сам, но не можа да произнесе нито дума. Беше притихнал и страшно се срамуваше. Стария се обърна и изчезна. Бамби не разбра нито как, нито къде, не знаеше дали Стария си бе отишъл бързо или бавно. Той беше просто изчезнал, така внезапно, както бе дошъл. Бамби се ослуша напрегнато, но не чу отдалечаващи се стъпки, не трепваше дори лист, помръднат от някого. Помисли си, че Стария трябва да е още съвсем наблизо и взе да души въздуха на всички страни. Но той не му донесе никаква миризма. Бамби въздъхна облекчено, доволен, че отново бе самичък, но почувства силно желание да види Стария още веднъж и да спечели неговото одобрение.

Когато майка му дойде, той не ѝ разказа нищо за тази среща. Вече не я викаше, когато тя пак изчезваше. Мислеше си за Стария, докато бродеше сам наоколо, и силно желаеше да го срещне. Тогава щеше да му каже: „Виждате ли, аз не викам". И Стария щеше да го похвали.

Но на Гобо и Фалине се довери, когато отново се събраха заедно на поляната. Те го слушаха напрегнато и не можеха да му разкажат никакво преживяване, което би могло да се сравни с неговото.

– Не се ли страхуваше? – попита Гобо възбудено.

Как не! Бамби призна, че се е страхувал. Но малко.

– Аз бих се страхувал ужасно – обясни Гобо.

Бамби отвърна, че не е изпитал голям страх, защото Стария бил величествен.

– Това малко би ми помогнало – каза Гобо. – Аз

не бих могъл да го погледна от страх. Когато се страхувам, очите ми се замъгляват и не виждам нищо, а сърцето ми бие толкова силно, че не мога да дишам.

От разказа на Бамби Фалине се замисли, но не каза нищо.

Когато отново се срещнаха, Гобо и Фалине дотичаха забързани и развълнувани. Те бяха пак сами като Бамби.

– Отдавна те търсим – извика Гобо.

– Да – каза Фалине важно, – сега знаем съвсем сигурно кой е бил този, когото си видял.

Бамби подскочи от любопитство.

– Кой!?...

– Това е бил старият княз – каза тържествено Фалине.

– Откъде знаете? – попита нетърпеливо Бамби.

– От майка ни – отвърна Фалине.

Бамби беше изненадан.

– Нима ѝ разказахте случката?

Двамата кимнаха.

– Но това беше тайна! – извика възмутено Бамби.

Гобо моментално се извини.

– Не бях аз. Фалине го направи.

Но Фалине извика живо:

– Каква ти тайна! Исках да знам кой е той. Сега вече знаем и това е много по-интересно!

Бамби изгаряше от любопитство да чуе всичко и се успокои. Фалине му разказа каквото бе узнала.

– Той е най-благородният в цялата гора. Той е князът. Няма друг, равен на него. Никой не знае колко стар е. Никой не може да каже къде е убежището му. Никой не може да назове роднините му. Само

малцина са го виждали. По едно време се разнесъл слух, че е умрял, защото изчезнал за дълго време. После отново го видели за малко и така се разбрало, че е още жив. Никой никога не посмял да го попита къде е бил. Той не говори с никого и никой не смее да го заприказва. Върви по пътища, по които никой друг не минава; познава гората до най-отдалечените ѝ места. За него не съществува никаква опасност. Другите принцове се борят понякога помежду си, само за опит или на шега, понякога и сериозно. С него от много години насам никой не се е борил. А тези, които някога, много отдавна, са се борили с него, не са вече живи. Той е големият княз.

Бамби прости на Гобо и Фалине, че бяха разказали тайната му на майка си. Беше дори доволен, защото сега узна толкова важни неща. Но се радваше, че Гобо и Фалине не знаеха всичко подробно. Те не знаеха, че големият княз бе казал: „Не можеш ли да стоиш самичък?“, че бе казал: „Засрами се!“ Бамби се радваше, че бе премълчал този укор. Гобо и Фалине щяха да го раздрънкат като останалото и тогава цялата гора щеше да приказва за това.

Тази нощ, когато изгря луната, майката на Бамби пак се върна. Тя застана ненадейно под големия дъб на края на поляната и потърси с очи Бамби. Той веднага я съзря и изтича при нея. През тази нощ Бамби пак преживя нещо ново. Майка му беше изморена и гладна. Те не отидоха толкова далече като друг път. Майката утоли глада си на поляната, където и Бамби обикновено идваше да се напасе. После и двамата се подсладиха с листенца от храстите и навлязоха при тази приятна разходка все по-навътре в гората. Изведнъж откъм храсталака се зачу някакъв

силен шум. Преди Бамби да разбере какво става, майка му започна да вика високо, както викаше понякога, когато беше много изплашена или смутена.

– А-оо! – викаше тя, подскочи, спря се и пак завика: – А-оо, ба-оо!

Бамби съзря някакви огромни фигури, които минаха покрай тях, вдигайки голям шум. Те минаха съвсем близо. Приличаха на Бамби и на майка му, приличаха на леля Ена и на всички останали от неговия род, но бяха грамадни, имаха такъв исполински ръст, че трябваше да гледаш нагоре към тях потресен. Бамби също започна да крещи.

– А-оо... ба-оо... ба-оо! – Той почти не съзнаваше, че вика, но не можеше да постъпи другояче.

Шествието отмина шумно и бавно – три-четири исполински фигури една след друга. Последен се появи един, още по-едър от останалите, с буйна грива на шията и огромна корона, която приличаше на цяло дърво. От тази гледка ти спираше дъхът. Бамби стоеше и ревеше с цяло гърло, защото изпитваше някакъв тайнствен ужас като никога досега. Страхуваше се по особен начин. Стори му се, че е нищожно малък и дори майка му изглеждаше жалко умалена. Засрами се, без да знае защо, същевременно го разтърсваше ужас и той отново започна да реве.

– Ба-оо... ба-оо!

Ставаше му по-леко, като викаше.

Шествието беше отминало. Не се виждаше и чуваше вече нищо. Майката бе млъкнала. Само Бамби проплакваше от време на време. Той още трепереше.

– Успокой се – каза майката, – те си отидоха.

– О, мамо – прошепна Бамби, – кои бяха те?

– Ах, всъщност това не е толкова опасно – рече

тя, – това бяха нашите големи роднини... Те са големи и благородни... още по-благородни от нас...

– А не са ли опасни? – попита Бамби.

– Обикновено не – обясни майка му. – Наистина казват, че са се случвали някои неща. Говори се това и онова, но не знам дали има нещо вярно в тези приказки. На мене никога не са ми сторили нищо, а и на никого от моите познати.

– Защо ли пък ще ни правят зло – каза Бамби, – нали са наши роднини? – Той искаше да се покаже спокоен, но все още трепереше.

– Не, те не ни закачат – отвърна майката, – но не знам защо, винаги се плаша, като ги видя. Изобщо не мога да се овладея. Всеки път ми се случва същото.

От този разговор Бамби постепенно се успокои, но остана замислен. Точно над него в клоните на една ела крещеше пронизително, привличайки вниманието на околните, улулицата. Но Бамби беше разсеян и забрави да се престори на изплашен. Въпреки това улулицата веднага долетя и се осведоми:

– Изплаших ли ви?

– Да – отвърна Бамби, – вие винаги ме изплашвате.

Улулицата тихичко се засмя; беше доволна.

– Надявам се, че не ми се сърдите за това – каза, – такъв ми е навикът. – Тя се напери, заприлича на топка, спусна човка в пухкавата си мека перушина и направи страшно мила, сериозна физиономия. Беше радостна.

Бамби ѝ разкри сърцето си.

– Знаете ли – започна той мъдро-мъдро, – преди малко преживях много по-голям страх.

– Така ли? – попита улулицата недоволно.

Бамби ѝ разказа за срещата с исполинските роднини.

– Я не ме занимавайте с роднините си! – извика улулицата. – И аз имам роднини. Но щом се покажа денем някъде, веднага всички се нахвърлят върху мене. Не, няма голяма полза от роднините. Ако са по-големи от нас, не ги бива за нищо, а ако са по-малки, съвсем не ги бива. Ако са по-големи от нас, ние не можем да ги понасяме, защото са горделиви, а ако са по-малки, тогава те не могат да ни понасят, защото ние сме горделивите. Не, не искам да знам нищо за цялото това общество.

– Но... аз съвсем не познавам моите роднини... – каза Бамби свенливо и с копнеж. – Не бях чувал дори за тях, днес ги видях за пръв път.

– Не се интересувайте от тях – посъветва го улулицата. – Повярвайте ми – тя изкриви многозначително очите си, – повярвайте ми, това е най-доброто. Роднините никога не са така добри като приятелите. Виждате ли, ние двамата с вас съвсем не сме роднини, а сме добри приятели и това е много приятно.

Бамби искаше да каже още нещо, но улулицата продължи:

– Аз имам опит в тези неща. Вие сте още твърде млад. Повярвайте ми, аз знам това по-добре. Впрочем и на ум не ми идва да се намесвам във вашите семейни работи.

Тя изкриви очите си така замислено и изглеждаше толкова важна със своето сериозно лице, че Бамби скромно замълча.

Измина друга нощ и сутринта донесе ново събитие.

Под безоблачното небе утрото беше потопено в роса и свежест. Листата на дърветата и храстите започнаха изведнъж да ухаят по-силно. Поляната излъчваше ухание на широки вълни нагоре към върховете на дърветата.

– Пийп – казаха синигерите, като се събудиха. Те го казаха съвсем тихичко. Но понеже беше още сиво и сумрачно, засега не казаха нищо повече. Известно време владееше пълна тишина. После в простора се разнесе дрезгав, пресипнал грак на врана, който долиташе някъде от високо. Враните се бяха събудили и се търсеха една друга по върховете на дърветата. Веднага отговори свраката:

– Чек-чек-чек... да не мислите, че аз още спя?

И ето че започнаха съвсем тихо стотици разнообразни кратки подвиквания, тук и там, далече и наблизо:

– Пийп! Пийп! Тиу!

В тези звуци имаше още сън и здрач. И всъщност бяха все още единични.

Ненадейно кос литна към върха на един бук. Той отлетя до най-високото клонче, което се извисяваше тъничко и самичко във въздуха, кацна там горе и видя високо над дърветата как далече на изток измореното от нощта бледосиво небе се обагри и оживи. Тогава косът започна да пее. Той беше само едно мъничко тъмно петънце, ако някой го съзреше от-

долу. Неговото малко черно телце приличаше отдалече на изсъхнал лист. Но песента му се понесе като радостно ликуване над гората. И ето че всички се оживиха. Чинките записукаха, обадиха се червеношийките и кадънката. Пляскайки и плющейки шумно с крила, гълъбите прелитаха от едно място на друго. Фазаните закряскаха, та им се пръскаха гърлата. Мек и силен бе шумът на крилата им, когато се спускаха на земята от дърветата, на които бяха пренощували. Долу те надаваха още много пъти своите металически, оглушителни крясъци и гъргореха тихо след това. Високо в простора соколите се провикваха рязко и радостно.

Слънцето беше изгряло.

– Диу-дийу! – пееше радостно авлигата. Тя прелиташе насам-натам между клоните и нейното жълто, кръгло телце блестеше в утринните лъчи като разлюляна златна топка.

Бамби излезе под големия дъб на поляната. Тя искреше от росата, ухаеше на трева, на цветя и влажна пръст, долавяше се шепотът на хилядите ѝ малки обитатели. Ей там бе приклекнал Заю и, изглежда, обмисляше нещо важно. Малко по-далече един фазан се разхождаше гордо и бавно, клъвваше от дългите стръкчета на метлицата и предпазливо се оглеждаше на всички страни. Тъмносинята огърлица на шията му блестеше на слънцето. А съвсем близо пред Бамби стоеше един от принцовете. Бамби никога не го беше виждал, изобщо никога не беше виждал някого от бащите толкова отблизо. Той стоеше пред него до лешниковия храст, закриван малко от клоните. Бамби не се помръдваше. Надяваше се, че принцът ще излезе навън и разсъждаваше дали мо-

же да се осмели да го заприказва. Искаше да попита майка си и я потърси с очи. Но тя бе продължила пътя си и сега стоеше доста далече отсреща при леля Ена. Тъкмо в този момент там изскочиха от гъсталака Гобо и Фалине и се втурнаха на поляната. Бамби не се помръдна и продължи да разсъждава. Ако искаше да отиде сега отсреща при майка си и при другите, трябваше да мине покрай принца. Това му се видя непристойно. „Какво пък – помисли си той, – няма защо да питам първо мама. С мен приказва старият княз и аз не казах нищо на мама. Ще заприказвам принца, ще се опитам. Нека другите отсреща видят как разговарям с него. Ще кажа: „Добро утро, принце!" От това той не може да се разсърди. Но ако се разсърди, бързо ще избягам." Бамби се бореше да вземе решение, но отново и отново се разколебаваше.

В това време принцът излезе иззад лешниковия храст на поляната.

„Сега..." – помисли си Бамби.

Изведнъж изтрещя някаква гръмотевица.

Бамби се стресна, но не знаеше какво се бе случило.

Той видя как принцът се изхвърли високо с огромен скок и с бясна бързина се втурна покрай него обратно в гората.

Бамби се озърна вцепенен наоколо, гърмът още кънтеше в ушите му. Той видя как отсреща майка му, леля Ена, Гобо и Фалине се спуснаха към гората, видя как Заю хукна да бяга изплашен, видя фазана да тича с протегната напред шия, забеляза, че цялата гора изведнъж притихна, окопити се и скочи обратно в гъсталака.

Беше направил само няколко скока и изведнъж видя пред себе си принца, проснат на земята. Беше неподвижен. Ужасѐн, Бамби се спря, като не разбираше какво може да бъде това. Принцът лежеше с разкъсано от широка рана рамо, потънал в кръв и мъртъв.

– Не се спирай! – извика някой настойчиво до него. Беше майка му, която се носеше в пълен галоп. – Тичай! – извика тя. – Тичай, колкото сили имаш!

Тя не се спря, продължи в луд бяг напред и нейната заповед увлече Бамби със себе си. Той тичаше с всички сили.

– Какво е това, мамо? – попита той. – Какво беше това, мамо?

Майката отговори задъхано:

– Това... беше... Той!

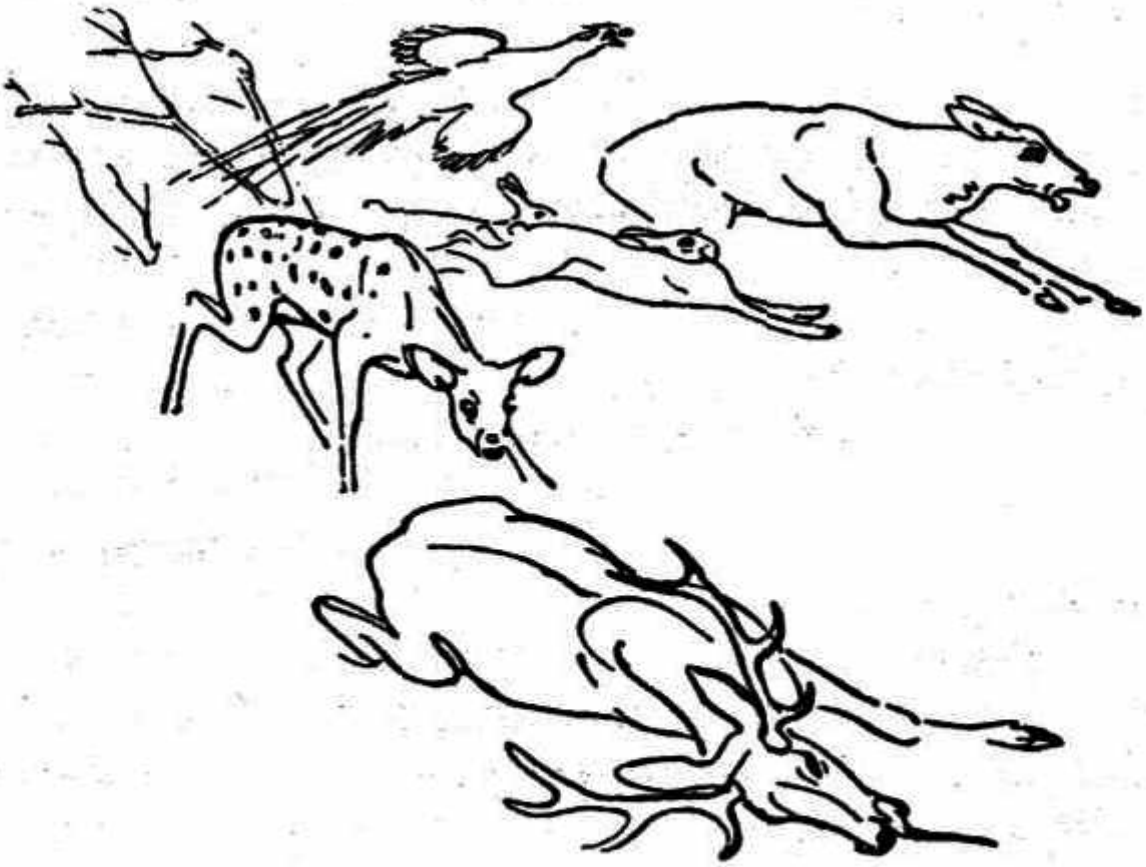

Бамби потрепера от ужас и те продължиха да бягат.

Най-после се спряха, не можейки да си поемат дъх.

– Какво ще кажете? Какво ще кажете, моля ви? – извика един тъничък гласец над тях.

Бамби погледна нагоре; в това време катеричката се спусна светкавично бързо надолу през клоните.

– През целия път скачах заедно с вас дотук – извика тя. – Това е страшно!

– И вие ли бяхте там? – попита майката.

– Разбира се, и аз бях там – отвърна катеричката. – Още треперя цялата. – Тя стоеше изправена, подпряна на своята разкошна опашка, открила тесните си бели гърдички, и държеше предните си лапички притиснати към тялото, сякаш за потвърждение на думите си. – Не съм на себе си от вълнение.

– И аз съм съвсем съсипана от ужас – каза майката. – Просто е непонятно. Никой от нас не видя нищо.

– Така ли? – Катеричката се разгорещи. – Заблуждавате се. Аз отдавна Го бях видяла!

– И аз! – извика друг глас. Беше свраката; тя долетя и кацна на един клон.

– И аз! – изкряска някой от по-високо. Там на един ясен седеше сойката.

От върховете на дърветата гракнаха сърдито няколко врани:

– И ние Го видяхме!

Всички се бяха събрали наоколо и говореха важно. Бяха странно възбудени и, както изглеждаше, обладани от гняв и страх.

„Кого? – помисли си Бамби. – Кого са видели?“

– Положих най-големи усилия – разказваше катеричката и притискаше за уверение предните лапички към сърцето си, – положих най-големи усилия да обърна вниманието на нещастния принц.

– И аз – изкряска сойката, – колко много крещях! Но той не искаше да ме чуе.

– И мене не ме чу – изкрещя свраката. – Десет пъти извиках. Тъкмо исках да отлетя съвсем близо до него, помислих си, щом като досега не ме чу, ще литна на лешниковия храст, пред който е застанал. Оттам трябва да ме чуе. Но в този миг вече стана, каквото стана.

– Моят глас несъмнено е по-силен от вашия, а аз го предупреждавах колкото ми глас държи – заговори с огорчен тон враната. – Но господата твърде малко ни обръщат внимание.

– Наистина, твърде малко – съгласи се катеричката.

– Правим, каквото можем – каза свраката, – и ние нямаме вина, ако после стане нещастие.

– Какъв хубав принц – жалеше катеричката, – и в най-хубавите си години!

– Че-че – изкряска сойката, – ако не беше толкова горделив и ако ни беше обърнал внимание!...

– Той не беше горделив! – възпротиви се катеричката.

Свраката добави:

– Не по-горд от другите принцове от рода му.

– Значи, е бил глупав! – засмя се сойката.

– Вие сте глупава! – извика отгоре враната. – Само не говорете за глупост. Цялата гора знае колко сте глупава.

– Аз ли? – отвърна сойката, смаяна от учудване. – Никой не може да каже за мен, че съм глупава. Само лесно забравям, но глупава не съм.

– Както искате – каза сериозно враната. – Забравете какво съм казала, но си помислете, че принцът загина не защото беше горделив или глупав, а защото никой не може да се спаси от Него.

– Че-че! – изкряска сойката. – Не обичам такива разговори. – И тя отлетя.

Враната продължи:

– Дори от моя род Той е надхитрил мнозина. Той убива, когото си иска. Нищо не може да ни помогне.

– Все пак трябва да бъдем нащрек – подметна свраката.

– Разбира се, трябва – каза тъжно враната. – Довиждане. – Тя отлетя и нейните роднини веднага я придружиха.

Бамби се озърна. Майка му не беше вече там.

„За какво ли приказват? – помисли си Бамби. – Не мога да разбера всичко, което казват. Кой е този Той, за когото говорят?... Онзи, когото видях тогава в храсталака, пак беше Той... но Той не ме уби...“

Бамби си мислеше за принца, когото беше видял да лежи пред себе си с кърваво, разкъсано рамо. Сега беше мъртъв. Бамби продължи пътя си. Гората отново пееше с хиляди гласове, слънцето проникваше с широки лъчи през върховете на дърветата, навсякъде беше светло, шумата започна да изпуска лека пара; високо в простора се провикваха соколите и някъде съвсем наблизо звънко се разсмя кълвач, като че ли нищо не се беше случило. Бамби не можа да се развесели. Той чувстваше, че го заплашва нещо неизвестно, не разбираше как другите можеха да бъ-

дат толкова весели и безгрижни, след като животът бе толкова тежък и опасен. В този час го обхвана желанието да иде някъде надалеч, все по-навътре и по-навътре в гората. Нещо го примамваше да се запъти там, където тя е най-гъста, да си потърси някакво убежище, където, надлъж и нашир заобиколен от непристъпни храсталаци, не можеше да те види никой. На тази поляна той не искаше да отива вече.

До него нещо се раздвижи съвсем тихо в шубрака. Бамби силно се стресна. Стария стоеше пред него.

Нещо трепна в Бамби; той искаше да избяга, но се овладя и остана. Стария го гледаше със своите големи, дълбоки очи:

– Беше ли там преди малко?

– Да – каза тихо Бамби. Сърцето му лудо биеше.

– Къде е майка ти? – попита Стария.

Бамби отговори все така тихо:

– Не знам.

Стария продължаваше да го гледа:

– И ти не я викаш?

Бамби погледна във вдъхващото уважение беловласо лице, вдигна очи към прекрасната корона на Стария и изведнъж почувства смелост.

– Аз мога да стоя и сам – каза той.

Стария го наблюдаваше известно време, после проговори нежно:

– Не си ли ти малкият, който неотдавна плачеше за майка си?

Бамби се позасрами малко, но не загуби смелост.

– Да, аз съм – призна той.

Стария го гледаше мълчаливо и на Бамби му се

стори, като че ли тези дълбоки очи гледаха сега по-меко.

– Ти тогава ме смъмра, стари княже – извика той разпалено, – защото не можех да стоя сам. Оттогава вече мога.

Стария погледна Бамби изпитателно и се усмихна съвсем леко, едва доловимо, но Бамби все пак забеляза това.

– Стари княже – замоли се той доверчиво, – какво се случи всъщност? Аз не разбирам... кой е този Той, за когото всички говорят?... – Той спря, изплашен от тъмния поглед, който му повеляваше да мълчи.

Пак измина известно време. Стария се загледа над Бамби в далечината, после каза бавно:

– Сам трябва да чуеш, сам да подушиш и видиш. Сам трябва да узнаеш всичко. – Той вдигна коронясаната си глава още по-високо. – Довиждане – каза той. Нищо повече. И изчезна.

Бамби остана слисан, готов да загуби куража си. Но поздравът още звучеше в ушите му и го успокои. „Довиждане“ – бе казал Стария. Значи, той не се сърдеше.

Бамби почувства, че го обзема гордост, почувства се приповдигнат от някаква тържествена строгост. Да, животът беше тежък, пълен с опасности. Каквото и да донесеше той, Бамби щеше да се научи да понася всичко.

Той бавно навлезе по-навътре в гората.

Капеха листата на големия дъб в края на поляната. Капеха листата на всички дървета.

Един клон на дъба се издигаше високо над другите клони и се простираше далече напред към поляната. На най-външния му край висяха заедно две листенца.

– Не е вече както по-рано – каза едното листенце на другото.

– Не е – отвърна то. – Тази нощ пак окапаха много от нас... ние сме почти единствените на нашия клон.

– Не знаеш кога ще ти дойде краят – каза първото. – Когато беше топло и слънцето печеше горещо, понякога идваше буря или проливен дъжд и много от нас още тогава бяха обрулени, макар че бяха още млади. Не знаеш кога ще ти дойде краят.

– Сега слънцето грее рядко – въздъхна второто листенце, – и когато грее, не дава сила. Би трябвало да имаме нови сили.

– Дали е вярно – каза първото, – дали наистина е вярно, че когато опадаме, на наше място идват други, а след тях други, и все така...

– Сигурно е вярно – прошепна второто, – но не можем да си го представим... това надхвърля нашите понятия...

– И от това ни става твърде тъжно – добави първото.

Те мълчаха известно време. После първото каза тихичко, сякаш на себе си:

– Защо ли трябва да си отиваме?...

Второто запита:

– Какво става с нас, като окапем?...

– Падаме надолу...

– Какво е там долу?

– Не знам – отговори първото. – Един казва това, друг казва онова... но никой не знае.

– Дали още чувстваш нещо, дали още знаеш нещо за себе си, като си там долу? – запита второто.

– Кой може да каже това? – отговори първото. – Нито едно от тези, които са долу, не се е връщало, за да разкаже.

Те пак замълчаха. После първото листенце заговори нежно на другото:

– Не тъжи толкова много, ти трепериш.

– Остави – отговори второто, – сега много лесно треперя. Не се чувствам вече така сигурно на мястото си.

– Да не говорим повече за такива неща – каза първото листенце.

– Да... да престанем... – отвърна другото. – Но... за какво друго да говорим?... – То замълча, а след малко продължи: – Кое ли от нас двете първо ще падне долу?...

– За това има още време – успокои го първото. – По-добре сега да си спомним колко хубаво беше, колко чудно хубаво беше, когато слънцето изгряваше и ни напичаше толкова горещо, та ни се струваше, че преливаме от здраве. Спомняш ли си още? А росата в утринните часове... и меките, прекрасни нощи...

– Сега нощите са ужасни – проплака второто, – и са безкрайно дълги.

– Не бива да се оплакваме – каза нежно първото, – ние живяхме по-дълго от много, много други.

– Много ли съм се променило? – осведоми се плахо, но настойчиво второто листенце.

– Нищо подобно – увери го първото, – така си мислиш, защото аз станах толкова жълто и грозно. Не, при мене това е съвсем друго...

– Ах, остави! – възпротиви се второто.

– Не, наистина – повтори разпалено първото, – повярвай ми! Ти си все така хубаво като в първия ти ден. Тук и там едва се забелязва някоя малка жълта ивица, но тя те прави още по-хубаво. Повярвай ми!

– Благодаря ти – прошепна второто листенце трогнато. – Аз не ти вярвам... напълно... но ти благодаря, защото си толкова добро... ти винаги си било много добро към мене... едва сега разбирам напълно колко добро си било.

– Мълчи – каза първото и също замълча, защото не можеше да говори повече от жалост.

Сега мълчаха и двете. Часовете минаваха.

Влажен вятър повяваше студено и враждебно по върховете на дърветата.

– Ах... сега... – каза второто листенце, – аз... – Гласът му пресекна. То нежно се отдели от мястото си и политна надолу.

Вече беше зима.

Бамби забеляза, че светът се бе променил. Трудно му беше да се нагоди към този преобразен свят. Всички те бяха живели богато, а сега започнаха да изпадат в нищета. Но Бамби познаваше само щедростта на природата. Той смяташе, че е нещо съвсем обикновено навсякъде да бъде заобиколен от най-голямо изобилие и пищност, да няма никакви грижи за прехраната, да спи в хубава, забулена от зеленина стаичка, в която никой не можеше да надникне, и да се разхожда във великолепно гладка, блестящо червена дреха.

Сега всичко бе станало друго, без да забележи как. Промяната, която се бе извършила, беше за него само низ от забавни нови явления. Интересно му беше, когато млечнобелите воали на мъглата сутрин се вдигаха от поляната или внезапно се спускаха от дрезгавеещото утринно небе. Те се разтопяваха толкова красиво на слънцето. Харесваше му и сланата, която поръсваше земята и поляната изненадващо бяло. Известно време той се забавляваше да слуша как реват неговите големи роднини, елените. Цялата гора кънтеше от гласовете на царете. Бамби се вслушваше и много се страхуваше, но сърцето му трепереше от възхищение, когато чуваше тези гръмовити ревове. Той си мислеше, че царете имат корони, големи и разклонени като силни клони, мислеше си, че гласовете им са също тъй могъщи като коронните. Чуеше ли мощния рев на някой такъв глас, той се спираше и не се помръдваше. Властно жела-

ние гърмеше и заглъхваше в ниски звуци, неимоверно стенание на една благородна, буйна кръв, която от първична сила кипеше в страстен копнеж, гняв и гордост. Бамби напразно се бореше със страха си. Той биваше поразен, когато чуеше тези гласове, но се гордееше, че има такива благородни роднини. Същевременно усещаше някакво особено чувство на раздразнение от това, че те бяха толкова недостъпни. Това го оскърбяваше и унижаваше, без да знае точно защо и как, без дори да го съзнава добре.

Едва когато любовният период на царете премина и гръмовитият ек на техните мощни ревове заглъхна, Бамби отново насочи вниманието си към други неща. Когато бродеше нощем из гората или лежеше денем в стаичката си, той чуваше как листопадът шепне сред дърветата. Непрестанно се долавяше ромон и шум във въздуха, по върховете на дърветата и клоните. Някакъв нежен сребърен звук непрестанно струеше към земята. Беше чудесно да се пробуждаш с него и възхитително да заспиваш под този тайнствено тъжен шепот. После шумата лежеше, натрупана високо и рохкаво на земята, и когато някой вървеше, тя изшумяваше силно и тихо шушнеше. Забавно беше с всяка крачка да я отхвърляш встрани, толкова много беше натрупана. Чуваше се едно „Ш-ш-ш-ш“, съвсем нежно, съвсем ясно, със сребърен звън. Освен това тя беше много полезна, в тези дни нямаше нужда да си даваш особен труд да се ослушваш и да душиш. Всичко се чуваше още отдалеч. Окапалите листа изшумоляваха при най-малкото движение, те крещяха: „Ш-ш!“ Кой можеше да се промъкне сега? Никой.

Но после заваля дъжд. От ранна утрин до късна

вечер се изливаше той, плющеше и плискаше цяла нощ от късна вечер до следващото утро, преставаше за известно време и отново започваше с подновена сила. Въздухът изглеждаше пропит от студена вода, целият свят сякаш беше пропит от нея. Устата се напълваше с вода, ако искаш да откъснеш няколко стръкчета трева, а подръпнеш ли малко от някой храст, цели струи се изливаха в очите и върху носа ти. Шумата вече не шумеше. Тя лежеше мека и тежка на земята, слегнала от дъжда, и не издаваше никакъв звук. Бамби узна за пръв път колко лошо беше дни и нощи наред дъждът да се стича на струйки по тялото ти и да те мокри до кости. Той още не мръзнеше, но копнееше за топлина и смяташе, че е истинско бедствие, гдето трябваше така измокрен да се скита наоколо.

А когато задуха северният вятър, Бамби позна и студуването. Не помагаше много да се притисне плътно до майка си. Да, разбира се, отначало му се струваше чудесно да лежи така и поне от едната страна да му бъде приятно топло. Но бурята бушуваше по цели нощи,дни наред из гората. Сякаш някакъв непонятен, леденостуден гняв я докарваше до подлудяване и сякаш тя искаше да изтръгне гората от корените ѝ, да я отнесе или по друг някакъв начин да я унищожи. Дърветата бучаха от мощна съпротива, бореха се ожесточено срещу ожесточеното нападение. Чуваше се тяхното провлечено пъшкане, чуваше се как скърцат, въздишайки, чуваше се силният трясък, с който се разцепваха големите клони, гневният грохот, с който тук-там се прекършваше стъблото на някое дърво и победеният изреваваше с всички рани на своето разцепено, умиращо тяло. Но

после не се чуваше нищо вече, защото бурята връхлетя още по-яростно срещу гората и нейният рев погълна всички други гласове.

Сега Бамби разбра, че беше дошла неволята и нищетата. Той видя колко много бяха променили света дъждът и бурята. Нито един лист нямаше вече по дърветата и храстите. Те стояха като ограбени, с оголяло тяло, което сега се виждаше, и протягаха печално голите си кафяви ръце към небето. Тревата на поляната беше суха, възчернокафява и толкова ниска, сякаш беше опърлена току до земята. И стаичката сега изглеждаше жалка и гола. Откакто бяха изчезнали зелените стени, и тук не можеше да се почувстваш съвсем уединен както по-рано, а освен това ставаше течение от всички страни.

Един ден една млада сврака прелетя над поляната. Нещо бяло, студено падна в окото ѝ, още веднъж и още веднъж, спусна лек воал пред погледа ѝ и малки, меки, ослепително бели парцалчета затанцуваха около нея. Пърхайки с криле, свраката се спря насред полета си, изправи се отвесно и се издигна по-високо във въздуха. Напразно. Меките студени парцалчета бяха и тук и пак падаха в очите ѝ. Тя още веднъж се изправи отвесно и още веднъж се издигна по-високо.

– Не си правете труд, мила моя – извика ѝ една врана, която летеше над нея в същата посока, – не си правете труд. Не можете да излетите толкова високо, че да излезете от тези парцалчета. Това е сняг.

– Сняг ли? – учуди се свраката, борейки се срещу виелицата.

– Да – каза враната, – вече е зима. И това е сняг.

– Извинявайте – отвърна свраката, – аз едва през

май съм изхвръкнала от гнездото. Не познавам зимата.

– С мнозина е така – забеляза враната, – ще я опознаете.

– Щом като това е сняг – рече свраката, – ще се поспра някъде за малко. – Тя кацна на един елов клон и се отърси.

Враната отлетя тежко и бавно по-нататък.

Отначало Бамби се радваше на снега. Въздухът беше тих и мек, докато белите звезди се спускаха леко надолу, а светът изглеждаше напълно нов. Беше станало по-светло, дори по-весело, както си мислеше Бамби, и когато слънцето се покажеше за малко, всичко заблестяваше, бялата покривка искреше и сияеше толкова силно, че съвсем заслепяваше очите.

Но Бамби скоро престана да се радва на снега. Все по-трудно и по-трудно ставаше да се намери храна. Трябваше да се изстърже снегът, а това беше трудна работа, докато се открие някое петънце суха трева. Освен това снегът режеше краката и трябваше да се внимава да не се разранят копитцата. Гобо вече ги беше разранил. Наистина Гобо изобщо не беше много издръжлив и създаваше на майка си много грижи.

Сега те бяха почти винаги заедно и общуваха много повече от преди. Госпожа Ена постоянно идваше с децата си. Отскоро към тях се бе присъединила и Марена, едно почти пораснало младо момиче. Но за поддържане на разговора допринасяше най-много старата госпожа Нетла. Тя беше съвсем самотна личност и за всичко си имаше свои собствени разбирания.

– Не – казваше тя, – с деца не се занимавам повече. Стига ми вече това удоволствие.

Тогава Фалине обикновено питаше:

– Защо, щом като е удоволствие?

А госпожа Нетла си даваше вид на разсърдена и казваше:

– Това е трудно удоволствие и вече ми омръзна.

Всички се забавляваха чудесно. Седяха заедно и си бъбреха. Никога досега децата не бяха чували толкова много неща.

Дори сега към тях се присъединяваше ту един, ту друг от принцовете. Отначало разговорът вървеше малко принудено, защото децата бяха все още плахи. Но това скоро премина и стана приятно. Бамби се възхищаваше от принц Роно, който беше снажен господин, а младия красив Карус обичаше бурно. Те бяха хвърлили рогата си и Бамби често разглеждаше двете белезникаво сиви, кръгли плочки, които се очертаваха върху главите на принцовете – гладки, лъскави, с много нежни точици. Изглеждаха много изящно.

Страшно интересно беше, когато някой от принцовете разказваше за Него. Роно имаше на левия си преден крак един дебел, обраснал с козина нарастък. Той куцаше с този крак и имаше обичай да казва понякога:

– Забелязва ли се, че куцукам?

Всички бързаха да го уверят, че ни най-малко не се забелязва такова нещо. Точно това искаше да чуе Роно. Впрочем това наистина не личеше много.

– Да – продължаваше тогава той, – спасих се от една лоша история. – И Роно разказваше как Той го изненадал и хвърлил по него огън. Но го улучил са-

мо тук, в крака. Боляло до полудяване. Нищо чудно, костта била смазана. Но Роно не загубил самообладание. Спуснал се да бяга на три крака. Бягал все понадалече, въпреки изнемогата, защото забелязал, че бил преследван. Тичал, без да се спира, докато настъпила нощта. Едва тогава си позволил да отдъхне. Но на другата сутрин продължил пътя си, докато се почувствал на сигурно място. Тогава започнал да се лекува, уединил се, за да се скрие, и чакал да се затвори раната. Когато отново се появил сред другите, бил вече герой. Той куцаше, но си мислеше, че не се забелязва.

Сега, когато всички често и за дълго оставаха заедно и се разказваха много истории, Бамби слушаше повече неща за Него от преди. Те разказваха колко страшно е да го гледаш. Никой не можел да издържи да гледа бледото му лице. Бамби знаеше вече това от собствен опит. Те говореха и за миризмата, която се излъчва от Него, и по този въпрос Бамби също можеше да се изкаже, но беше твърде добре възпитан, за да се намесва в разговора на възрастните. Те казваха, че тази миризма по загадъчен начин се мени хиляди пъти и въпреки това веднага се разпознава, тъй като винаги е странно обезпокояваща, необяснима, тайнствена и сама по себе си представлява вече ужас. Разказваха, че Той ходи само на два крака и говореха за чудната сила на двете му ръце. Някои не знаеха какво всъщност е това ръце. Но когато им се обясни, госпожа Нетла каза:

– Намирам, че няма нищо за учудване. Катеричката прави всичко това, което описвате, точно така и всяка малка мишка знае същия фокус. – Тя пренебрежително обърна глава настрана.

– Охо! – извикаха другите и ѝ обясниха, че това далеч не е същото.

Но госпожа Нетла не се остави да бъде сплашена:

– Ами соколът – извика тя, – а лешоядът? А кукумявката? Те имат изобщо само два крака и ако искат да пипнат нещо, както вие го наричате, застават само на един-единствен крак и го хващат с другия. Това е много по-трудно и Той сигурно не може да го прави.

Госпожа Нетла съвсем не беше склонна да се учудва на нещо у Него. Тя Го мразеше от цялото си сърце.

– Той е отвратителен – каза тя и остана на мнението си.

Никой не ѝ възрази, защото никой не смяташе, че Той е симпатичен. Но работата се усложни, когато стана дума, че Той има не само две ръце, а и трета ръка.

– Това са измислици – реши направо госпожа Нетла, – аз не го вярвам.

– Така ли? – намеси се Роно. – А с какво тогава Той ми раздроби крака? Можете ли да ми кажете?

Госпожа Нетла отвърна безгрижно:

– Това си е ваша работа, драги, на мене Той нищо не ми е раздробил.

Леля Ена каза:

– Аз съм видяла много неща в живота си и мисля, че има нещо вярно в твърдението, че Той има трета ръка.

Младият Карус забеляза учтиво:

– Мога само да се съглася с вас. Аз дружа с една врана... – Той замълча за момент смутено и изгледа

всички поред, сякаш се боеше, че ще му се смеят. Но като видя, че го слушаха внимателно, продължи: – Враната е извънредно образована. Казвам ви, удивително образована е... Тя казваше, че Той наистина има три ръце, но не винаги. Третата ръка, казва враната, е лошата. Тя не е сраснала като другите две. Той я носи окачена през рамо. Враната уверяваше, че знаела съвсем точно дали Той или някой друг от Неговия род е опасен, или не. Ако идвал без третата ръка, не бил опасен.

Госпожа Нетла се изсмя:

– Твоята врана е глупаво същество, драги мой Карус, предай ѝ това от мене. Ако тя беше толкова умна, колкото си въобразява, щеше да знае, че Той винаги е опасен, винаги.

Но другите възразиха.

– Сред тях има някои, които съвсем не са опасни – рече майката на Бамби. – Това веднага се забелязва.

– Така ли? – попита госпожа Нетла. – Нима стоиш и чакаш те да се приближат и може би им казваш добър ден?

Майката на Бамби отвърна нежно:

– Разбира се, не стоя, а бягам.

А Фалине изтърси неочаквано:

– Винаги трябва да се бяга!

Всички прихнаха да се смеят. Но като продължиха да говорят за третата ръка, станаха сериозни и постепенно ги обзе ужас. Защото, каквото и да беше, трета ръка или нещо друго, то беше страхотно и те не го разбираха. Знаеха го само от разказите на другите, някои от тях сами го бяха видели: Той стоял там далеч и не се помръдвал; не можеха да обяснят

какво правел Той, нито пък как ставаше това; изведнъж изтрещявал гръм, проблясвал огън и далече от Него улученият се строполяваше с разкъсани гърди и умираше. Те всичките се сгушиха, докато говореха за това, като че ли чувстваха тъмната сила, която неведомо властваше над тях. Слушаха жадно многобройните разкази, които винаги бяха пълни с ужаси, с кръв и мъка. Неуморно поглъщаха всичко, което се говореше за това – истории, които навярно бяха измислени, приказки и предания от деди и прадеди, и във всичко се мъчеха да открият несъзнателно, обладани от страх, как тази тъмна сила може да бъде умилостивена или как може да се спасят от нея.

– Как става това – каза младият Карус дълбоко замислен, – че Той е толкова далече и все пак поваля някого?

– Не ти ли го обясни твоята умна врана? – присмя се госпожа Нетла.

– Не – усмихна се Карус, – тя казва, че често е виждала това, но никой не можел да го обясни.

– Той сваля и враната от дървото, когато поиска – забеляза Роно.

– И смъква фазана от въздуха – добави леля Ена.

Майката на Бамби каза:

– Той хвърля ръката си. Моята баба ми го е разказвала.

– Така ли – попита госпожа Нетла, – а какво е това, което така ужасно трещи?

– Когато Той отдели ръката от себе си – обясни майката на Бамби, – проблясва огън и се чува грохот като от гръмотевица. Отвътре Той целият е от огън.

– Извинявайте – заговори Роно, – това, че Той от-

вътре целият е от огън, е вярно. Но това с ръката е заблуждение. Една ръка не би могла да нанася такива рани. Сами ще се съгласите с мене. Това по-скоро е някакъв зъб, който Той хвърля подир нас. Виждате ли, ако е зъб, това обяснява много неща. Умираш от ухапването му.

Младият Карус въздъхна дълбоко:

– Никога ли няма да престане Той да ни преследва?

Тогава заговори Марена, момичето, което беше вече почти пораснало:

– Казват, че един ден Той ще дойде между нас и ще бъде кротък като нас. Ще играе с нас, цялата гора ще бъде щастлива и ние ще се сдобрим.

Госпожа Нетла извика, смеейки се:

– Той да си остане там, където е, и да ни остави на спокойствие!

– Не бива да говорите така – рече с упрек леля Ена.

– Защо пък не? – отвърна госпожа Нетла разгорещено. – Наистина не го разбирам това. Да се сдобрим! Откакто се помним, Той ни убива – всички нас, нашите сестри, нашите майки, нашите братя! Откакто сме се родили, Той не ни оставя на мира, убива ни, щом се покажем някъде... И след всичко това да се сдобрим с Него? Що за глупост!

Марена изгледа всички с широко отворени очи, които блестяха спокойно.

– Сдобряването не е глупост – каза тя. – Сдобряването трябва да стане.

Госпожа Нетла се извърна настрана.

– Ще си потърся нещо за ядене – каза тя и си отиде.

Зимата продължаваше. Понякога времето поомекваше, но тогава пак падаше сняг, натрупваше се все по-високо и ставаше невъзможно да се разрие. Лошо беше, когато времето внезапно се затопляше и снегът започваше да се топи, а нощем отново замръзваше. Образуваше се тънка ледена корица, по която лесно можеше да се подхлъзнеш. Освен това тя лесно се чупеше и острите парченца лед режеха до кръв нежните глезени на сърните.

Вече дни наред страшен мраз сковаваше всичко. Въздухът беше чист и ведър като никога и пълен със сила. Той започна да звъни, съвсем нежно, съвсем тъничко. Той пееше от студ.

В гората беше тихо, но сега всеки ден се случваше по нещо ужасно. Веднъж враните нападнаха малкия син на Заю, който и без това лежеше болен, и го умъртвиха по страхотен начин. Дълго време се чуваше жалният му писък. Заю бе отишъл някъде в това време и когато после узна тъжната вест, не можеше да дойде на себе си. Подир някой ден пък катеричката тичаше насам-натам с една голяма рана на гърлото – беше я ухапала златката. Като по чудо катеричката бе успяла да ѝ се изплъзне. Тя не можеше да говори от болка и тичаше като луда по клоните. Всеки можеше да я види. От време на време се спираше, приклякваше, повдигаше отчаяно предните си лапички, хващаше се за главичката от страх и мъка и алената кръв бликаше по белите ѝ гърдички. Цял час тича тя така насам-натам, после изведнъж се

строполи, удряйки се тежко о клоните, и падна, умираща, в снега. Веднага долетяха няколко свраки и започнаха пиршеството си. В друг ден лисицата разкъса хубавия едър фазан, когото всички обичаха и уважаваха. Неговата смърт предизвика много съчувствие сред животните и всички съжаляваха безутешната вдовица. Лисицата беше измъкнала фазана от снега, където той се беше заровил и смяташе, че се е скрил. Никой вече не се чувстваше сигурен, тъй като всичко това се случи посред бял ден. Голямото бедствие, което не свършваше, предизвика злоба и ожесточение. То унищожаваше придобития опит, подкопаваше съвестта, погубваше добрите навици и нрави, рушеше доверието. Нямаше вече състрадание, нямаше спокойствие, нямаше въздържане.

– Трудно е да си представиш, че някога ще стане по-добре – въздъхна майката на Бамби.

И леля Ена въздъхна:

– И трудно е да си представиш, че някога е било по-добре.

– О, напротив – каза Марена и се загледа пред себе си, – аз постоянно си мисля колко хубаво беше по-рано!

– Обърнете внимание – каза госпожа Нетла на леля Ена, – вашето детенце трепери! – Тя посочи към Гобо. – Винаги ли трепери така?

– Да, за съжаление – отвърна леля Ена загрижено, – от доста дни вече.

– Ето нà – рече госпожа Нетла, както си беше откровена, – радвам се, че вече нямам деца. Ако малкият беше мой, бих се страхувала дали ще издържи зимата.

И наистина Гобо не изглеждаше добре. Беше слаб, всъщност и по-рано той винаги си беше много по-нежен от Бамби и Фалине и бе останал по-дребен от тях. Но сега от ден на ден му ставаше по-зле. Той не можеше да понася храната, която намираха сега. От нея получаваше болки в корема. От студа и прилошаванията съвсем бе загубил сили. Трепереше постоянно и едва се държеше на краката си. Всички го гледаха със съчувствие.

Госпожа Нетла се приближи до него и го побутна любезно в хълбока.

– Не изпадай в тъжно настроение – каза тя строго, – това не прилича на един малък принц, а и не е здравословно. – Тя се извърна, за да не види никой колко ѝ беше мъчно.

Роно, който седеше малко настрана в снега, скочи.

– Не знам какво е това... – промърмори той и се озърна наоколо.

Всички наостриха уши.

– Какво именно?... – питаха те.

– Не знам – повтори Роно, – но съм неспокоен... изведнъж станах неспокоен... като че ли става нещо...

Карус подуши въздуха.

– Не усещам нищо особено – заяви той.

Всички стояха, ослушваха се и душеха въздуха.

– Нищо! Нищо не се усеща... – казваха сърните една след друга.

– Въпреки това! – настоя Роно. – Казвайте, каквото щете... нещо става...

– Враните се обадиха... – каза Марена.

– Пак се обаждат! – добави бързо Фалине, но сега и другите ги бяха чули.

– Ето ги, летят! – обърна вниманието им Карус.

Всички погледнаха нагоре. Над върховете на дърветата прелитаха врани на ята. Те идваха откъм края на гората, оттам, откъдето винаги се приближаваше опасността, и разговаряха горе във въздуха ядосано помежду си. Очевидно бяха обезпокоени от нещо особено.

– Не бях ли прав? – попита Роно. – Вижда се, че става нещо!

– Какво да правим! – прошепна уплашено майката на Бамби.

– Веднага да се махаме оттук! – настоя леля Ена възбудено.

– Ще изчакаме! – нареди Роно.

– С децата? – възпротиви се леля Ена. – Да чакаме с децата, след като Гобо не може да тича?

– Добре – съгласи се Роно, – вие се отдалечете с децата си. Считам това наистина за безсмислено, но не искам после да ми се правят упреци.

Той беше сериозен и спокоен.

– Ела, Гобо! Фалине, ела! Тихо! Бавно! И вървете все след мене – предупреди ги леля Ена. Тя се измъкна тихичко с децата.

Измина известно време. Те стояха притихнали, вслушваха се и душеха въздуха.

– Само това ни липсва – започна госпожа Нетла, – само това ни трябваше като добавка към всичко, което изтърпяваме сега! – Тя беше много ядосана. Бамби я погледна и почувства, че тя мисли за нещо ужасно.

Но ето че се обадиха и свраките откъм същата страна на гъсталака, от която бяха долетели враните – три-четири наведнъж.

– Внимавайте, внимавайте, внимавайте! – викаха те. Още не се виждаха, но се чуваше как викат и предупреждават една през друга: – Внимавайте! Внимавайте! Внимавайте!

Те наближиха, прелитаха подплашени от дърво на дърво, озъртаха се назад и отлитаха по-нататък, неспокойни и уплашени.

– Че-че! – изкряскаха сойките. Те високо вещаеха тревога.

Изведнъж всички сърни се стреснаха едновременно. Като от удар. Те застанаха неподвижно, вдишвайки въздуха.

Това беше Той!

Вълна от миризма нахлу към тях, наситена както никога досега. Нямаше какво да се надушва. Миризмата удряше в носовете им, замъгляваше сетивата и сковаваше сърцето.

Още се обаждаха свраките, над тях кряскаха сойките, но сега вече навсякъде владееше оживление.

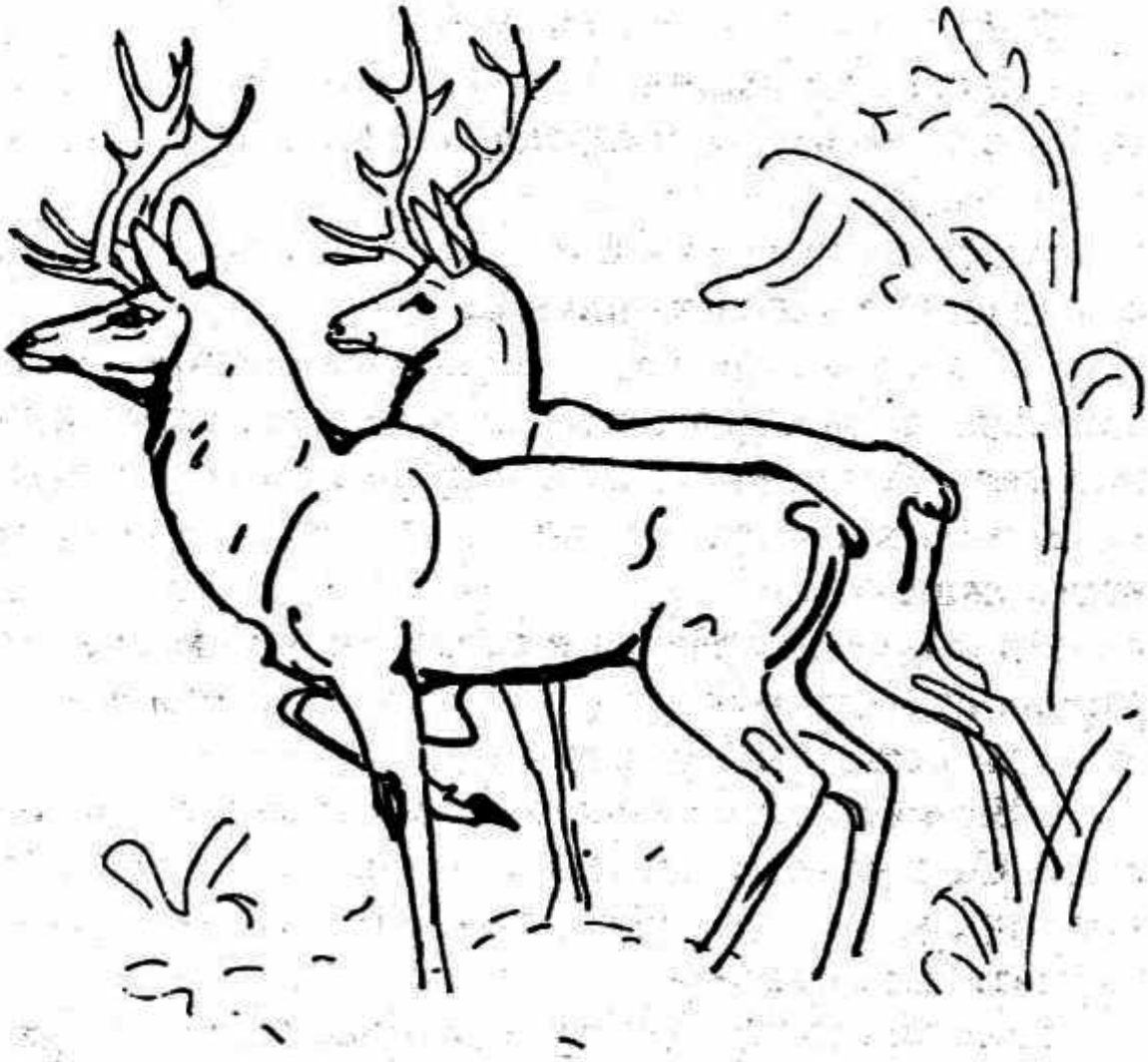

Синигерите пърхаха сред клоните като стотици малки пернати топчици и цвъртяха:

– Бягайте! Бягайте!

Ято черни косове се стрелна светкавично бързо над тях с провлечено цвъртене. През тъмната мрежа на голите храсти се виждаше как тичат насамнатам по бялата заснежена земя някакви тънки малки фигури. Това бяха фазаните. Мярна се нещо червено. Да, беше лисицата. Но сега никой не се страхуваше от нея. Неспирно, на широки вълни нахлуваше страхотната миризма, която вдъхваше ужас в съзнанието им и ги обединяваше всички в един общ неудържим страх и в едно общо трескаво желание да избягат, да се спасят.

Тази тайнствена, подлудяваща миризма пронизваше гората с такава сила, че те разбраха – този път Той не беше сам, а навярно бе дошъл с всички свои и трябваше да очакват най-лошото.

Те не се помръдваха, гледаха синигерите, които се отдалечаваха в стремителен полет, косовете, катеричките, които с луди скокове профучаваха по върховете на дърветата, и си мислеха, че всички тези малки животинки всъщност нямаше защо да се страхуват. Въпреки това те разбираха бягството им, щом се усещаше Неговото присъствие, защото нито едно същество от гората не можеше да понесе близостта Му.

Насам подскачаше бавно Заю, спираше се, сетне пак подскачаше.

– Какво има? – извика Карус нетърпеливо насреща му.

Но Заю гледаше с блуждаещи очи около себе си и не можеше да проговори. Беше съвсем разстроен.

– Има ли смисъл да питаме... – рече мрачно Рено.

Заю дишаше тежко.

– Обградени сме – каза той беззвучно. – Отникъде не можем да се измъкнем. Той е навсякъде!

В този момент те чуха Неговия глас. С двадесет, с тридесет гласа изкрещя Той.

– Хохо! Хаха! – трещеше много по-мощно от ураган и буря. Той удряше по стъблата на дърветата, ударите просто се сипеха. Беше страхотно и зашеметяващо. Далечен шум от огъвани встрани храсти достигна насам, скърцане и пращене от чупени клони.

Той идваше!

Той идваше тук, в гъсталака.

Някъде зад тях проехтяха свирещи, кратки трели и силно плющене от разгърнати криле. Един фазан се вдигна във въздуха под Неговите стъпки. Те чуха как мощният плясък на крилете му постепенно заглъхна високо в простора. Един ясен гърмеж. Тишина. После глух удар о земята.

– Той загина – каза майката на Бамби, треперейки.

– Първият... – добави Роно.

Марена, младото момиче, промълви:

– В този час някои от нас ще умрат. Може би аз ще бъда една от тях.

Никой не я слушаше. Голям ужас ги бе завладял.

Бамби се опита да мисли. Но шумът бушуваше, нарастваше все повече и повече, разкъсваше всяка мисъл. Бамби не чуваше нищо друго освен този зашеметяващ шум, но сред ревовете, крясъците и тряската долавяше как бие собственото му сърце. Той изпитваше само любопитство и не съзнаваше, че целият трепери. От време на време майка му му казваше на ухото:

– Само стой при мене. – Тя крещеше, но сред тази врява на Бамби му се струваше, че шепне. Това „Само стой при мене“ му даде опора. Тези думи го държаха здраво като във верига, иначе той щеше да се спусне да тича, без да мисли, но ги чуваше винаги точно в момента, когато щеше да загуби самообладание и да избяга. Той се огледа. Наоколо гъмжеше от всякакви животни, които слепешком се лутаха едни през други. Пробягаха няколко невестулки – като тесни, виещи се ивици, които едва можеха да бъдат проследени с очи. Един черен пор слушаше като хипнотизиран сведенията, които отчаяният Заю даваше със

заекване. Ей там стоеше лисицата сред цяло гъмжило фазани, които ситнеха запъхтени. Те не ѝ обръщаха внимание, минаваха просто под носа ѝ, а и тя не им обръщаше внимание. Без да се помръдва, с протегната напред шия, с наострени уши и потрепващ нос тя се вслушваше в приближаващия се тътен. Само опашката ѝ се движеше, удряйки леко по земята. Лисицата сякаш напрегнато обмисляше нещо. Един фазан се зададе забързан. Той идваше оттам, откъм най-голямата опасност, и беше извън себе си.

– Не бива да излитате! – завика той на своите. – Не излитайте... само бягайте! Не се оставяйте да бъдете увлечени! Никой да не излита! Само да тича, да тича, да тича! – Той повтаряше все същото, сякаш увещаваше себе си. Но не знаеше вече какво говори.

– Хохо! Хаха! – крещяха, както изглеждаше, съвсем наблизо.

– Не се оставяйте да бъдете увлечени! – викаше фазанът. В същото време гласът му се превърна в хриптящо хълцане, със силен плясък той разпери криле и литна. Бамби го видя да се издига право нагоре между дърветата, като шумеше с криле, искреше разкошно с металическия тъмносин и златистокафяв блясък на своето тяло, прекрасен като скъпоценен накит. Шлейфът на дългите пера на опашката му се вееше гордо след него. Остро пропищя краткият гърмеж. Фазанът се сгърчи горе във въздуха, завъртя се около себе си, като че ли искаше да достигне с човка краката си, и рухна тежко надолу. Той падна сред другите и не се помръдна повече.

Сега вече никой не можеше да се владее. Всички се разпръснаха на различни страни. Пет-шест фазана се вдигнаха едновременно със силен плясък.

– Не излитайте – викаха останалите, продължавайки да бягат.

Гърмежът изплющя пет-шест пъти и някои от излетелите се върнаха отново безжизнени на земята.

– Ела сега! – каза майката.

Бамби вдигна очи. Роно и Карус бяха вече избягали. Изчезна и госпожа Нетла. Само Марена беше още при тях. Бамби тръгна с майка си, Марена ги последва стеснително. Около тях бушуваха, трещяха, ревяха и гърмяха. Майката беше спокойна. Само леко трепереше, но владееше мислите си.

– Бамби, детето ми – каза тя, – бъди винаги зад мене. Трябва да излезем оттук и да преминем откритата полянка. Но тук в гората ще вървим бавно.

Ревовете се превърнаха в беснеене. Десет, дванадесет пъти изтрещя гърмежът, който Той мяташе с ръцете си.

– Овладей се – каза майката. – Не тичай! Чак когато ще трябва да пресечем откритата полянка, тичай, колкото ти сили държат. И не забравяй, Бамби, детето ми, не ми обръщай вече внимание, като излезем на открито. Дори да падна, не обръщай внимание на това... само бягай по-далеч, по-далеч! Разбираш ли, Бамби?

Майката вървеше в кънтящия шум, обмисляйки всяка своя крачка. На всички страни бягаха фазаните, завираха се в снега, изскачаха пак и отново се спускаха да бягат. Цялото семейство на заека подскачаше насам-натам, приклякаше, пак подскачаше. Никой не проронваше дума. Всички бяха изтощени от страх, парализирани от ревовете и гърмежите.

Пред Бамби и майка му гората оредя. През мре-

жата от храсти проблесна откритата полянка. Зад тях, все по-близо и по-близо, по стъблата на дърветата плющяха подплашващите удари, скърцаха чупени клони, ревеше се пронизително: „Хаха!“ и „Хохо!“

Съвсем близо край тях профуча сега Заю с двама братовчеди и излезе на просеката. „Бум! Фрас! Бам!“ – изплющя гърмежът. Бамби видя как Заю, както тичаше, се преметна меко през глава, обърна светлото си коремче нагоре и остана да лежи. Той помаха малко с лапичките си, после притихна неподвижен. Бамби стоеше като вкаменен.

Но зад тях завикаха:

– Те са тук! Всички трябва да излезем на открито!

Чу се силен шум от бързо разтваряни крила, разнесоха се писъци, ридания, свистене на пера, пърхане. Фазаните излитаха, вдигаха се почти едновременно на цели ята. Въздухът се тресеше от многобройните гърмежи, чуваше се как глухо и тежко падаха поваленитe и с тихо свистене отлитаха спасилите се.

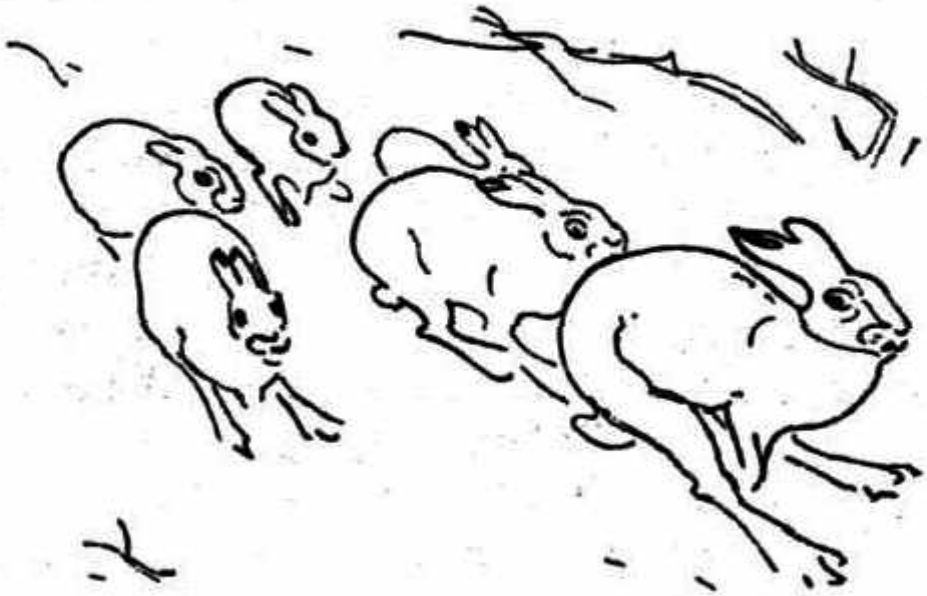

Бамби дочу стъпки и се огледа назад. Беше Той. Изскачаше измежду храстите, оттук, оттам, отстрани... Той се появяваше отвсякъде, удряше около себе си, разсичаше храстите, сипеше удари по стъблата на дърветата и крещеше със страхотен глас.

– Сега! – каза майката. – Право напред! И не много близо зад мене!

С един скок тя изскочи навън, снегът се разхвърча на прах изпод копитцата ѝ. Бамби се спусна като луд след нея. Гърмежи затрещяха от всички страни върху тях. Струваше му се, че цялата земя се разкъсва на две. Бамби не виждаше нищо. Той тичаше. Насъбралото се мощно желание да се измъкне от този адски тътен, от обсега на тази шибаща миризма, насъбралият се стремеж към бягство, копнежът да се спаси, най-после се бяха развихрили у него. Той тичаше. Стори му се, като че ли видя майка си да пада, но не знаеше дали наистина бе паднала. Чувстваше някакъв воал пред очите си. Беше ги прибулил избухналият с пълна сила страх от гърмежите, които трещяха наоколо му. Той не можеше да мисли нищо, нито да съобразява нещо, той тичаше.

Откритата полянка беше пресечена. Един нов гъсталак го погълна. Подире му още веднъж проехтяха виковете, още веднъж изгърмя острият пукот и в клоните над него зашиба нещо като първите бързи удари на градушка. После стана по-тихо. Бамби тичаше. Един умиращ фазан лежеше с извита шия на снега и само удряше безсилно с криле. Като чу, че Бамби се приближава, той прекъсна своите конвулсивни движения и прошепна:

– Свършено е...

Бамби не му обърна внимание и продължи да ти-

ча напред. Заплетените храсталаци, в които попадна, го принудиха да укроти своя бяг и да потърси пътека. Той заудря нетърпеливо с крака около себе си.

– Заобиколи оттук! – извика някой със слаб глас.

Бамби послушна несъзнателно и веднага дойде до проходимо място. Пред него някой се изправи с мъка. Беше жената на Заю. Тя се беше обадила.

– Не можете ли да ми помогнете малко? – каза тя.

Бамби я погледна и остана потресен. Задните ѝ крака се влачеха безжизнени по снега, който бе почервенял от бликащата гореща кръв и се топеше.

– Не можете ли да ми помогнете малко? – повтори тя. Говореше, като че ли беше здрава, спокойно и почти весело. – Не знам какво може да ми се е случило – продължи тя, – сигурно е нещо незначително... но тъкмо сега... сега не мога да вървя...

Но както говореше, тя се повали встрани и издъхна.

Отново го обзе ужас и Бамби побягна.

– Бамби!

Изведнъж той се спря. Това беше някой от своите.

Още веднъж се зачу:

– Бамби... Ти ли си?

Гобо беше затънал безпомощно в снега. Силите му се бяха изчерпали, той не можеше вече да се държи на краката си, лежеше като заровен в снега и само безсилно повдигна глава. Бамби пристъпи разгорещен към него.

– Къде е майка ти, Гобо – запита той, дишайки тежко, – къде е Фалине? – Бамби говореше бързо, възбудено и нетърпеливо. Страхът чукаше все още неотслабващо в сърцето му.

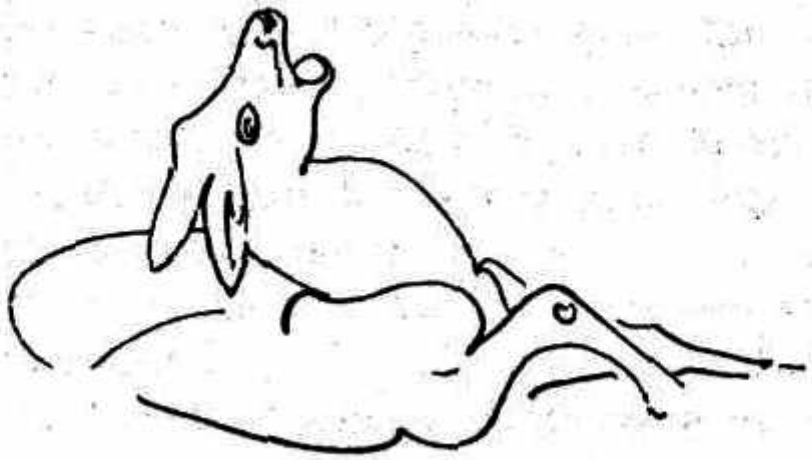

– Мама и Фалине трябваше да избягат – отвърна Гобо покорно. Той говореше тихо, но така сериозно и мъдро, като възрастен.

– Трябваше да ме оставят да лежа тук. Аз паднах. Но и ти трябва да избягаш, Бамби.

– Ставай! – извика Бамби. – Ставай, Гобо! Достатъчно си починал. Няма вече време за това. Ставай! Ела с мене!

– Не, остави – отвърна Гобо тихо, – аз не мога да стана. Невъзможно е. Бих искал, Бамби, знаеш това, но съм твърде слаб.

– Какво ще стане с тебе? – настояваше Бамби.

– Не знам. Навярно ще умра – каза Гобо просто.

Виковете се надигнаха отново и достигнаха до тях. Раздадоха се и нови гърмежи. Бамби се стресна. Сред клоните се чу припряно пращене, някой затропа забързано по снега и младият Карус профуча в галоп.

– Бягай! – извика той, като видя Бамби. – Не се спирай, ако можеш да тичаш!

За миг той бе вече отминал и неговият стремителен бяг повлече Бамби със себе си. Бамби не съзнаваше, че отново бе почнал да тича, и едва след известно време каза:

– Сбогом, Гобо! – Но беше вече твърде далеч. Гобо не можеше да го чуе.

Той тича до вечерта из гората, претърсвана от врявата и гърмежите. Когато се спусна мрак, наоколо утихна. Лек ветрец скоро отвя и отвратителната миризма, която бе разпръсната навред. Но възбудата остана. Първия познат, когото Бамби срещна, беше Роно. Той куцаше повече от преди.

– Оттатък, в дъбовата падина – разказваше Роно, – лежи лисицата в треска от раните си. Току-що минах покрай нея. Страданията ѝ са ужасни. Тя хапе снега и земята.

– Не видяхте ли някъде майка ми? – попита Бамби.

– Не – отвърна Роно смутено и бързо отмина.

По-късно, през нощта, Бамби срещна госпожа Нетла и Фалине. И тримата се зарадваха много.

– Не видя ли някъде майка ми? – попита Бамби.

– Не – отвърна Фалине, – не знам дори къде е моята майка.

– Ето ти беля – рече живо госпожа Нетла. – Радвах се, че няма вече да се съсипвам с деца, а сега трябва да се грижа за две едновременно. Благодаря!

Бамби и Фалине се разсмяха.

Заговориха за Гобо. Бамби разказа как го бе намерил и те се натъжиха толкова много, че се разплакаха. Но госпожа Нетла не им позволи да плачат.

– Преди всичко трябва да намерите нещо за ядене. Това е нечувано! През целия ден не сме хапнали нито хапка.

Тя ги заведе на места, където имаше още шума, която висеше ниско и не беше съвсем изсъхнала. Госпожа Нетла се оправяше отлично. Тя самата не до-

косна нищо, а подканяше Бамби и Фалине да се наядат добре. На места, където имаше трева, тя разриваше снега и заповядваше:

– Ето тук... това е добро. – Или казваше: – Не, почакайте... ей сега ще намерим нещо по-хубаво. – От време на време гълчеше: – Глупава работа! Какви главоболия създават децата!

Ненадейно видяха леля Ена, която идваше към тях, и се спуснаха насреща ѝ.

– Лельо Ена! – извика Бамби. Той пръв я бе съзрял.

Фалине беше извън себе си от радост и подскачаше около нея.

– Мамо!

Но леля Ена плачеше и беше изнурена до смърт.

– Гобо е изчезнал – вайкаше се тя. – Търсих го... ходих при легълцето му, там в снега, където падна детенцето ми... беше празно... няма го... моят нещастен, малък Гобо...

Госпожа Нетла промърмори:

– По-добре да бяхте потърсили следата му, това е по-разумно, отколкото да плачете.

– Няма никаква следа от него – каза леля Ена. – Но... Той!... Той е оставил много следи там... Той е идвал при легълцето на Гобо...

Замълчаха. После Бамби запита плахо:

– Лельо Ена... не видя ли някъде майка ми?

– Не – отвърна леля Ена тихо.

Бамби никога вече не видя майка си.

Ресничките на върбите отдавна бяха опадали. Всичко започна да се раззеленява, но младите листа по храстите и дърветата бяха още дребни. Озарени от нежната светлина на този ранен утринен час, те изглеждаха в своята усмихваща се свежест като деца, които току-що са се пробудили от сън.

Пред един лешников храст стоеше Бамби и удряше с новата си корона в дървото. Това беше тъй приятно! А освен това бе и много необходимо, защото все още кожа и косми обвиваха украсата на главата му. Те трябваше да се махнат, разбира се, и който държеше на реда, не чакаше те да паднат от само себе си. Бамби чистеше короната си така енергично, че кожената обвивка се разкъсваше и цели ивици от

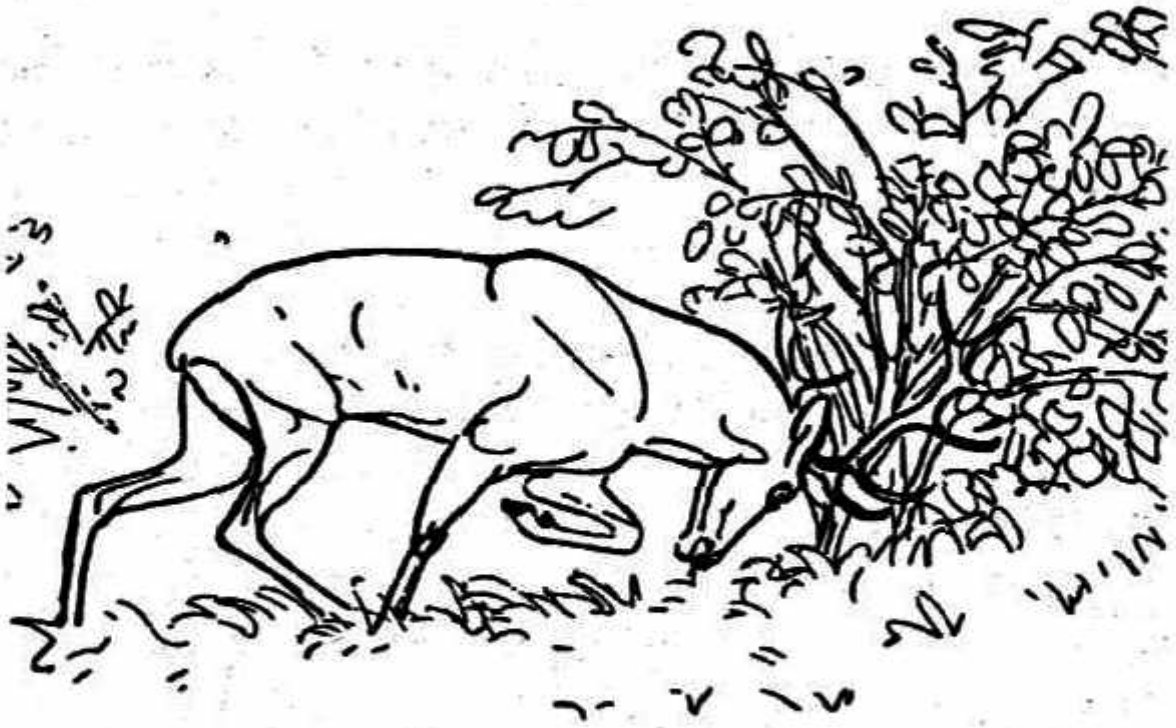

нея висяха около ушите му. Докато удряше в лешниковия храст, засилвайки се пак и пак, той почувства, че рогата му са по-твърди от стъблото на лешника. Това чувство го потопи в някакво опиянение от сила и гордост. Той нападна още по-буйно лешниковия храст и разкъса кората му на дълги парчета. Бялото тяло на храста се показа оголено и от необичайния допир с въздуха веднага се оцвети ръждивочервено. Бамби не обръщаше внимание на това. Той виждаше как светлата дървесина проблясва под ударите му и това го въодушевяваше. Тук наоколо и други лешникови храсти и дрянове носеха следите от неговите усилия.

– Сега вече скоро ще свършите... – каза един весел глас близо до него.

Бамби отметна нагоре глава и се огледа.

Катеричката седеше на един клон и го гледаше дружелюбно.

Над тях някой се изсмя пискливо и кратко:

– Тя-ха!

Бамби и катеричката едва не се изплашиха. Но кълвачът, който се бе лепнал на стъблото на дъба, извика надолу:

– Извинявайте... всеки път се разсмивам, като ви гледам.

– Какво смешно има? – попита Бамби учтиво.

– Ами вие започвате работата съвсем не както трябва – рече кълвачът. – Първо трябва да избирате по-дебели дървета, защото от тънкото стъбълце на лешника не излиза нищо.

– А какво трябва да излезе? – осведоми се Бамби.

– Бръмбари... – засмя се кълвачът. – Бръмбари и

ларви... Вижте, ей така се прави това. – Той започна да чука бързо-бързо по стъблото на дъба. Чук-чук, чук-чук.

Катеричката се спусна светкавично нагоре към него и започна да му се кара:

– Какво говорите? Принцът не търси никакви бръмбари и ларви...

– Защо пък? – каза кълвачът весело. – Те имат отличен вкус... – Той схруска един бръмбар, глътна го и пак започна да чука.

– Вие не разбирате – продължи да се кара катеричката, – че такъв един благороден господин преследва други, много по-висши цели... Само се излагате...

– Никак не държа на това – отвърна кълвачът. – Не искам и да знам за висшите цели – извика той развеселен и отлетя.

Катеричката отново се спусна стремглаво надолу.

– Не ме ли познавате? – попита тя, като прие приветливо изражение.

– Мисля, че ви познавам – отвърна Бамби любезно, – нали живеете тук горе... – Той посочи нагоре към дъба.

Катеричката го гледаше развеселена.

– Вие ме вземате за баба ми – каза тя, – знаех си, че ме обърквате с баба ми. Баба ми е живяла тук горе, когато вие сте били още дете, принц Бамби. Тя често ми е разказвала за вас. Да... но после я уби златката... много отдавна, през зимата... Не си ли спомняте?

– Спомням си – кимна Бамби. – Чух за това.

– Е... и след нея баща ми се засели тук – продъл-

жи да разказва катеричката. Тя се изправи, прие учудено изражение и притисна вежливо двете лапички до белите си гърдички. – Но... може би вие ме бъркате с баща ми... Познавахте ли баща ми?

– Съжалявам – отвърна Бамби, – не съм имал удоволствието.

– Така си и знаех! – извика катеричката доволна. – Баща ми беше много навъсен и стеснителен. С никого не общуваше.

– Къде е сега? – попита Бамби.

– Ах – каза катеричката, – преди един месец го изяде кукумявката. Да. И сега аз живея тук горе. Много съм доволна, имайте пред вид, че съм родена тук.

Бамби се обърна да си върви.

– Почакайте – извика катеричката бързо, – аз съвсем не исках да говоря за всичко това. Исках да кажа нещо друго.

Бамби се спря.

– Какво именно? – попита той търпеливо.

– Да... какво беше всъщност? – Катеричката се замисли, пак скочи поривисто, застана изправена, облегната на разкошната си опашка, и погледна Бамби.

– Добре! Сетих се – продължи да бърбори тя. – Исках да кажа, че вие скоро ще почистите рогата си и че те ще бъдат прекрасни.

– Така ли мислите? – зарадва се Бамби.

– Прекрасни са! – извика катеричката и притисна възхитена предните лапички към белите си гърдички. – Толкова са високи! Толкова са красиви! И имат такива дълги, светли върхове. Рядко се среща такова нещо!

– Наистина ли? – попита Бамби. Той се почувст-

ва тъй радостен, че моментално започна да удря по лешниковия храст. Кората летеше на дълги ивици наоколо.

В това време катеричката продължаваше да говори:

– Истина ви казвам, други на вашата възраст нямат такава прекрасна корона. Просто да не повярваш. Ако някой ви знае от миналото лято... аз ви виждах няколко пъти отдалеч, наистина трудно е да се повярва, че сте същият... тогава имахте такива тънки пръчици...

Бамби изведнъж спря да удря по храста.

– Довиждане – каза той бързо, – трябва да си вървя! – И се отдалечи тичешком.

Той не обичаше да му припомнят за миналото лято. Прекарал бе тежки дни. Отначало, след изчезването на майка му, се бе чувствал съвсем изоставен. Тогавашната зима продължи твърде дълго, пролетта настъпи бавно и късно започна да се раззеленява. Без госпожа Нетла Бамби нямаше да се оправи, но тя се грижеше за него и му помагаше с каквото можеше. Въпреки това той беше много самотен. Гобо му липсваше навсякъде, нещастният Гобо, който навярно също беше мъртъв като другите. През тези дни Бамби често мислеше за него и едва сега разбра колко мил и добър е бил Гобо. Фалине виждаше рядко. Тя постоянно се държеше близо до майка си и беше странно стеснителна. По-късно, когато времето най-после се затопли, Бамби бе започнал да се съвзема. Той почисти първите си рога и много се гордееше с тях. Но горчивото разочарование дойде скоро. Останалите рогачи го пропъждаха, където го видеха. Те го гонеха сърдито пред себе си, не понасяха да се доближи до

някого, държаха се зле с него и накрая Бамби на всяка крачка се боеше да не бъде застигнат от тях, боеше се да се покаже някъде и бродеше по скрити пътеки, в подтиснато настроение. При това колкото по-горещи и слънчеви ставаха дните, го обземаше някакво странно безпокойство. Сърцето му все повече и повече се терзаеше от някакъв копнеж, който причиняваше болка и бе приятен едновременно. Когато понякога случайно видеше Фалине или някоя от приятелките ѝ, обземаше го бурна, непонятна възбуда. Често се случваше да разпознае само дирята им или обонянието му да долови полъха на тяхната близост. Тогава той винаги чувстваше как нещо неудържимо го тегли към тях. Отстъпеше ли обаче на желанието си, което го отвеждаше там, винаги беше за негова беда. Защото или не срещаше никого и накрая, изморен от дългото лутане, трябваше да разбере, че другите го избягват, или попадаше на някой от рогачите, а те моментално се нахвърляха срещу него, удряха го, блъскаха го и го пропъждаха позорно. Най-безобразно се бяха държали с него Роно и Карус. Не, лоши бяха тези дни.

И ето че сега катеричката излезе тъй глупава да му припомни за преживяното. Това просто го вбеси и той започна да тича. Синигерите и орехчетата се разлетяха ужасени от храстите, покрай които минаваше, и се питаха неспокойно:

– Кой е този?... Кой беше този?

Бамби не ги чуваше.

Няколко свраки изкряскаха нервно:

– Случило ли се е нещо?

Сойката се провикна злобно:

– Какво става?!

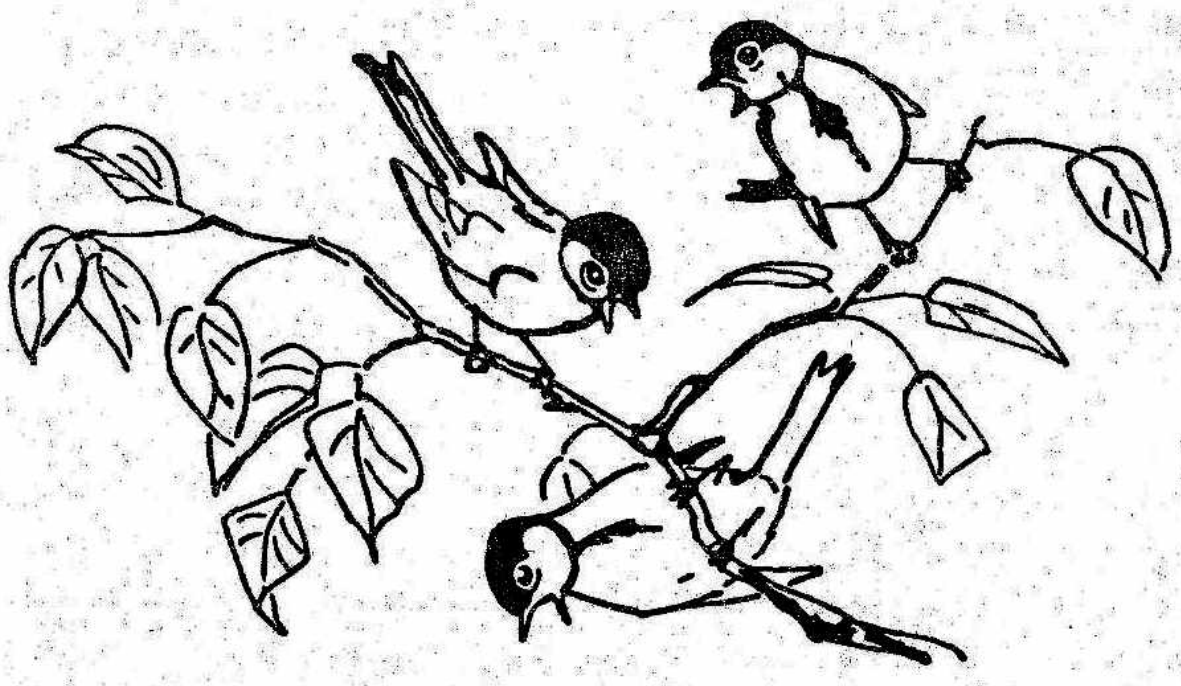

Бамби не ѝ обърна внимание. Над него авлигата пееше, прелитайки от дърво на дърво:

– Добро утро... аз съм ра-дост-на!

Бамби не отговори. В гъсталака наоколо бе вече светло и слънчевите лъчи се процеждаха като нежни нишки. Това не го интересуваше. Изведнъж нещо изплющя силно почти под краката му, цяла дъга от прекрасни цветове заблестя и засия толкова близо пред очите му, че той се спря заслепен. Беше Янело, фазанът, който се вдигна изплашен във въздуха, защото Бамби едва не бе връхлетял върху него. Той отлетя, ругаейки.

– Нечувано! – викаше той със своя пресеклив, креслив глас.

Бамби стоеше слисан и гледаше след него.

– За щастие мина благополучно, но това наистина е безогледно... – обади се от земята един нежен, чуруликащ глас край него. Беше Янелине, жената на фазана. Тя лежеше на земята и мътеше. – Моят мъж ужасно се изплаши – продължи тя недоволно, – и аз също. Но аз не бива да мърдам от мястото си...

не се помръдвам, каквото и да става... Мене като нищо щяхте да ме стъпчете...

Бамби се почувства малко засрамен.

– Простете – заекна той, – стана, без да искам.

– О, моля ви – отвърна Янелине, – може и да не беше толкова страшно. Но ние с мъжа ми сега сме толкова нервни. Нали разбирате...

Бамби нищо не разбираше и продължи пътя си. Бе се поуспокоил малко. Гората пееше около него. Светлината стана по-златиста и по-гореща, листата по храстите, тревичките по земята и изпущащата лека пара пръст започнаха да ухаят силно. Младата сила напираше в Бамби, напрягаше всичките му крайници и той вървеше съвсем вдървено, с колебливи, сдържани движения, сякаш беше изкуствен.

Приближи се до един нисък бъзов храст и започна да удря тъй силно по земята, повдигайки високо колената си, че буци пръст захвърчаха наоколо. Красивото му остро копито режеше тревите, които растяха тук – секирчета и ветрогон, теменужки и кокичета – и ги избутваше встрани, докато земята се показа оголена и набраздена пред него. Тя кънтеше глухо при всеки удар.

Това привлече вниманието на две кърти́ци, които се гонеха сред заплетените корени на един стар птичи дрян; те подадоха глави навън и започнаха да наблюдават Бамби.

– Но... той просто става за смях – прошепна едната. – Така не може да се рови...

Другата изкриви подиграватално тънките ъгли на устните си:

– Той няма понятие дори... веднага си личи... Но така е, когато някой се намесва в неща, които не разбира.

Изведнъж Бамби престана да удря с крак, отметна високо глава, ослуша се и се загледа напрегнато през листака. Ей там сред клоните проблесна някакво червено петно, лъснаха неясно върховете на нечии рога. Бамби запръхтя. Който и да беше този, който се скиташе там, Роно или Карус, или друг някой – насреща му! Бамби се спусна стремглаво напред. „Да покажа, че не се страхувам вече – мислеше си той, обзет от някакво внезапно замайване, – да покажа, че аз съм този, от когото трябва да се страхуват!"

Храстите шумяха от силата на неговия устрем, клоните пращяха и се чупеха. Бамби вече виждаше другия близо пред себе си. Той не можеше да го познае, защото всичко плуваше пред очите му. Една-единствена мисъл го бе завладяла – насреща му! С ниско наведени рога той се устреми напред, събрал всичките си сили във врата, готов за удар. Вече усещаше миризмата от козината на противника и не виждаше нищо друго пред себе си освен червената преграда от неговия хълбок. В този момент другият направи едно съвсем леко движение и Бамби, лишен от очакваното, осигуряващо опора препятствие, се хвърли покрай него в празното пространство. Едва не се преобърна. Залитна, събра сили и се обърна за ново нападение.

В този миг той позна Стария.

Бамби беше толкова изненадан, че загуби напълно самообладание. Срамуваше се да избяга, което на драго сърце би сторил сега. А се срамуваше и да остане. Той не се помръдваше.

– Е?... – попита Стария спокойно, тихо. Неговият дълбок глас, невъзмутим и все пак повелителен, проникна както винаги право в сърцето на Бамби. Бамби мълчеше.

– Е?... – повтори Стария.

– Аз мислех... – измънка Бамби, – аз... смятах... Роно... или... – Той замълча и се осмели да погледне плахо Стария, но неговият вид го смути още повече.

Стария стоеше неподвижен и могъщ. Главата му беше съвсем побеляла, а тъмните му горди очи светеха с дълбок блясък.

– Защо не срещу мене?... – попита Стария.

Бамби го погледна, обзет от странен възторг и пронизан от някакъв тайнствен трепет. Искаше му се да извика: „Защото ви обичам!“, но отговори:

– Не знам...

Стария го наблюдаваше.

– Отдавна не съм те виждал. Станал си голям и силен.

Бамби не отговори нищо. Той трепереше от радост.

Стария продължи да го оглежда изпитателно. После пристъпи неочаквано до Бамби, който страшно се изплаши.

– Дръж се смело... – каза Стария.

Той се обърна и в следващия миг бе вече изчезнал. Бамби остана още дълго време на същото място.

Беше лято и беше страшно горещо. У Бамби отново почна да се заражда копнежът, който беше изпитал вече веднъж, но сега този копнеж беше много по-силен от по-рано, кипеше в кръвта му и не му даваше покой. Той скиташе далече из гората.

Един ден срещна Фалине. Срещна я съвсем неочаквано, защото тъкмо в това време мислите му бяха твърде объркани, чувствата му толкова замъглени от безпокойното желание, което го терзаеше, че съвсем не беше забелязал Фалине. Сега тя стоеше пред него. Бамби я гледа известно време онемял от изненада, след това каза развълнувано:

– Фалине... колко хубава си станала...

– Можа ли да ме познаеш? – отвърна Фалине.

– Аз да не те позная – извика Бамби, – нали сме израснали заедно?

Фалине въздъхна:

– Толкова дълго време не сме се виждали... – После добави: – Съвсем се отчуждаваме един от друг... – но вече в своя лек, кокетливо закачлив тон от някога.

Сега стояха заедно.

– По тази пътека – каза Бамби след известно време, – съм вървял с майка си, когато бях дете...

– Тя извежда на поляната – рече Фалине.

– На поляната те видях за пръв път – каза Бамби малко тържествено, – спомняш ли си?

– Да – отвърна Фалине, – мене и Гобо. – Тя въздъхна леко: – Клетият Гобо.

– Клетият Гобо – повтори Бамби.

Те заговориха за миналото и всеки миг се питаха един друг:

– Спомняш ли си още?

Оказа се, че помнеха всичко. Това ги възхити.

– Там на поляната – припомни Бамби, – играехме на гоненица... спомняш ли си?

– Мисля, че беше така – каза Фалине, подскочи и се понесе със светкавична бързина. Отначало Бамби остана слисан на мястото си, после се спусна стремглаво след нея.

– Чакай! Почакай! – викаше той щастлив.

– Няма да чакам – закачаше се Фалине, – много бързам! – И с леки скокове тя описа широка дъга сред храстите и тревата.

Най-после Бамби я настигна, прегради ѝ пътя и те се спряха кротко един до друг. Смееха се и бяха

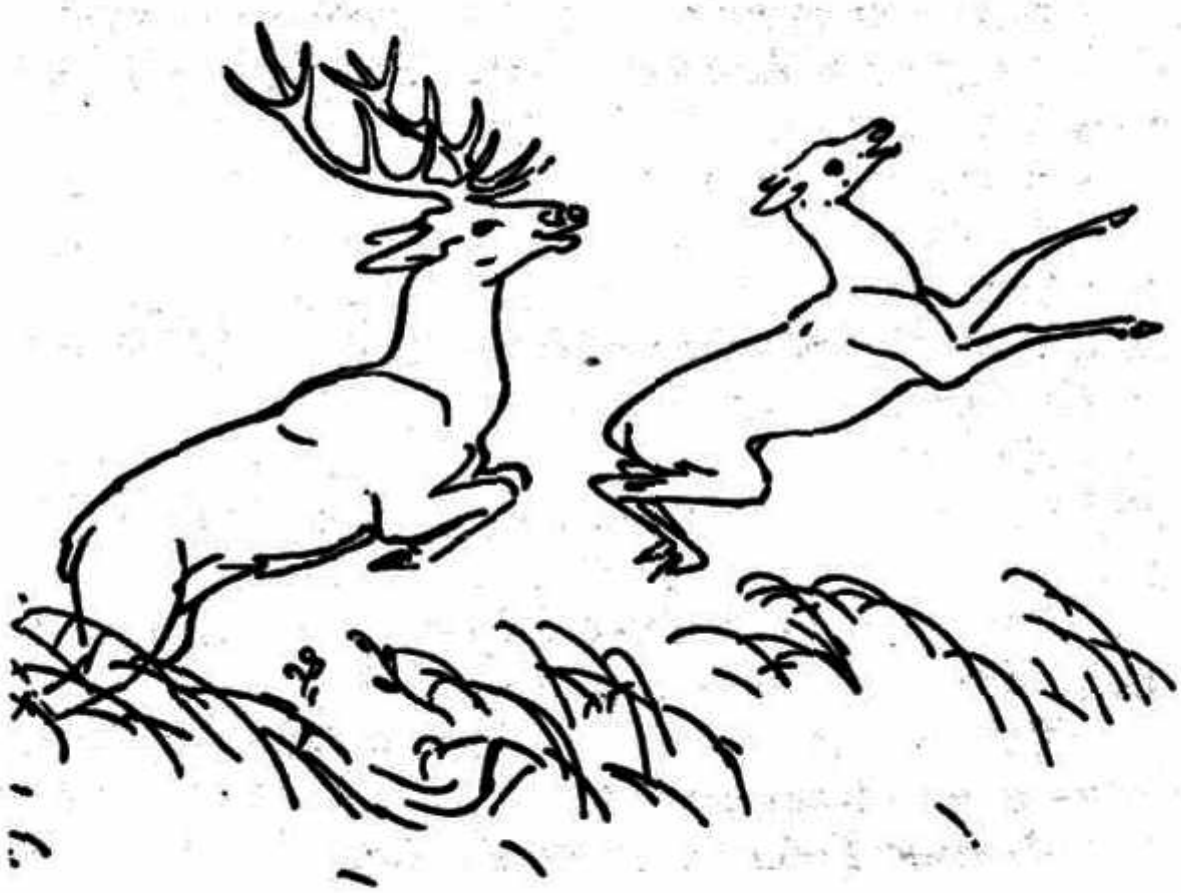

доволни. Изведнъж Фалине подскочи високо, сякаш нещо я беше боднало, и отново хукна да бяга. Бамби се втурна след нея. Фалине описваше дъга след дъга, правеше остри завои и всеки път се изплъзваше.

– Спри се – задъхваше се след нея Бамби, – спри се най-после... трябва да те попитам нещо.

Фалине се спря.

– Какво искаш да ме попиташ? – осведоми се тя любопитно.

Бамби мълчеше.

– Ах, щом само ме лъжеш... – рече Фалине и направи жест да се обърне.

– Не! – Бамби заговори бързо: – Постой... исках... исках да те попитам... обичаш ли ме, Фалине ?

Тя го погледна много по-любопитно от преди малко и с известно очакване:

– Не знам.

– Трябва да знаеш! – настояваше Бамби. – Аз знам, чувствам съвсем ясно, че те обичам. Обичам те лудо, Фалине! Кажи ми, обичаш ли ме...

– Възможно е и да те обичам – отвърна тя леко.

– И ще останеш ли при мене? – попита Бамби възбудено.

– Ако ме помолиш хубаво за това... – каза Фалине радостно.

– Аз ти се моля, Фалине! Любима, хубава, скъпа Фалине – викаше Бамби вън от себе си, – чуваш ли? Моля те от цялото си сърце!

– Тогава сигурно ще остана при тебе – рече Фалине нежно и след миг тя бе вече далеч.

Очарован, Бамби се спусна като стрела след нея. Фалине се понесе през поляната, метна се встрани и изчезна в гъсталака. Но когато и Бамби се метна

встрани, за да я последва, откъм храстите се зачу силен шум и Карус изскочи навън.

– Стой! – извика той.

Бамби не разбра. Бе твърде много зает с Фалине.

– Остави ме да мина – каза той бързо, – нямам време за тебе!

– Махай се! – кресна му злобно Карус. – Моментално се махай оттук! Иначе ще те гоня, докато ти пресекне дъхът! Забранявам ти да тичаш подир Фалине!

В Бамби се пробуди споменът за предишното лято, когато тъй често и тъй подло го прогонваха. Моментално изпадна в ярост. Той не каза нито дума и без много да му мисли, се нахвърли с наведени рога срещу Карус.

Ударът беше неотбиваем и Карус се просна на тревата, преди още да разбере какво става с него.

Той скочи със светкавична бързина, но едва се беше изправил на краката си, улучи го нов удар и той залитна.

– Бамби – извика той и искаше да извика още веднъж, – Бам... – но третият удар, който се плъзна край плешката му, едва не го задуши от болка.

Карус отскочи встрани, за да се изплъзне от наново връхлитащия Бамби. Изведнъж той се почувства странно слаб. Същевременно с ужас разбра, че сега борбата е на живот или смърт. Обзе го вледеняващ страх. Той се обърна да избяга и от мълчанието на Бамби, който се носеше като вихър съвсем близо зад него, Карус разбра, че Бамби не е на себе си, че е разгневен и непреклонен в решението си да го убие. Това окончателно го лиши от самообладание. Той свърна от пътя, хвърли се с последни сили сред храс-

тите с единственото желание, с единствената мисъл да намери пощада или спасение.

Внезапно Бамби го изостави и се спря. В страха си Карус не забеляза това и продължи да бяга през *храстите, колкото му сили държат.*

Бамби се спря, защото бе дочул нежния зов на Фалине. Ослуша се и ето че тя повика отново – уплашено, тревожно. Той моментално се обърна и се втурна назад.

Когато стигна на поляната, успя да види как Фалине, преследвана от Роно, избяга в гъсталака.

– Роно! – извика Бамби. Той не съзнаваше, че беше извикал.

Роно не можеше да тича бързо, защото куцането му пречеше, и се спря.

– Я гледай – каза той важно, – малкият Бамби! Желаеш ли нещо от мене?

– Искам – каза Бамби спокойно, с глас, съвсем променен от сдържана сила и овладян гняв, – искам да оставиш Фалине на мира и моментално да се махнеш оттук!

– И нищо друго ли? – рече Роно подигравателно. – Какъв нахален хлапак си станал... не съм очаквал такова нещо...

– Роно – каза Бамби още по-тихо, – искам го за твое добро. Ако не си отидеш сега веднага, после ще ти се иска да тичаш с краката си, но няма вече да можеш...

– Охо – извика злобно Роно, – така ли разговаряш с мене? Защото куцам ли? Впрочем това съвсем не се забелязва. Или мислиш, че и аз се страхувам от тебе, защото Карус излезе такъв жалък страхливец? Съветвам те с добро...

– Не, Роно – прекъсна го Бамби, – аз съм този, който ще ти даде съвет. Върви си оттук! – Гласът му трепереше. – Винаги съм имал добри чувства към тебе, Роно. Смятал съм те за много умен и съм те уважавал, защото си много по-голям от мене. Казвам ти за последен път, върви си... нямам вече търпение!...

– Лошо е, че нямаш търпение – каза Роно презрително. – Много зле е за тебе, дребосъче. Успокой се, с тебе бързо ще се справя. Няма да чакаш дълго. Или си забравил колко често съм те гонил пред себе си?

След това напомняне Бамби не можеше вече нито да говори, нито да се сдържа. Той се хвърли като бесен срещу Роно, който го посрещна с наведена напред глава. Сблъскаха се с трясък. Роно се държеше здраво на краката си и се учуди, че Бамби не отстъпи. А и внезапното нападение го бе смаяло, той не очакваше, че Бамби пръв ще го нападне. С неприятно чувство Роно усети огромната сила на Бамби и разбра, че трябва да събере всичките си сили. Реши да приложи една хитрост, тъй както стояха, плътно притиснали чело о чело. Ненадейно той отстъпи, за да загуби Бамби равновесие и да политне напред.

Но Бамби се изправи на задните си крака и веднага се хвърли с удвоена сила срещу Роно, преди той да успее да заеме здрава позиция. Чу се ясно изпращяване и един връх от рогата на Роно бе счупен. На Роно му се стори, че челото му е разбито. Искри изскочиха от очите му, ушите му бучеха. В следващия миг един силен удар разкъса рамото му. Дъхът му пресекна, той се повали на земята и Бамби застана разсвирепял над него.

– Остави ме! – изстена Роно.

Бамби удряше слепешком по него. Погледът му мяташе мълнии. Изглеждаше, че той не мисли да прояви пощада.

– Моля ти се...престани – замоли се Роно жално, – знаеш, че куцам... само се пошегувах... пощади ме... не разбираш ли от шега?...

Бамби го остави, без да каже нито дума. Роно се изправи с мъка. От раните му бликаше кръв и той се олюляваше на краката си. Измъкна се, без да проони дума.

Бамби се запъти към гъсталака, за да потърси Фалине. Тогава тя излезе на поляната. Беше стояла в окрайнината на гората и бе видяла всичко.

– Чудесно беше – каза тя, смеейки се. А после добави сериозно и тихо: – Обичам те!

Те си тръгнаха заедно и бяха много щастливи.

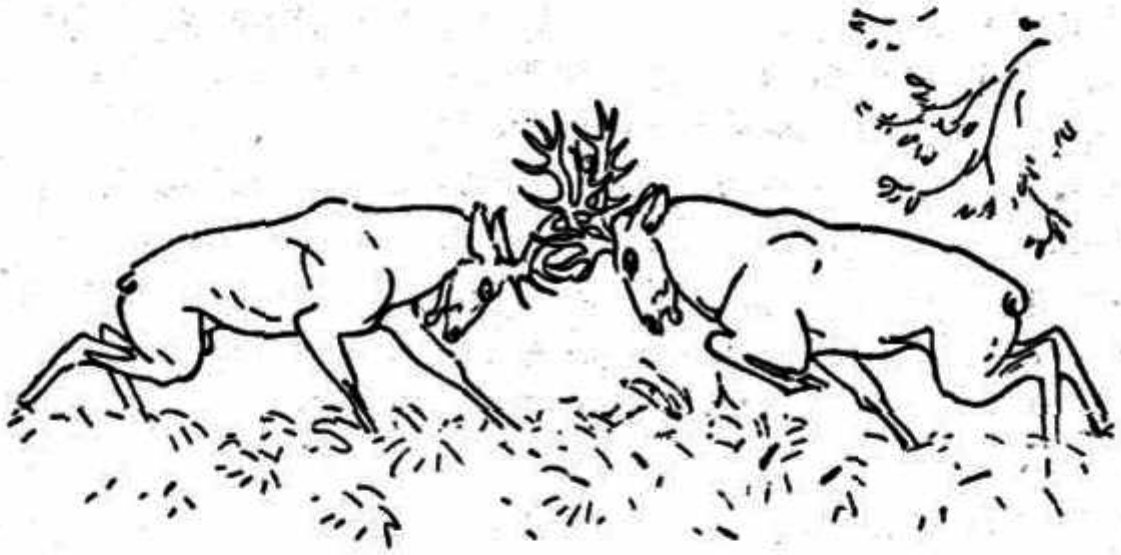

Един ден те решиха да отидат на малката полянка дълбоко в гората, където Бамби бе срещнал Стария последния път. Бамби разказа на Фалине с въодушевление за Стария.

– Може би пак ще го срещнем, аз копнея да го видя.

– Ще бъде чудесно, имам желание да поговоря някога с него – каза Фалине дръзко.

Но тя не казваше истината. Беше любопитна, но всъщност се страхуваше от Стария.

Вече се развиделяваше, слънцето скоро щеше да изгрее. Те вървяха тихо един до друг. Тук шубраците и храстите бяха редки и се откриваше поглед на всички страни. Недалече от тях се чу някакъв шум. Те веднага се спряха и се загледаха внимателно в тази посока. Там, сред храстите, вървеше бавно и величествено еленът, запътил се към полянката. В сумрака, който още не открояваше цветовете, той приличаше на огромна сива сянка.

Фалине не можа да се сдържи и нададе вик. Бамби се овладя. Той също се бе изплашил и виковете вече трептяха в гърлото му. Но гласът на Фалине звучеше толкова безпомощно, че той почувства съжаление и надви себе си, за да я утеши.

– Какво ти е? – прошепна той загрижено. – Какво ти е? Той нищо няма да ни стори!

Фалине викаше неудържимо.

– Не се тревожи толкова, любима – замоли се Бамби. – Смешно е, че винаги се плашим от тия господа. В края на краищата те са наши роднини.

Но Фалине не искаше и да чуе за тези сродници. Стоеше като вцепенена, вперила очи в елена, който продължаваше пътя си, без да им обръща внимание, и тя надаваше вик след вик.

– Овладей се – молеше я Бамби, – какво ще си помисли той за нас?

Фалине не можеше да се успокои.

– Да си мисли каквото ще – извика тя и отново проплака: – А-о! Ба-о!... Неестествено е да бъдеш толкова голям!

Тя крещеше с цяло гърло:

– Ба-о! – и продължи след малко: – Остави ме... не мога да постъпя другояче! Трябва да викам! Ба-о! Ба-о! Ба-о!

Еленът се спря на полянката и започна да търси внимателно из тревата вкусни растения.

В Бамби, който гледаше ту обезумялата Фалине, ту спокойния елен, нещо се възпротиви. С утешителните думи, които каза на Фалине, бе преодолял собствения си страх. Сега се упрекна за жалкото състояние, в което изпадаше всеки път, когато виждаше елен, състояние, което бе мъчителна смесица от ужас, възбуждение, възхищение и покорност.

– Всичко това е глупост – каза той с решителност, която бе плод на големи усилия, – сега ще отида право там и ще се запозная с него.

– Недей – извика Фалине, – не прави това! Ба-о! Ще се случи нещастие, ба-о!

– Непременно ще го сторя – отвърна Бамби. Еленът, който си пасеше сладко и спокойно и ни наймалко не се интересуваше от плачещата Фалине, му се видя твърде високомерен. Той се почувства засегнат и унижен.

– Отивам – каза той, – млъкни най-после! Ще видиш, че нищо няма да се случи! Чакай тук!

Той наистина тръгна. Но Фалине не остана да чака. Тя нямаше ни най-малко желание за това, нито пък смелост. Обърна се и избяга, като продължи да вика, защото считаше, че това е най-доброто, което можеше да направи. Все по-далеч и по-далеч се чуваше нейното: „Ба-о! Ба-о!“

Бамби с удоволствие би я последвал. Но сега това бе невъзможно. Събра всичкия си кураж и тръгна напред. Той видя през клоните, че еленът стои на полянката, навел глава към земята.

Бамби почувства как бие сърцето му, като излезе на открито.

Еленът веднага вдигна високо глава и погледна към него. После се загледа сякаш разсеяно право пред себе си.

На Бамби и едното и другото се стори твърде надменно – начинът, по който еленът го беше погледнал и по който гледаше сега пред себе си, като че ли тук не присъстваше никой друг.

Бамби не знаеше какво да направи. Той бе излязъл с твърдото намерение да заприказва елена. Добро утро, щеше да каже той, аз се казвам Бамби... смея ли да попитам за уважаемото ви име.

Да! Той си бе представил това много просто, но се оказа, че работата съвсем не бе тъй проста. Какво можеше да помогне и най-доброто намерение? Бамби не искаше да бъде невъзпитан, а като такъв щеше да се покаже, ако се появеше тук, без да каже нито дума. Но не искаше да бъде и натрапчив, а такъв щеше да бъде, ако заговореше.

Еленът стоеше възмутително величествен. Бам-

би бе очарован, но същевременно се чувстваше унизен. Напразно се опитваше да се съвземе и си повтаряше постоянно все същата мисъл: „Защо трябва да се плаша?... Аз с нищо не съм по-лош от него... с нищо не съм по-лош от него!“

Но и това не помогна. Бамби беше изплашен и почувства дълбоко в душата си, че съвсем не беше като елена. Далеч не беше. Чувстваше се жалък и трябваше да мобилизира всичката си сила, за да запази до известна степен самообладание.

Еленът го гледаше и си мислеше: „Той е прелестен... просто е очарователен... толкова е хубав... толкова е грациозен... Толкова изтънчено е цялото му държане... Но аз не бива да го зяпам така. Това не е прилично. Пък това може и да го смути“.

И той пак се загледа над Бамби в пространството.

„Какъв високомерен поглед! – си каза Бамби. – Той си въобразява прекалено много!“

Еленът си мислеше: „С удоволствие бих поговорил с него... толкова е симпатичен... Колко глупаво е, че никога не си говорим!“ – И той погледна замислено пред себе си.

„За него аз съм въздух – помисли си Бамби, – тоя род се държи винаги така, като че ли само той съществува на този свят!“

„Но какво да му кажа?... – разсъждаваше еленът. – Аз нямам никакъв опит... ще кажа някоя глупост и ще стана за смях... Той сигурно е много умен.“

Бамби се окопити и погледна твърдо елена.

„Великолепен е!“ – помисли си той отчаяно.

„Тогава... може би друг път някога...“ – реши еленът и недоволен от себе си, се отдалечи величествено.

Бамби остана огорчен на мястото си.

Гората изпускаше лека пара под прежурящото слънце. Откакто беше изгряло, то бе изпило от небето всички облаци до най-малкото пухче и сега владееше съвсем самичко в просторната синева, която поизбледня от горещината. Над поляните и над върховете на дърветата въздухът трептеше на прозрачни вълни, тъй както трепти над пламък. Не се помръдваше нито листец, нито стръкче. Птиците се бяха смълчали, криеха се в сянката на шумата и не се помръдваха от местата си. Всички пътеки и пътища в гъсталаците бяха пусти, нито едно животно не бродеше сега по тях. Гората бе замряла в ослепителната светлина, като вцепенена. Земята дишаше, дърветата, храстите и животните поемаха с всеки дъх упоителното блаженство на зноя.

Бамби спеше.

През цялата нощ той се бе опивал от щастие с Фалине, до разсъмване бе лудувал с нея и в своето блаженство бе забравил дори да се напасе. А после беше толкова изморен, че не усещаше вече глад. Очите му се затваряха. Легнал бе сред храстите и веднага бе заспал. Острата горчива миризма, която изпускаше хвойната, напечена от слънцето, нежното ухание на младата вълча ягода над главата му го упойваше през съня и му даваше нова сила.

Той се събуди внезапно, неспокоен и объркан.

Не викаше ли Фалине?

Бамби се огледа наоколо. Спомни си, че когато лягаше, Фалине стоеше тук край него до глоговия

храст и хрупаше листенца. Той си мислеше, че тя ще остане при него. Но ето че си бе отишла, омръзнало ѝ беше навярно да стои сама, зовеше го и искаше да я потърси.

Докато се вслушваше, Бамби размишляваше колко ли време е спал, колко ли пъти го е викала Фалине. Не можеше да си даде сметка. Главата му беше още съвсем замаяна от воалите на съня.

Пак се повика. Бамби мигом се обърна към посоката, откъдето долиташе звукът. Сега пак! Изведнъж Бамби се разсъни съвсем. Чувстваше се чудесно освежен, отпочинал, с нови сили и усети голям глад.

Отново ясно прозвуча същият зов, нежен като леко чуруликане на птица, пропит от копнеж, ласкав:

– Ела... ела...

Да, това беше нейният глас! Това беше Фалине! Бамби се спусна с такъв устрем напред, че сухите клонки на храстите, сред които си пробиваше път, се чупеха и пращяха, а напечените от слънцето зелени листа шумяха силно.

Но както се беше засилил, той трябваше да спре внезапно и да се хвърли встрани. Стария стоеше пред него и му заграждаше пътя.

Но у Бамби кипеше любовта. Сега Стария му беше безразличен. Щеше да го срещне по-късно пак някога. Сега нямаше време за стари господа, колкото и достойни за уважение да бяха. Сега мислеше само за Фалине.

Той поздрави бегло и се канеше да отмине бързо.

– Накъде? – попита Стария със сериозен глас.

Бамби се позасрами малко, потърси някакъв предлог, но размисли и отговори честно:

– При нея.

– Не отивай – каза Стария.

За секунда у Бамби проблесна искра гняв, еднаединствена. Да не отива при Фалине? Как можеше лошият старец да иска такова нещо? „Ще избягам“ – помисли си Бамби. И той погледна бързо Стария. Но дълбокият поглед, с който го пронизаха тъмните очи на Стария, го прикова. Той се разтрепера от нетърпение, но не избяга.

– Тя ме вика... – каза той, за да обясни. Каза го с тон, от който ясно се долавяше молбата: не ме задържай!

– Не – каза Стария, – тя не вика!

Още веднъж се зачу нежно като чуруликане на птица:

– Ела...

– Ето, пак зове! – извика Бамби възбудено. – Слушайте!

– Чувам – кимна Стария.

– Тогава довиждане... – рече Бамби припряно. Но Стария му заповяда:

– Остани!

– Какво искате? – извика Бамби вън от себе си. – Пуснете ме! Нямам време! Моля ви... щом Фалине ме вика... трябва да разберете това...

– Казвам ти – рече Стария, – че не е тя.

Бамби се отчая:

– Но... аз познавам гласа ѝ...

– Послушай ме – продължи Стария.

Пак се повика.

Бамби чувстваше, че земята гори под краката му.

– По-късно! Веднага ще се върна – замоли се той.

– Не – каза Стария тъжно, – ти няма да се върнеш. Никога вече.

Повика се още веднъж.

– Трябва да отида! Трябва!... – Бамби едва не загуби самообладание.

– Тогава ще отидем заедно! – заяви властно Стария.

– Но бързо! – извика Бамби и изскочи напред.

– Не... бавно! – заповяда Стария с глас, който принуди Бамби да послуша. – Ти ще вървиш след мене... крачка по крачка...

Стария тръгна бавно напред. Бамби вървеше нетърпеливо след него, като въздишаше.

– Слушай – каза Стария, без да се спира, – колкото и често да се зове, не се отделяй от мене! Ако е Фалине, ще успеем да стигнем навреме при нея. Но не е Фалине. Не се увличай. Всичко зависи от това дали сега ще имаш доверие в мене, или не.

Бамби не посмя да противоречи и се подчини мълчаливо.

Стария крачеше бавно напред, Бамби вървеше след него. О, как умееше да ходи Стария! Нито звук не трепваше под копитата му. Нито листец не помръдваше. Нито едно клонче не изпращяваше. При това Стария се провираше през гъсти шубраци, промъкваше се сред преплитащи се един в друг стари храсти. Бамби се учудваше, възхищаваше се въпреки трескавото си нетърпение. Никога не би предположил, че може да се върви така.

Гласът зовеше отново и отново.

Стария се спря, ослуша се и кимна с глава.

Бамби стоеше край него, разтърсван от копнеж, изтерзан от усилието да се сдържа, и не разбираше нищо.

Няколко пъти се спира Стария, без да се бе разнесъл зов, отмяташе нагоре глава, вслушваше се и кимаше. Бамби не чуваше нищо. Стария се отклони от посоката, откъдето долиташе зовът, и описа дъга. Това вбеси Бамби.

Гласът зовеше и зовеше.

Най-после те дойдоха по-близо, още по-близо, съвсем близо.

Стария прошепна:

– Каквото и да видиш сега... не се помръдвай... чуваш ли? Следи внимателно какво правя аз и се дръж точно тъй, като мене... Бъди извънредно предпазлив! И не губи самообладание!...

Още няколко крачки... изведнъж в носа на Бамби удари с пълна сила онази остра, обезпокояваща миризма, която той така добре познаваше. Той нагълта толкова много от нея, че без малко щеше да извика. Спря се като прикован. Сърцето му моментално се разтупття лудо, сякаш щеше да изхвръкне.

Стария стоеше спокоен до него и с очи му посочи: там!

Но там стоеше Той!

Той стоеше съвсем близо, долепил се към стъблото на един дъб, закриван от лешникови храсти, и оттам долиташе тихият зов:

– Ела... ела...

Виждаше се само гърбът Му и неясно лицето Му, когато обръщаше главата си малко встрани.

Бамби беше толкова объркан и потресен, че едва постепенно разбра: Той стоеше там и Той наподобяваше гласа на Фалине. Той беше този, който зовеше нежно и унесено:

– Ела... ела...

Леден ужас полази по тялото на Бамби. Мисълта да избяга трепна тревожно в сърцето му, готова да го увлече.

– Стой спокойно! – прошепна Стария бързо и властно, като че ли искаше да предотврати всякакъв изблик на страх. Бамби с усилие се овладя.

Стария го погледна, отначало малко насмешливо, както можа да забележи Бамби въпреки състоянието си, но веднага погледът му стана пак сериозен и добър.

Бамби се взираше напрегнато с мигащи очи натам, където стоеше Той, и чувстваше, че няма да издържи дълго тази ужасяваща близост.

Стария прошепна, сякаш беше отгатнал мисълта му:

– Да вървим... – Обърна се и тръгна.

Измъкнаха се предпазливо. Стария пое по странни, зигзагообразни пътища, чийто смисъл Бамби не разбираше. Той вървеше подир неговите бавни крачки, сдържайки и сега трудно нетърпението си. Когато идваше насам, напред го тласкаше копнежът по Фалине, а сега във вените му напираше инстинктът да избяга.

Но Стария вървеше бавно напред, спираше се, ослушваше се, поемаше по нови пътища на зигзаг, пак се спираше, после тръгваше отново бавно, много бавно.

Навярно бяха вече много далече от ужасното място.

„Като се спре пак, сигурно ще мога да заговоря и тогава ще му поблагодаря.“ Бамби видя непосредствено пред себе си как Стария изчезна в един гъст лабиринт от високи дрянови храсти. Нито един лист

не потрепна, нито едно клонче не изпращя, когато Стария се вмъкна вътре.

Бамби го последва и се помъчи да се промъкне също тъй безшумно, също тъй умело да избегне всякакъв звук. Но не му се удаде. Листата изшумоляваха тихо, клони се огъваха край хълбоците му, отскачаха шумно нагоре, сухи клонки се чупеха с кратко, остро пращене о гърдите му.

„Той ми спаси живота – продължаваше да си мисли Бамби, – какво да му кажа?"

Но Стария не се виждаше вече. Бамби излезе от гъсталака, пред него се откри една полянка, гъсто осеяна с разцъфнал в жълто енчец. Той вдигна глава и се огледа. Докъдето му стигаха очите, нито едно стръкче не трепваше. Беше сам.

Освободен от всякакви задръжки, инстинктът за бягство го повлече моментално със себе си.

Под високите му скокове енчецът се разделяше със силно свистене като от замаха на коса.

След дълго лутане той срещна Фалине. Не можеше да си поеме дъх, беше изморен, щастлив и дълбоко развълнуван.

– Моля ти се, любима – каза той, – моля ти се... не ме викай, когато не сме заедно... никога вече не ме викай! Ще се търсим един друг, докато се намерим... но аз ти се моля, не ме викай... защото не мога да устоявам на гласа ти.

Няколко дни по-късно Бамби и Фалине вървяха безгрижно през дъбовата гора, която се простираше на отвъдната страна на поляната. Канеха се да прекосят поляната, за да стигнат до своята стара пътека, там, където се издигаше високият дъб.

Когато храстите пред тях оредяха, те се спряха и се огледаха внимателно навън. Там, край дъба, се движеше нещо червено. И двамата го забелязаха едновременно.

– Кой може да е?... – прошепна Бамби.

– Навярно Роно или Карус – рече Фалине.

Бамби се усъмни:

– Те вече не се решават да се мяркат близо до мен. – Бамби се загледа по-внимателно. – Не – каза решително той, – не е нито Карус, нито Роно... това е някой непознат...

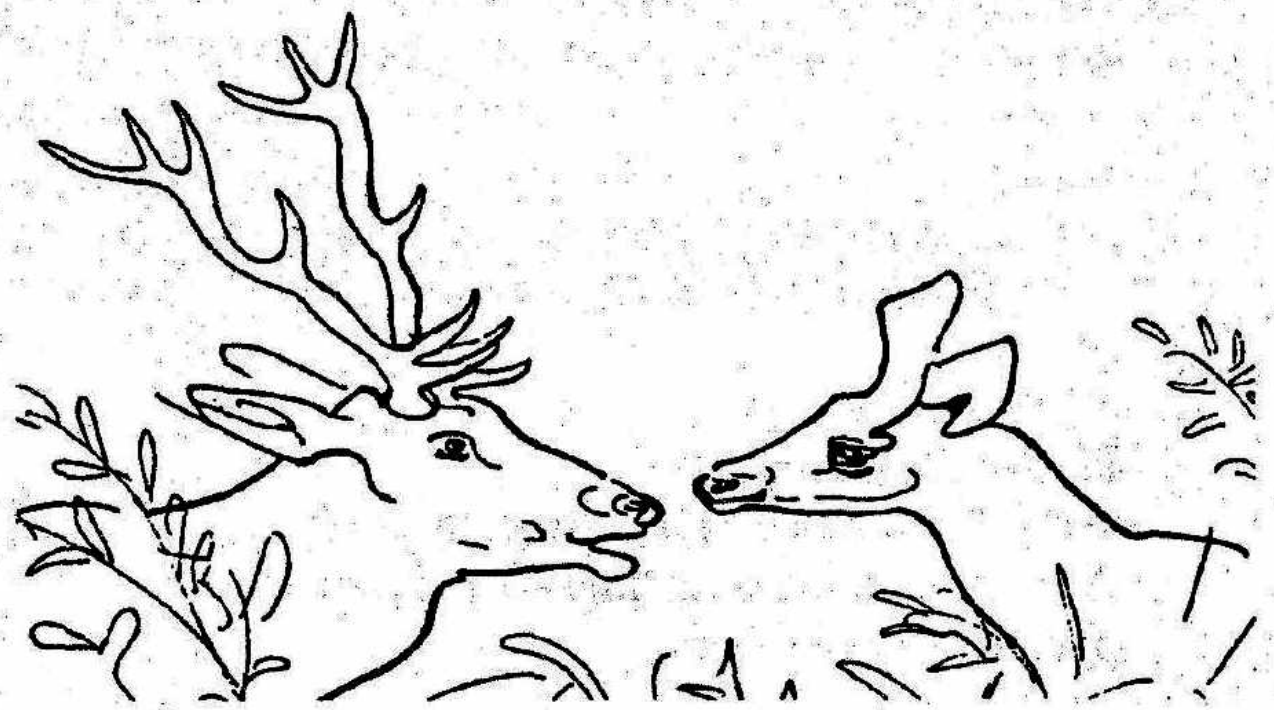

Фалине се съгласи, учудена и много любопитна:

– Наистина... непознат е, сега и аз виждам... Странно!

Те продължиха да го наблюдават.

– Колко свободно се държи! – извика Фалине.

– Глупаво – каза Бамби, – истински глупаво! Държи се като малко дете... като че ли не съществува никаква опасност!

– Да идем там – предложи Фалине. Беше твърде любопитна.

– Добре – отвърна Бамби, – да идем... трябва да видя по-отблизо тоя хлапак...

Едва бяха направили няколко крачки и Фалине се спря:

– Ами... ако те нападне... той е силен...

– Хайде де! – Бамби наклони глава и направи пренебрежителна физиономия. – Я виж какви малки рога има... от тях ли да се страхувам?... Господинът е дебел и затлъстял... но да е силен? Ела!...

Те тръгнаха пак.

Отсреща другият си пасеше сладко метлица и ги забеляза едва когато бяха излезли вече доста напред на поляната. Той веднага се затича насреща им. Правеше радостни, игриви скокове и отново предизвика странно впечатление с детинското си държане. Бамби и Фалине се спряха слисани и го очакваха. Когато се приближи на няколко крачки до тях, той също се спря.

След известно време запита:

– Не ме ли познавате?

Бамби бе навел глава, готов за борба.

– А ти... познаваш ли ни? – отвърна той.

Другият го прекъсна.

– Какво говориш, Бамби! – извика той с упрек и доверчиво.

Бамби се сепна, като чу, че го назовават по име. От звука на този глас в сърцето му трепна някакъв спомен, но Фалине вече подскочи срещу непознатия.

– Гобо! – извика тя и занемя. Стоеше безмълвна и неподвижна. Дъхът ѝ бе пресекнал.

– Фалине... – каза Гобо тихо. – Фалине... сестрице... значи, ти можа да ме познаеш... – Той се приближи до нея и я целуна по устните. Сълзи се стичаха по лицето му.

И Фалине плачеше и не можеше да говори.

– Да... Гобо... – започна Бамби. Гласът му трепереше, той беше много развълнуван, дълбоко покъртен и силно учуден. – Да... Гобо... не си ли мъртъв?...

Гобо се засмя:

– Нали виждаш... вярвам да ми личи, че не съм мъртъв.

– Но... тогава... в снега?... – настояваше Бамби.

– Тогава ли? – Гобо изпъчи малко гърди: – Тогава ме спаси Той...

– И къде беше през всичкото време? – запита го Фалине слисана.

– При Него... – отвърна Гобо. – През всичкото време бях при Него...

Той замълча и погледна Фалине и Бамби, наслаждавайки се на тяхното недоумяващо учудване. После добави:

– Да, мили мои... аз преживях много неща... повече, отколкото сте преживели всички вие заедно тук, във вашата гора... – Долавяше се известно самохвалство в тона му, но те не го забелязваха, бяха все още твърде замаяни от голямата изненада.

– Разказвай! – извика Фалине вън от себе си.

– О – рече Гобо доволен, – бих могъл да разказвам дни наред и пак няма да успея да ви разкажа всичко.

– Хайде, разказвай! – настояваше Бамби.

Гобо се обърна към Фалине и лицето му стана сериозно.

– Жива ли е още мама? – попита той плахо и тихо.

– Да! – извика Фалине весело. – Жива е... но отдавна не съм я виждала.

– Искам веднага да отида при нея! – каза Гобо решително. – Ще дойдете ли с мене?

Те тръгнаха.

Из целия път не проговориха вече нито дума. Бамби и Фалине чувстваха нетърпеливия копнеж на Гобо да види майка си, затова и двамата мълчаха. Гобо крачеше забързано пред тях и също мълчеше. Оставиха го да прави каквото иска.

Само понякога, когато слепешката отминаваше някой кръстопът, устремен направо, или с внезапна припряност поемаше в друга посока, те го повикваха съвсем тихо.

– Оттук! – прошепваше тогава Бамби.

Или Фалине казваше:

– Не... сега заобиколи оттук...

Няколко пъти трябваше да минат през широки полянки. Направи им впечатление, че Гобо никога не се спираше на окрайнината на гъсталака, не се оглеждаше нито за миг, за да се убеди, че няма опасност, преди да излезе на открито, а без каквато и да е предпазливост изскачаше навън. Бамби и Фалине всеки път си разменяха учудени погледи. Не казваха нищо, но следваха Гобо малко колебливо.

Дълго време трябваше да се лутат и да търсят надлъж и нашир.

Изведнъж Гобо позна пътеките на своето детство. Той се разчувства. Не си даваше сметка, че Бамби и Фалине го бяха водили, огледа се за тях и извика:

– Какво ще кажете, добре се оправих дотук, нали?

Те не казаха нищо. Само пак се спогледаха.

След малко стигнаха до малка, притулена от шубраци стаичка.

– Ела тук! – извика Фалине и се вмъкна вътре.

Гобо я последва и се спря. Беше стаичката, в която и двамата се бяха родили и бяха живели като малки деца с майка си. Гобо и Фалине се погледнаха отблизо в очите. Не пророниха нито дума. Фалине целуна брат си леко по устните. После продължиха пътя си.

Лутаха се още около един час. Слънцето грееше все по-светло през клоните, гората все повече утихваше. По това време всичко живо си почиваше. Но Гобо не се чувстваше изморен. Той крачеше бързо пред тях, дишаше тежко от нетърпение и възбуда и се оглеждаше безцелно наоколо. Стряскаше се, когато някоя невестулка се стрелваше под краката му през гъстата трева. Почти настъпваше фазаните, които се притискаха плътно към земята, но щом те излитаха пред него със силно плющене на крилата и ругаеха, той много се изплашваше. Бамби се чудеше колко слепешката, като чужд, върви Гобо.

Гобо се спря и се извърна към двамата.

– Не можем да я намерим! – извика той отчаяно.

Фалине го успокои.

– Ей сега ще стигнем – каза тя развълнувано. – Ей сега, Гобо. – Тя го погледна. Той пак имаше същата малодушна физиономия, която тя тъй добре познаваше.

– Да зовем ли? – каза тя усмихнато. – Да зовем ли пак... както някога, когато бяхме още деца?

Но Бамби продължи да върви напред. Само след няколко крачки той съзря леля Ена. Тя вече се бе отпуснала на земята да си почива и лежеше тихо в сянката на един лешников храст съвсем наблизо.

– Най-после! – промърмори той на себе си.

В същия момент се приближиха Гобо и Фалине. И тримата стояха един до друг и гледаха към леля Ена. Тя вдигна тихо глава и ги загледа сънливо.

Гобо направи няколко плахи крачки и извика тихо:

– Мамо!...

Сякаш стресната от гръм, леля Ена скочи на крака и застана като прикована. Гобо подскочи бързо към нея:

– Мамо!... – започна той пак, искаше да говори, но не можеше да произнесе нито дума.

Майка му го погледна отблизо в очите. Вцепенението ѝ почна да преминава; тя трепереше толкова силно, че тръпките пробягваха на вълни по раменете и гърба ѝ.

Тя не запита нищо, не поиска обяснение, нито искаше да ѝ се разказва. Бавно целуна Гобо по устните, целуна страните му, шията му; непрестанно го миеше с целувките си, както в часа, когато го беше родила.

Бамби и Фалине си бяха отишли.

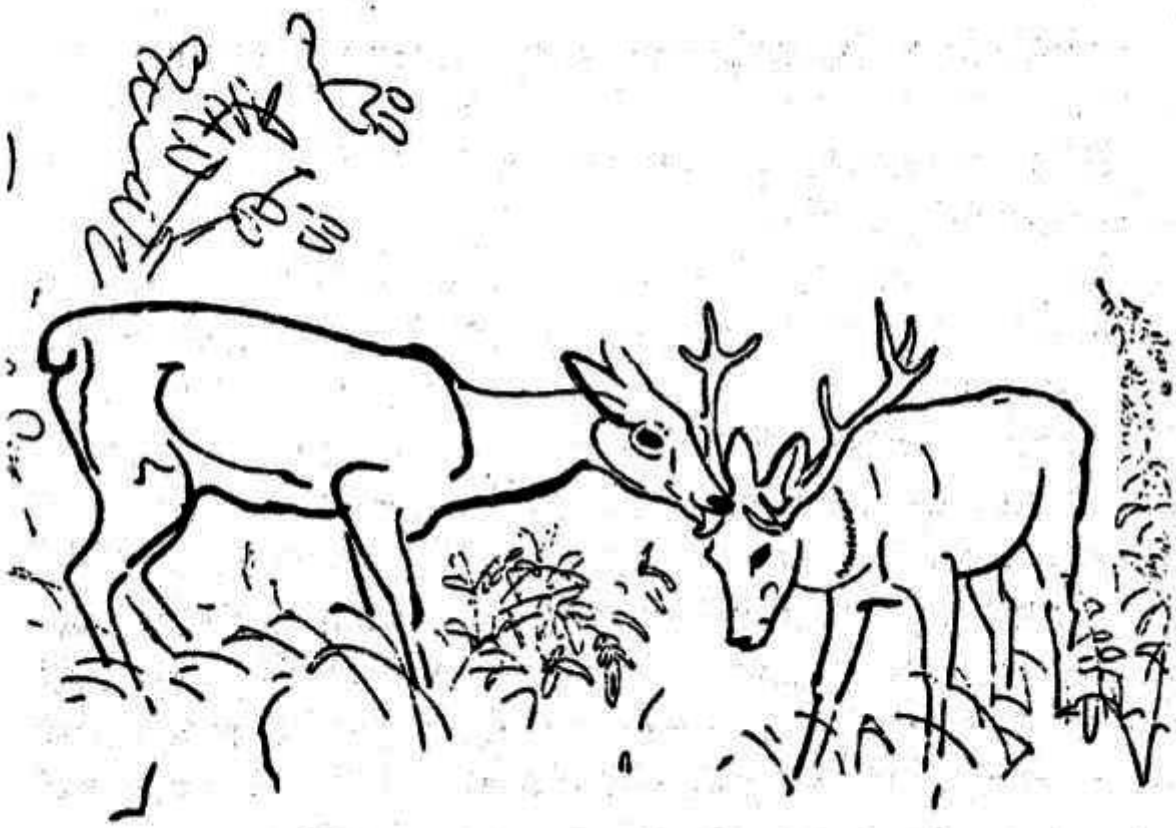

Те стояха сред гъсталака на една малка полянка. Гобо разказваше.

И Заю беше тук, вдигаше от удивление ушите си, слушаше напрегнато, завладян от разказа ги спускаше отново надолу и веднага пак ги вдигаше.

Свраката бе кацнала на най-ниския клон на млад бук и слушаше смаяна. Отсреща на един ясен седеше неспокойно сойката и изкрясквaше от време на време учудено.

Няколко фазана бяха дошли с жените и децата си, протягаха удивено шии, докато слушаха, в миг пак ги прибираха, обръщаха глави насам-натам и стояха като онемели.

Дошла бе и катеричката. Тя се държеше много възбудено. Ту се спускаше на земята, ту пробягваше по това или онова дърво нагоре, ту се облягаше на вдигнатата си опашка, откривайки белите си гърдички. Тя все искаше да прекъсне Гобо, да каже нещо,

но всеки път другите строго я смъмряха да пази тишина.

Гобо разказваше как лежал безпомощен в снега и очаквал смъртта.

– Кучетата ме намериха – каза той. – Кучетата са страшни. Те са най-страшното нещо в целия свят. Гърлото им е кърваво, гласът им гневен и безмилостен. – Той огледа заобикалящите го и продължи: – Е... оттогава насам съм играл с тях като с мои равни... – Чувстваше се много горд. – ... Аз не се страхувам вече от тях, станали сме добри приятели. Но въпреки това, залаят ли свирепо, главата ми започва да бучи и сърцето ми се вцепенява. Те не винаги имат лоши намерения и както вече казах, аз съм техен приятел... но гласът им има някаква ужасяваща власт. – Той замълча.

– Разказвай по-нататък! – настоя Фалине.

Гобо я погледна.

– Тогава те щяха да ме разкъсат... но дойде Той!

Гобо пак замълча. Другите едва дишаха.

– Да – продължи Гобо, – тогава дойде Той! Подвикна на кучетата и те веднага млъкнаха. Подвикна още веднъж и те легнаха неподвижни пред Него на

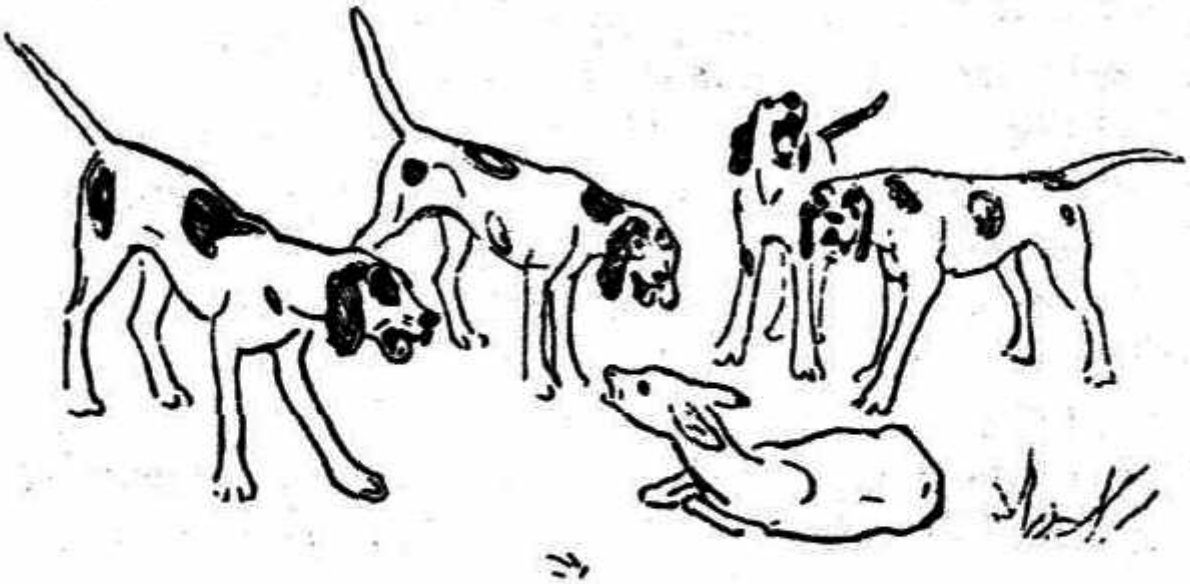

земята. Тогава Той ме вдигна. Аз изпищях. Но Той ме погали. Притискаше ме нежно до себе си и не ми причини болка. После ме отнесе със себе си...

Фалине го прекъсна:

– *Какво е това „нося“?*

Гобо започна да ѝ обяснява подробно и важно.

– Много просто – намеси се Бамби, – погледни, Фалине, как постъпва катеричката, когато държи някой лешник и го отнася със себе си...

Катеричката искаше най-после да вземе думата.

– Един мой братовчед... – започна тя разпалено.

Но другите се обадиха веднага:

– Тихо! Тихо! Нека Гобо разказва по-нататък!

Катеричката трябваше да млъкне. Беше отчаяна, притисна предните лапички до белите си гърдички и се опита да поведе разговор със свраката:

– Казвам... един мой братовчед...

Но свраката направо ѝ обърна гръб.

Гобо разказваше чудеса.

– Навън е студено и бурята вие. А вътре е тихо и топло като през лятото.

– Че-че! – изкряска сойката.

– Навън дъждът се лее от небето и залива всичко. А вътре не пада нито капка и оставаш сух.

Фазаните изпънаха шии и завъртяха глави.

– Навън навсякъде имаше дълбок сняг, а аз стоях вътре на топло, беше ми дори горещо и Той ми даваше да ям сено, кестени, картофи, цвекло – всичко, каквото пожелаех...

– Сено!? – Всички запитаха едновременно, смаяни, недоверчиви, възбудени.

– Прясно, сладко сено – повтори Гобо спокойно и се огледа победоносно наоколо.

Катеричката се помъчи да се намеси в разговора:

– Един мой братовчед...

– Мълчи! – извикаха другите.

Фалине се обърна изумена към Гобо:

– Откъде има Той през зимата сено и останалите неща?

– Той отглежда, каквото му е нужно – отвърна Гобо, – отглежда го и каквото иска, го има!

Фалине продължи да разпитва:

– Не се ли страхуваше, като беше при Него, Гобо?

Гобо се усмихна с превъзходство.

– Не, мила Фалине, никак. Знаех, че Той не иска да ми стори зло. Защо трябваше да се страхувам? Вие всички мислите, че Той е лош. Но Той не е лош. Когато обича някого, когато някой Му служи, Той е добър. Удивително добър. Никой в целия свят не може да бъде тъй добър като Него...

Ненадейно, докато Гобо говореше, Стария излезе безшумно от храстите.

Гобо не го забеляза и продължи да разказва. Но всички други бяха забелязали Стария и затаиха дъх от страхопочитание.

Стария стоеше неподвижен и наблюдаваше Гобо със сериозни, проникващи дълбоко очи.

– Не само Той – разказваше Гобо, – обичаха ме и Неговите деца, и жена Му, всички. Те ме галеха, даваха ми да ям и играеха с мене... – Той млъкна. Беше видял Стария.

Настъпи тишина.

Тогава Стария попита със своя спокоен, властен глас:

– Каква е тази ивица на шията ти?

Всички погледнаха към посоченото място и едва сега забелязаха тъмната черта от прилепнали и изтъркани косми, която обвиваше шията на Гобо.

– Това ли?... – отговори Гобо несигурно. – Това е от повода, който носех... Неговият повод... и... да... да носиш Неговия повод е най-голямата чест... това е... – Той се забърка и почна да заеква.

Всички мълчаха. Стария дълго гледа Гобо проницателно и тъжно.

– Нещастнико – каза той тихо, обърна се и изчезна.

В мълчанието, което настъпи от всеобщото слисване, катеричката започна да бъбри:

– Казвам... един мой братовчед също е бил при Него... Той го хванал, затворил го и не го пускал... дълго време, докато един ден братовчедът ми...

Но никой не слушаше катеричката.

Всички се разотидоха.

Един ден отново се появи Марена.

През онази зима, когато изчезна Гобо, тя бе почти пораснала, но оттогава рядко я бяха виждали, тъй като тя се държеше винаги настрана и вървеше по самотни пътеки.

Бе останала слабичка и изглеждаше съвсем млада. Но беше сериозна и тиха и превъзхождаше всички с нежния си и благ нрав. Тя бе чула от катеричката, от сойката и свраката, от дрозда и фазана, че Гобо се е върнал и е преживял чудни неща. И бе дошла да го види.

Майката на Гобо бе много горда и щастлива от това посещение. Изобщо майката на Гобо бе станала горделива в своето щастие. Тя се радваше, че цялата гора говори за сина ѝ, наслаждаваше се на неговата известност и искаше всеки да признае, че нейният Гобо е най-умният, най-даровитият и най-добрият.

– Какво ще кажеш, Марена? – извика тя. – Какво ще кажеш за Гобо? – Не изчака отговор и продължи: – Спомняш ли си, някога госпожа Нетла казваше, че не го бивало, понеже трепереше малко на студа... Спомняш ли си още как тя ми предричаше, че няма да преживея много радости с него?

– Вие имахте доста грижи с Гобо – отвърна Марена.

– Това е вече минало! – извика майка му и се учуди, че някой все още можеше да мисли за тези неща. – Ах, толкова ми е жал за клетата госпожа Нет-

ла. Жалко, че тя вече не е жива и не може да види какъв е станал моят Гобо!

– Да, клетата госпожа Нетла – каза Марена тихо, – жалко за нея.

Гобо слушаше с удоволствие, когато майка му го хвалеше. Това му харесваше. Той присъстваше обикновено и от тези похвали му ставаше приятно като от топлата слънчева светлина.

Майката разказваше на Марена:

– Дори старият княз дойде да види Гобо... – Тя каза това тайнствено, шепнешком и тържествено. – Никога досега не се е показвал сред нас... но заради Гобо дойде!

– Защо той ми каза „нещастнико"? – намеси се Гобо с недоволен тон. – Бих искал да знам какво искаше да каже.

– Остави – успокои го майка му, – той е стар и малко странен.

Но Гобо даде най-после воля на това, което му тежеше:

– Оттогава това не ми излиза никога от ума. Нещастнико! Аз съвсем не съм нещастен! Много съм щастлив дори! Аз съм видял и преживял много повече от другите! Аз знам повече неща за света и познавам живота по-добре от всеки друг тук в гората! Как мислиш ти, Марена?

– Да – каза тя, – наистина никой не може да ти оспори това.

От този ден нататък Марена и Гобо бяха винаги заедно.

Бамби търсеше Стария. По цели нощи скиташе наоколо, бродеше около изгрев слънце и около зазоряване по непроправени пътеки, без Фалине.

Понякога все още го влечеше към Фалине, доставяше му удоволствие да бъде с нея както по-рано, харесваше му да обикалят заедно наоколо, да слуша бъбренето ѝ, да пасе с нея на поляната или на окрайнината на някой гъсталак; но това вече не го задоволяваше напълно.

По-рано, когато биваше с Фалине, той си спомняше рядко и само бегло за срещите си със Стария. Сега търсеше Стария, изпитваше едно необяснимо, настойчиво желание да го види и само понякога си спомняше за Фалине. Нея можеше да има винаги, когато поискаше. А да бъде заедно с другите, с Гобо и леля Ена, не го привличаше много. Избягваше това, когато можеше.

Думата, която Стария бе казал за Гобо, още звучеше в ушите на Бамби. Тя го бе засегнала удивително силно. Още от първия ден на своето завръщане Гобо му бе направил странно впечатление. Бамби не знаеше защо, но видът на Гобо веднага бе предизвикал у него някакво мъчително чувство. Бамби се срамуваше за Гобо, без да знае защо, и се страхуваше за него, без да знае защо. Но когато биваше заедно с доверчивия, самоуверен, доволен и надменен Гобо, в ума му постоянно се въртеше онази дума: нещастнико! Не можеше да се освободи от нея.

В една тъмна нощ, когато Бамби, за да зарадва

улулицата, пак я бе уверил, че страшно се е изплашил, изведнъж му хрумна да запита:

– Знаете ли случайно къде може да е сега Стария?

Улулицата изгъргори, че няма ни най-малка представа. Но Бамби забеляза, че тя не искаше да му каже.

– Не – каза той, – не ви вярвам. Вие сте толкова умна, знаете всичко, което става в гората... Сигурно знаете къде е Стария.

Улулицата бе наежила перушината си, а сега я прибра към тялото си и стана тъничка.

– Разбира се, че знам – изгъргори тя още по-тихо, – но не бива да казвам... наистина не бива...

Бамби започна да се моли:

– Няма да ви издам... и как бих могъл, след като толкова много ви уважавам...

Улулицата отново се превърна в хубава, мека, сивокафява топка, изкриви малко умните си големи очи, както правеше винаги, когато беше в добро настроение, и попита:

– Тъй, тъй, значи, вие наистина ме уважавате? А защо?

Бамби не се подвоуми.

– Защото сте толкова мъдра – каза той искрено, – и въпреки това сте тъй весела и любезна. И защото умеете да изплашвате другите. Толкова мъдро е да изплашваш другите, извънредно мъдро е. Бих искал и аз да мога това, би ми било от голяма полза.

Улулицата бе заровила човка дълбоко в пуха на гърдите си и беше щастлива.

– Добре – каза тя, – знам, че Стария ви обича...

– Мислите ли? – прекъсна я Бамби и сърцето му се разтупття радостно.

– Да, знам това – отвърна улулицата, – той ви обича и затова мисля, че мога да се осмеля да ви кажа къде е сега той...

Тя прибра перушината плътно към тялото си и изведнъж стана пак съвсем тъничка.

– Знаете ли дълбокия ров край върбите?

– Да – кимна Бамби.

– Знаете ли младата дъбова гора на другата страна?

– Не – призна Бамби, – никога не съм минавал на другата страна.

– Тогава слушайте внимателно. – Улулицата шепнеше: – На отвъдната страна има гъста дъбова гора. Трябва да я прекосите. След нея има храсти, много храсти – лещак и сребристи тополи, глог и птичи дрян. Сред тях има стар, сломен от ураган бук. Трябва да го потърсите, защото отдолу, откъм вас, не може да се види така лесно, както отгоре, от въздуха. Там е той. Под стъблото. Но... не ме издавайте!

– Под стъблото?

– Да. – Улулицата се засмя. – Там на едно място в земята има трап. Стъблото над него е кухо. Там е той.

– Благодаря – каза Бамби сърдечно. – Не знам дали ще го намеря, но много ви благодаря.

И той се затича бързо нататък.

Улулицата безшумно литна след него и току над главата му започна да крещи пронизително:

– Вийк! Вийк!

Бамби се стресна.

– Изплашихте ли се? – запита улулицата.

– Да... – измънка той и този път каза истината.

Улулицата загъргори доволно и рече:

– Исках само да ви напомня още веднъж – не ме издавайте!

– Няма! – увери я Бамби и продължи тичешком пътя си.

Когато стигна до рова, от тъмната като нощ дълбочина се появи пред него Стария, тъй безшумно и внезапно, че Бамби отново се стресна изплашен.

– Аз не съм вече там, където ме търсиш – каза Стария.

Бамби мълчеше.

– Какво искаш от мене? – попита Стария.

– Нищо... – заекна Бамби. – О... нищо... извинявайте...

– Ти ме търсиш не от днес – каза след известно време Стария и гласът му прозвуча меко.

Той чакаше. Бамби мълчеше. Стария продължи:

– Вчера два пъти мина съвсем близо до мене и тази сутрин пак два пъти, съвсем близо...

– Защо – Бамби събра смелост, – защо казахте това за Гобо?...

– Мислиш ли, че не съм прав?

– Не – извика Бамби разпалено, – не! Чувствам, че това е истина!

Стария кимна едва забележимо, а очите му гледаха Бамби с такава доброта, както никога дотогава.

Гледайки в тези очи, Бамби каза:

– Но... защо?... Не мога да разбера това!

– Достатъчно е, че го чувстваш. По-късно ще го разбереш. Довиждане.

Скоро всички забелязаха, че Гобо има една привичка, която им се струваше странна и опасна. Той спеше нощем, докато другите бяха будни и бродеха наоколо. А денем, когато другите отиваха в своите убежища, за да спят, той беше бодър и отиваше да се разхожда. Той излизаше от гъсталака, когато си иска, без да се колебае, и стоеше посред бял ден съвсем спокойно насред поляната.

Бамби не можеше повече да мълчи.

– Не мислиш ли за опасността? – запита той.

– Не – отвърна Гобо просто, – за мене не съществува опасност.

– Ти забравяш, мой мили Бамби – намеси се майката на Гобо, – че Той е негов приятел. Гобо може да си позволи повече, отколкото ти или ние останалите. – Тя беше много горда.

Бамби не каза нищо повече.

Един ден Гобо му каза:

– Знаеш ли, понякога ми се струва странно, че тук ям когато си искам и където си искам.

Бамби не го разбра.

– Защо това да е странно? Всички ние правим така.

– Да... вие – рече Гобо с тон на превъзходство, – но за мене е друго. Аз съм свикнал да ми донасят храната и да ме викат, когато е готова.

Бамби погледна Гобо със съжаление, погледна леля Ена, Фалине и Марена. Но те само се усмихваха, любувайки се на Гобо.

– Струва ми се – заговори Фалине, – че ти трудно ще свикнеш със зимата, Гобо. Тук при нас зиме няма нито сено, нито цвекло и картофи.

– Това е истина – отвърна Гобо замислено, – за това още не съм мислил. Аз не мога вече да си представя какво е тук зиме. Трябва да е страшно.

Бамби каза спокойно:

– Не е страшно. Само е трудно.

– Тогава – заяви Гобо с известно самохвалство, – когато ми стане твърде трудно, просто ще отида пак при Него. Защо да гладувам? Няма защо да се измъчвам.

Бамби се обърна, без да каже нито дума, и си отиде.

Когато остана пак сам с Марена, Гобо заговори за Бамби.

– Той не ме разбира – каза Гобо. – Добрият Бамби мисли, че аз съм все още глупавият малък Гобо, какъвто бях по-рано. Той все още не може да проумее, че аз съм станал нещо по-особено. Опасност! Защо ми говори постоянно за някаква опасност? Сигурно ми мисли доброто, но опасност съществува за него и за такива като него, а не за мене!

Марена се съгласи с Гобо. Тя го обичаше, и Гобо я обичаше и двамата бяха много щастливи.

– Виждаш ли – каза ѝ той, – никой не ме разбира тъй добре, както ти! Наистина не мога да се оплача. Всички ме почитат и уважават. Но ти ме разбираш най-добре. Другите... колкото и да им разказвам колко добър е Той, ме слушат и сигурно не мислят, че лъжа, но все си държат на своето – че Той е страшен!

– Аз винаги съм вярвала в Него – каза Марена замечтано.

– Така ли? – рече Гобо, без да мисли.

– Спомняш ли си – продължи Марена – онзи ден, когато ти остана да лежиш в снега? Тогава аз казах, че някога Той ще дойде при нас в гората и ще играе с нас...

– Не – отвърна Гобо провлечено, – не мога да си спомня това.

Изминаха няколко седмици. Една сутрин, когато се зазоряваше, Бамби и Фалине, Гобо и Марена се срещнаха случайно в стария роден лещак. Бамби и Фалине се връщаха от разходка, бяха минали покрай дъба и се канеха да отидат в убежището си, когато насреща им се зададоха Гобо и Марена. Гобо искаше да излезе на поляната.

– Остани при нас – каза Бамби, – слънцето скоро ще изгрее, сега вече никой не излиза на открито.

– Смешно – присмя се Гобо, – щом като никой не излиза... ще изляза аз.

Той тръгна напред, Марена го последва.

Бамби и Фалине останаха на мястото си.

– Ела! – каза Бамби ядосано на Фалине. – Ела! Да прави, каквото иска.

Тъкмо щяха да си тръгнат, когато навън, откъм отсрещната страна на поляната, пронизително изпищя сойката, предупреждавайки за някаква опасност.

Мигом Бамби се обърна и се спусна след Гобо. Току пред дъба той ги настигна двамата с Марена.

– Чуваш ли? – извика му той.

– Какво? – попита Гобо слисан.

Сойката пак изпищя от другия край на поляната.

– Не чуваш ли? – повтори Бамби.

– Не – каза Гобо спокойно.

– Има опасност! – настоя Бамби.

В това време силно изграчи една сврака, веднага след нея друга и моментално след тях трета. Между това сойката пак изпищя, а високо в простора враните нададоха тревожни крясъци.

Фалине се замоли:

– Не излизай навън, Гобо! Има опасност!

Дори Марена го помоли:

– Остани тук! Заради мене, остани днес тук... има опасност!

Гобо стоеше и се усмихваше с превъзходство.

– Опасност! Опасност! Какво ме интересува това?

На Бамби му хрумна една идея, която опасният момент му подсказа:

– Пусни поне Марена да излезе първа, за да знаем...

Преди да довърши мисълта си, Марена бе вече изскочила навън.

Тримата стояха и я следяха с поглед. Бамби и Фалине – без да смеят да си поемат дъх, Гобо – подчертано търпеливо, сякаш за да угоди на глупавата им прищявка.

Те видяха как Марена бавно, крачка по крачка излезе на поляната с вдигната глава и колебливи стъпки. Тя се оглеждаше и душеше на всички страни.

Изведнъж едно светкавично обръщане, един висок скок и като пометена от вятъра тя се понесе обратно към гъсталака.

– Той... Той е там! – прошепна тя със задавен от ужас глас. Цялата трепереше. – Аз... аз... Го видях...

Той... е там... – заекваше тя, – там отсреща... при елхите стои Той...

– Да бягаме – извика Бамби, – веднага да бягаме!

– Ела! – замоли се Фалине.

И Марена, която почти не можеше да говори, прошепна:

– Моля ти се, Гобо, ела... моля ти се...

Но Гобо остана спокоен.

– Бягайте, колкото ви сили държат – каза той, – аз не ви спирам. Щом като Той е тук, аз ще го поздравя.

Гобо беше непреклонен.

Те останаха и видяха как Гобо излезе на открито. Те останаха, защото голямата му увереност упражняваше някакво влияние върху тях и същевременно огромният страх, който изпитваха за него, ги приковаваше. Не можеха да се помръднат от мястото си.

Гобо стоеше свободно на поляната, оглеждаше се и търсеше елхите. И ето, изглежда ги бе открил, изглежда, Го бе съзрял. В същия момент изтрещя гърмежът.

От трясъка Гобо се подхвърли във въздуха, тутакси се обърна и полетя с дълги скокове назад към гъсталака.

Те още стояха, вцепенени от страх, когато той се приближи. Чуха неговото свирещо дишане, обърнаха се заедно с него, но той не се спря, а с безсъзнателни скокове продължи да се носи напред, те го обградиха и се спуснаха да бягат.

Но след малко Гобо се строполи.

Марена веднага се спря съвсем близо до него. Бамби и Фалине – малко по-далеч, готови да избягат.

Гобо лежеше с разкъсан хълбок и изтекли кървави вътрешности. Той извърна глава с безсилно движение.

– Марена – каза той с усилие, – Марена... Той не ме позна... – Гласът му пресекна.

В храсталака откъм поляната се чу силен, безогледен шум.

Марена наведе глава към Гобо.

– Той иде! – прошепна тя настойчиво. – Гобо... Той иде! Не можеш ли да станеш и да дойдеш с мене?...

Гобо отново извърна безсилно шията си, зарита конвулсивно с крака и остана да лежи.

С пращене, със скърцане и шум храстите се разтвориха и Той се запъти към тях.

Марена го видя съвсем близо. Тя бавно отстъпи назад, скри се зад най-близкия храст и се втурна към Бамби и Фалине.

Обърна се още веднъж, видя как Той се наведе над поваления и посегна към него.

Те чуха жалния смъртен вик на Гобо.

Бамби беше сам. Той се запъти към рекичката, която течеше тихо между тръстики и крайбрежни върби.

Все по-често идваше той тук, откакто се беше усамотил. Тук имаше малко пътеки и тук почти никога не срещаше някого от своите. А точно това искаше. Защото сега мислите му бяха станали сериозни и на сърцето му бе тежко. Той не знаеше какво става с него, не се и занимаваше с това. Изпадаше в случайни и забъркани размишления и му се струваше, че целият живот е помръкнал.

Обичаше да стои дълго на брега. Тук рекичката течеше в лек завой и откриваше просторна гледка.

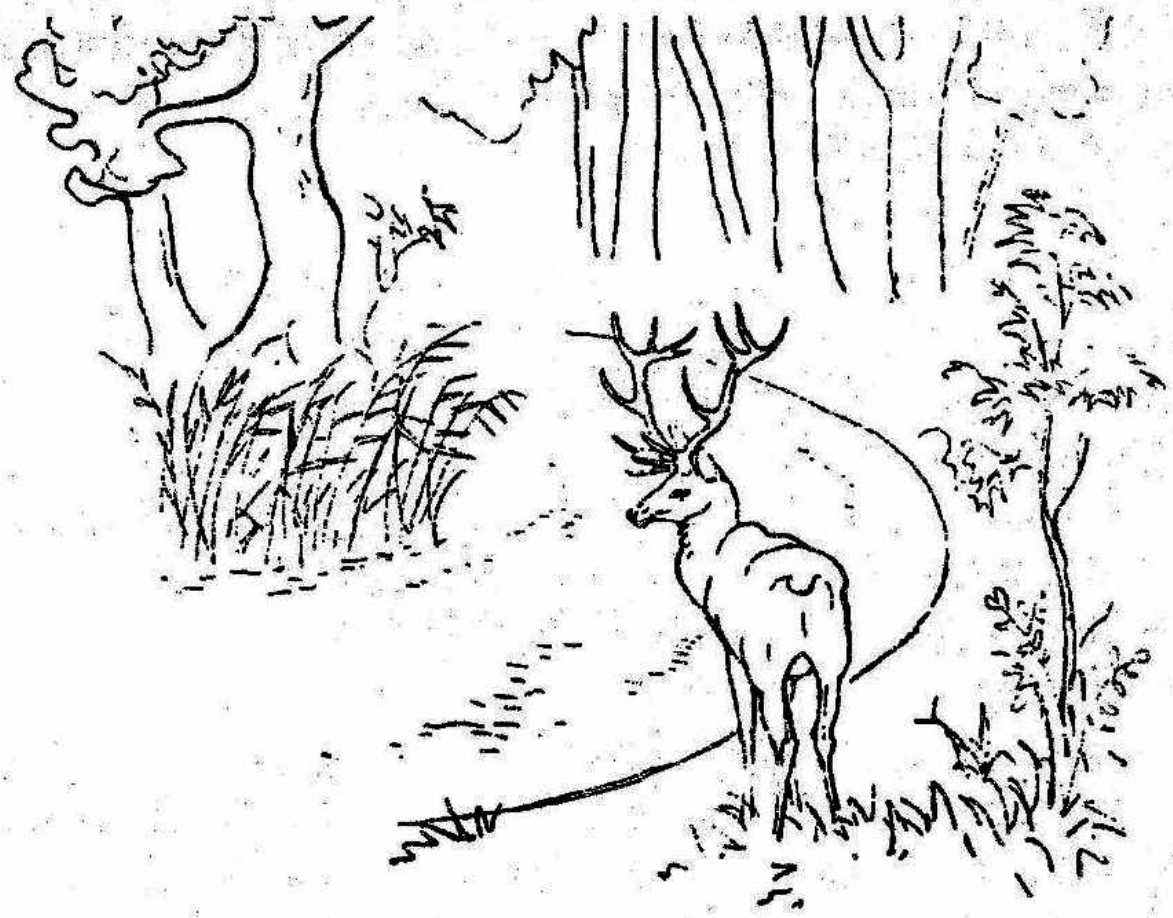

Прохладният полъх на вълните донасяше освежаващо горчиви, необичайни аромати, които будеха безгрижие и доверие. Бамби стоеше и гледаше патиците, които се събираха тук. Те непрекъснато разговаряха помежду си, любезно, сериозно и мъдро. Бяха няколко майки и всяка имаше ято дечица около себе си, които непрестанно поучаваше, а те неуморно учеха. Понякога една или друга майка даваше тревожен знак. Малките патенца незабавно се разпръсваха на всички страни, като разпилени се плъзгаха далече едно от друго, съвсем безшумно. Бамби гледа известно време как малките, които още не можеха да летят, се отдалечаваха сред гъстите тръстики внимателно, без да закачат нито един стрък, за да не се разлюлее издайнически. Видя как тук и там сред тръстиките бавно изчезваха тъмните малки телца. После всички се скриваха от погледа му. Един кратък зов на майката и моментално всички се спускаха отново насам. В миг ятото пак се събираше и те започваха отново да сноват предпазливо наоколо. Бамби всеки път се възхищаваше от тази изкусна игра.

Веднъж, след една такава тревога, той запита една от майките:

– Какво се бе случило преди малко? Аз наблюдавах внимателно, но не забелязах нищо.

– Наистина нямаше нищо – отвърна патицата.

Друг път едно от децата бе надало тревожния вик, светкавично се бе обърнало, насочи се през тръстиките право към онова място на брега, където стоеше Бамби, и излезе навън.

Бамби попита малкото:

– Какво се случи? Аз не забелязах нищо.

– Нямаше нищо – отвърна малкото, мъдро-мъдро поклати опашчицата си, грижливо сви върховете на крилцата си над нея и отново се запъти към водата.

Въпреки това Бамби се осланяше на патиците. Той разбра, че те бяха по-бдителни от него, имаха по-остър слух и по-добро зрение. Когато стоеше тук, постоянното напрежение, което обикновено го изпълваше, намаляваше малко.

Той обичаше да разговаря с патиците. Техните разговори се различаваха от тези, които бе слушал вече често от други. Те разказваха за широкия простор, за вятъра и за далечни поля, които предлагаха разкошни лакомства.

Понякога Бамби виждаше как нещо мъничко се стрелва във въздуха покрай него, плътно край брега, като огнена светкавица.

– Тит-тит! – извикваше леденичето тихо, сякаш на себе си, и в миг отлиташе далеч. Малка, пърхаща точица. То преливаше в синьо и зелено, искреше в червено, проблясваше и изчезваше. Бамби беше удивен и възхитен. Той много искаше да разгледа странния непознат отблизо и го повика.

– Не си правете труд – обади се водната кокошка откъм гъстата тръстика. – Не си правете труд, то няма да ви отговори.

– Къде сте вие? – попита Бамби, взирайки се в тръстиките наоколо.

Но на съвсем друго място водната кокошка се изсмя звънко:

– Тук съм! Навъсеният господин, комуто преди малко заговорихте, не приказва с никого. Напразно го викате.

– Толкова е красив! – каза Бамби.

– Но е лош! – отвърна водната кокошка вече от друго място.

– Защо мислите така? – попита Бамби.

– Той не се интересува от никого и от нищо – отговори водната кокошка от съвсем друга страна. – Каквото и да се случи, не го интересува. Никога не поздравява и никога досега не е поблагодарил за отправения му поздрав. Не дава знак никому, когато наблизо има опасност. Никога не е разменил дума с някого.

– Клетият... – каза Бамби.

Водната кокошка продължи да говори и нейният весел, писукащ гласец прозвуча пак от друга страна:

– *Навярно си мисли, че му завиждат за цветовете* и не иска да го разгледат по-отблизо.

– Но и вие не се показвате – рече Бамби.

Веднага водната кокошка застана пред него.

– Аз нямам нищо за показване – каза тя просто. Стоеше тъничка и грациозна в своята скромна перната дрешка, която блестеше от водата – неспокойна, подвижна, весела. И след миг вече бе изчезнала.

– Не разбирам как може толкова дълго да се стои на едно място – извика тя от водата. И пак от друга страна добави: – Скучно и опасно е да се стои толкова дълго на едно място. – Пак от друга страна тя се провикна звънко няколко пъти. – Трябва движение! – извика тя весело насам. – Който иска да живее в безопасност и да е сит, трябва да се движи!

Едно леко скрипване на тревата накара Бамби да се стресне. Той се огледа. Там на склона проблесна нещо червено и се скри в тръстиките. Същевременно дъхът му пое някаква топла, остра миризма.

Там дебнеше лисицата. Бамби искаше да извика и да заудря с копито земята, за да предупреди за опасността, но в същия миг тръстиката изшумя, разделена от внезапен скок, водата се разплиска и една патица изкряка отчаяно. Бамби чу плясъка на крилата ѝ, видя как бялото ѝ тяло проблесна на зеления фон, видя как крилата ѝ зашибаха лицето на лисицата. После всичко утихна.

Веднага след това лисицата се зададе нагоре по склона, като държеше патицата в муцуната си. Шията ѝ висеше отпусната надолу, крилата ѝ още се помръдваха леко, но лисицата не обръщаше внимание на това. Тя погледна Бамби изкосо с подигравателни, пронизващи очи и бавно се запъти към гъсталака.

Бамби стоеше неподвижен.

Плющейки с крила, няколко от старите патици се бяха вдигнали във въздуха и отлетяха, обезумели от страх. Водната кокошка надаваше тревожни викове на всички страни. Синигерите в храсталака цвъртяха възбудено, малките патенца се лутаха в тръстиката наоколо и плачеха тихичко, осиротели.

Леденичето се стрелна покрай брега.

– Моля ви – извикаха малките патенца, – видяхте ли някъде майка ни?

– Тит-тит! – пропищя леденичето и се стрелна, блестейки с багрите си. – Какво ме интересувате вие!

Бамби се обърна и си тръгна. Той мина през една полянка, гъсто осеяна с енчец, прекоси една горичка от високи букове, залута се из стари лешникови храсти, докато стигна до ръба на големия ров. Започна да обикаля наслуки наоколо с надеждата да срещне Стария. Не го беше виждал отдавна, от смъртта на Гобо.

Съзря го още отдалече и се затича насреща му.

Повървяха известно време мълчаливо един до друг. После Стария попита:

– Е, какво... говорят ли още много за него?

Бамби разбра, че ставаше дума за Гобо, и отвърна:

– Не знам...сега почти винаги съм сам... – Той се колебаеше: – Но... аз много мисля за него.

– Така ли! – рече Стария. – Сам ли си сега?

– Да – каза Бамби с очакване, но Стария мълчеше.

Те продължиха да вървят. Изведнъж Стария се спря.

– Не чуваш ли нещо?

Бамби се ослуша. Не, не чуваше нищо.

– Ела! – извика Стария и забърза напред. Бамби го последва.

Стария пак се спря.

– Все още ли не чуваш нищо?

Сега Бамби долови някакъв шум, който му бе непонятен. Сякаш някой дърпаше клони надолу, а те отскачаха упорито нагоре. При това нещо удряше глухо и неравномерно о земята.

Бамби се готвеше да се обърне и да избяга.

– Ела! – извика Стария и се затича по посока на шума. Бамби го настигна и се осмели да запита:

– Не е ли опасно там?

– Как не! – отвърна Стария мрачно. – Там има голяма опасност!

Скоро видяха клоните, които някой дърпаше и разтърсваше отдолу, да се люлеят бурно, на тласъци. Те се приближиха и видяха, че сред храстите минаваше малка пътечка.

Заю лежеше на земята, мяташе се насам-натам, махаше отчаяно с лапички, укротяваше се за малко, отново размахваше лапички и с всяко свое движение теглеше клоните над себе си. Бамби забеляза една тъмна ивица, подобна на виещ се ластар, който се спускаше силно опънат от един клон до Заю и обвиваше шията му.

Изглежда, Заю беше чул, че идва някой. Той се подхвърли като бесен нагоре, падна на земята, поиска да избяга, но рязко притеглен надолу, се търколи в тревата и размаха лапички.

– Стой спокойно! – скара му се Стария и с нежен глас, пропит от състрадание, който трогна Бамби, повтори съвсем близо до него: – Стой спокойно, Зайо, аз съм! Не се мърдай. Лежи съвсем спокойно.

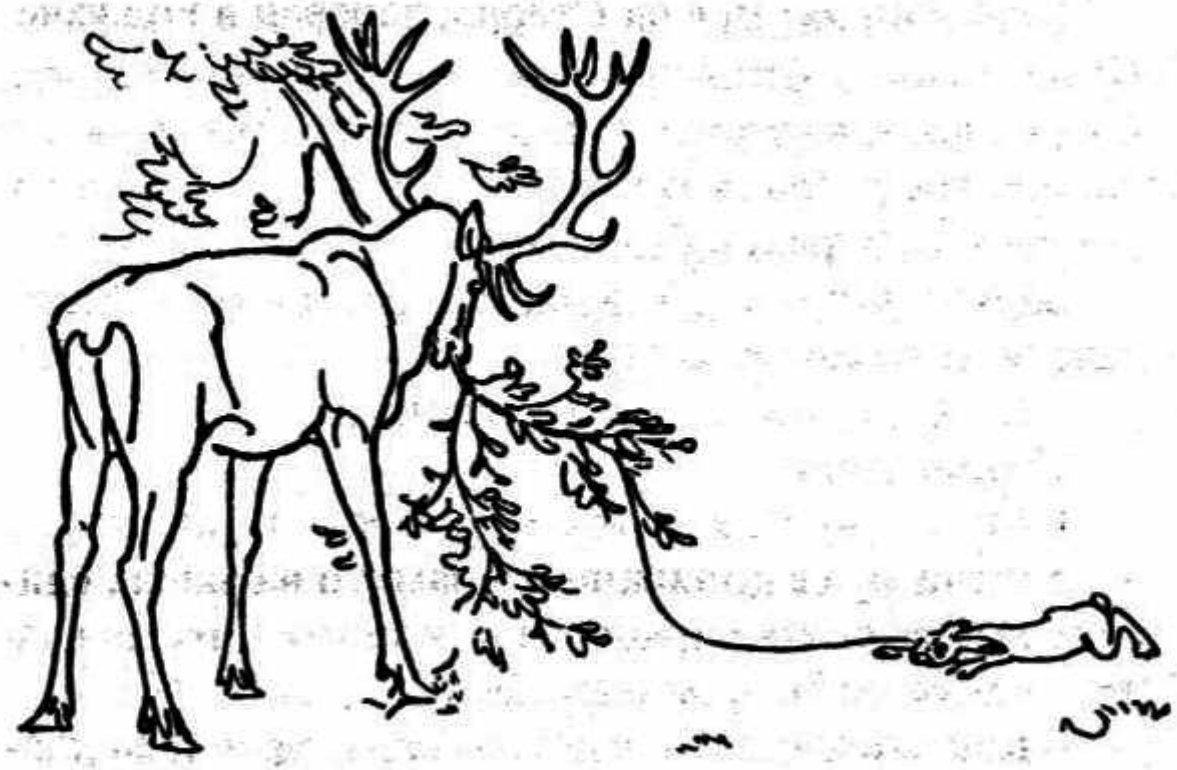

Заекът лежеше, проснат неподвижно на земята. От пристегнатото му гърло се чуваше тихо хъркане.

Стария захапа клончето с устни, притегли го надолу, извърна се ловко и стъпи на него, притисна го здраво към земята с твърдите си копита и го пречупи с един-единствен удар на рогата си.

После се наведе към заека.

– Стой спокойно – каза той, – макар и да те боли.

С наклонена встрани глава, той приближи единия от рогата си плътно до врата на заека, притисна го в кожухчето зад ушите му, взе да опипва и кимна. Заекът почна да се извива. Стария веднага се дръпна назад.

– Спокойно! – заповяда му той. – Касае се за живота ти!

Той поднови усилията си. Заекът лежеше неподвижен и хъркаше. Бамби стоеще и гледаше, занемял от учудване.

Сега единият рог на Стария, заровен в кожухчето на заека, подпъхна примката. Стария бе почти коленичил и въртейки главата си, пъхаше рога все по-навътре в примката, която най-после поддаде и започна да се разхлабва.

Заекът започна да диша по-свободно и веднага даде воля на страха и болките си.

– Е... е... е! – плачеше той жално.

Стария спря.

– Мълчи – извика той с мек упрек, – мълчи!

Устата му се допираше до рамото на заека, единият му рог се провираше между ушите и изглеждаше като че ли бе пронизал заека.

– Как можеш да бъдеш толкова глупав и да плачеш сега – промърмори той, но без строгост. – Нима искаш да привлечеш лисицата? А? Тогава дръж се спокойно.

Той продължи работата си бавно, внимателно, напрегнато. Изведнъж примката се разхлаби съвсем. Заекът се измъкна, беше свободен, но в първия момент още не можеше да осъзнае това. Той направи една крачка и се спря замаян. После се отдалечи, подскачайки, отначало бавно, боязливо, после все по-бързо. Накрая се спусна да бяга с луди скокове.

Бамби се загледа подир него.

– Без да поблагодари! – извика той смаян.

– Той още не е на себе си – каза Стария.

Примката лежеше на земята. Бамби я побутна леко; тя издрънча. Бамби се уплаши. Това беше звук, чужд на гората.

– Той?... – попита Бамби тихо.

Стария кимна.

Те вървяха мълчаливо един до друг.

– Бъди предпазлив – каза Стария, – когато вървиш по някоя пътека, проверявай клоните, навеждай рогата си напред, отмятай ги нагоре и надолу и веднага се връщай, ако чуеш това дрънчене. По времето, когато нямаш рога, бъди двойно по-предпазлив. Аз отдавна не ходя вече по пътеки.

Бамби размишляваше неспокойно.

– Той не е тук... – прошепна Бамби силно учуден.

– Не – отвърна Стария, – сега Той не е в гората...

– И все пак Той! – Бамби поклати в недоумение глава.

Стария продължи и гласът му прозвуча с горчивина:

– Какво бе казал вашият Гобо?... Не ви ли беше разказвал, че той е всемогъщ и безкрайно добър?...

– Нима Той не е всемогъщ? – прошепна Бамби.

– Не е, нито пък е безкрайно добър – каза Стария с трепереш от ненавист глас.

Бамби се обади плахо:

– Но към Гобо... към него Той е бил добър...

Стария се спря.

– Така ли мислиш, Бамби? – запита той тъжно. За пръв път Стария назова Бамби по име.

– Не знам! – извика Бамби измъчено. – Не разбирам!

Стария каза бавно:

– Всеки трябва да се учи да живее... и да се пази.

Една сутрин нещастието сполетя Бамби.

Бледосивата светлина на зората се промъкваше в гората. Над поляните се вдигаше млечнобяла мъгла, а наоколо владееше оная тишина, която облъхва различните преходи на деня. Още не бяха се събудили враните и свраките, още спяха сойките.

Бамби бе срещнал Фалине през нощта.

Тя го гледаше тъжно и се държеше много стеснително.

– Сега съм тъй самотна – каза тя тихо.

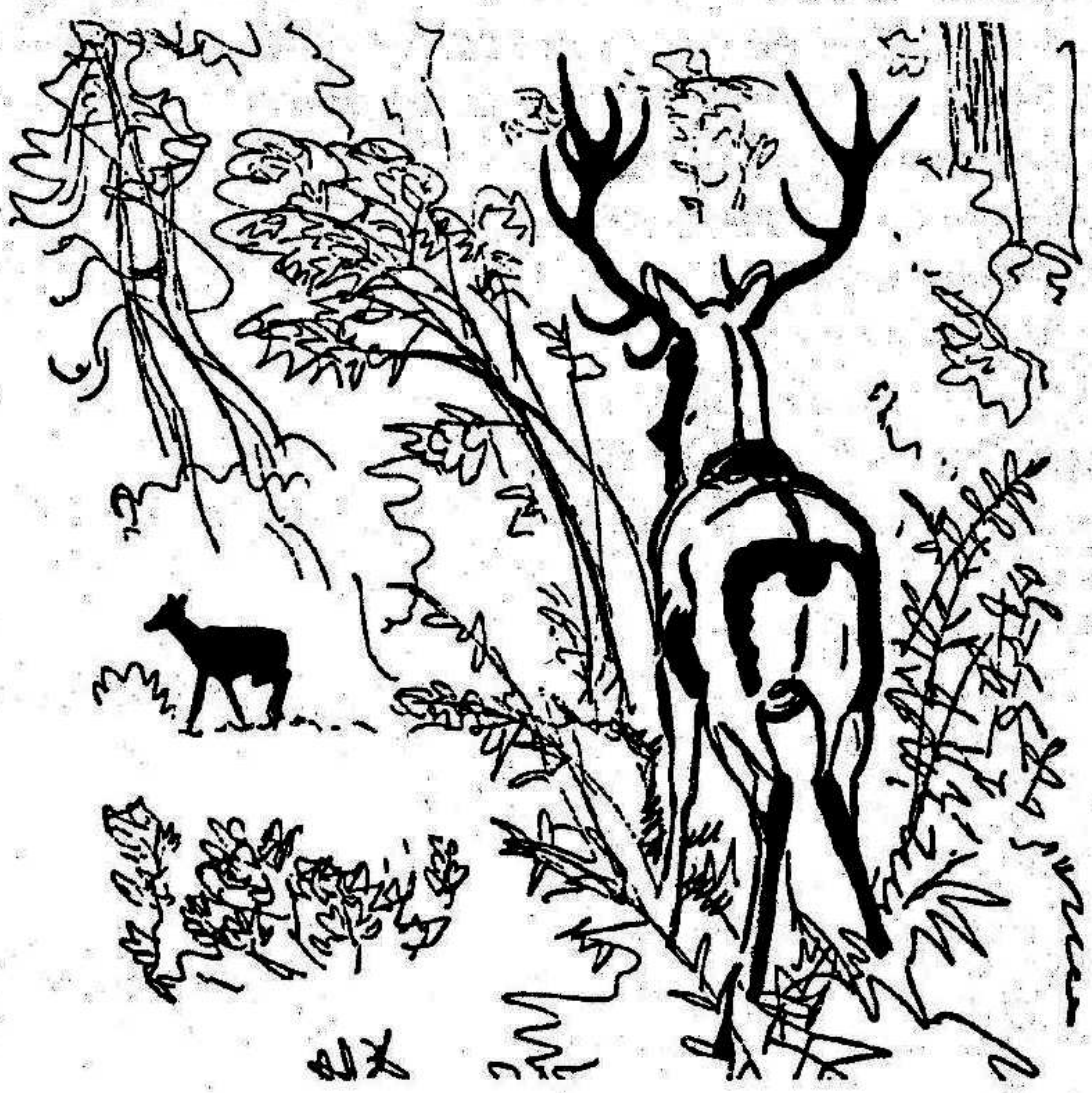

– И аз съм самотен – отвърна Бамби колебливо.

– Защо не оставаш вече при мене? – попита Фалине смирено и на него му стана болно, че веселата дръзка Фалине сега бе толкова сериозна и покорна.

– Трябва да бъда сам – отвърна той. Искаше да го каже по-меко, но прозвуча сурово. Сам почувства това.

Фалине го погледна и попита съвсем тихо:

– Обичаш ли ме още?

Бамби отвърна също тъй тихо:

– Не знам.

Тогава тя си тръгна, без да проронi дума, и го остави сам.

Той стоеше под големия дъб на края на поляната, оглеждаше се внимателно навън и вдишваше утринния вятър, който бе чист от оная миризма: неговият влажен и свеж полъх ухаеше на пръст, на роса, трева и мокри дървеса. Бамби пое дълбоко въздух. Изведнъж на душата му стана тъй ведро, както отдавна не се бе чувствал. Развеселен, той излезе на поляната, прибулена от раздвижените воали на мъглата.

В същия миг изтрещя гърмеж.

Бамби почувства някакъв страшен удар, който го накара да залитне.

Полудял от страх, той с един скок се озова обратно в гъсталака и побягна с всички сили. Не разбираше какво се бе случило, не бе в състояние да мисли, само бягаше и бягаше. Страхът стягаше сърцето му, спираше дъха му и той се носеше като вихър слепешката напред. Но изведнъж го прониза някаква остра, непоносима болка. Почувства как нещо горещо потече по левия му хълбок, някаква тънка, пареща нишка, която идваше оттам, откъдето го про-

низваше болката. Бамби трябваше да спре, не можеше да тича. Видя се принуден да крачи по-бавно. После почувства как кръстът и краката му се схващат. Той падна като подкосен.

Беше истинска благодат да лежи така и да си почива.

– Ставай! Бамби! Ставай! – Стария стоеше до него и го побутваше леко по рамото.

Бамби искаше да отговори: „Не мога“, но Стария повтори:

– Ставай! Ставай! – Гласът му звучеше с такава настойчивост и нежност, че Бамби замълча. И болката, която го разкъсваше, замлъкна за малко.

Стария заговори припряно и уплашено:

– Ставай! Трябва да избягаш, детето ми!

Детето ми... Сякаш тази дума му се изплъзна и Бамби веднага се изправи на краката си.

– Така! – каза Стария, въздъхна дълбоко и продължи да му говори настойчиво: – Ела сега с мене... върви все с мене...

Той тръгна бързо напред. Бамби го последва, но всецяло бе погълнат от желанието да се свлече на земята, да лежи неподвижно и да си почива.

Стария, изглежда, отгатна това и непрекъснато го ободряваше:

– Сега трябва да понесеш всяка болка, сега не бива да мислиш за лягане... не бива изобщо да мислиш за това, защото тази мисъл те изморява! Сега трябва да се спасиш... разбираш ли ме, Бамби? Да се спасиш... иначе си загубен... мисли само, че Той е зад тебе... разбираш ли ме, Бамби?... Той ще те убие, няма да те съжали... ела тук... само тук... ще можеш... трябва да можеш...

Бамби нямаше вече сили да мисли. При всяка крачка болката бушуваше в него, спираше дъха му и го лишаваше от съзнание, а горещата ивица, която пареше надолу по хълбока му, възпламени някакво дълбоко, замайващо възбуждение в сърцето му.

Стария заобиколи в широк кръг. Това продължи дълго. През мъглата, която болката и слабостта разстилаха пред него, Бамби с учудване забеляза, че изведнъж се озоваха пак при големия дъб.

Тук Стария се спря и започна да души земята.

– Тук – прошепна той, – тук... е Той... и тук... кучето... Ела сега... по-бързо!

Те се затичаха.

Изведнъж Стария пак се спря.

– Виждаш ли!... – извика той. – Тук... тук лежа ти...

Бамби видя смачканата трева и широка локва от собствената си кръв, която бавно попиваше в земята.

Стария огледа мястото, душейки внимателно.

– Те са идвали вече тук... Той и кучето... – каза той. – Ела!

Стария вървеше бавно напред, душейки постоянно.

Бамби видя червените капки, които блестяха по листата на храстите и по стръкчетата. „Оттук вече сме минали веднъж“ – помисли си той, но не можеше да говори.

– Така – каза Стария и почти се развесели, – сега ние сме зад тях...

Той вървя още известно време по същата следа. После внезапно удари встрани и започна да описва нов кръг. Бамби вървеше след него залитайки.

Те стигнаха за втори път до дъба, но сега вече

откъм срещуположната страна, за втори път стигнаха до мястото, където Бамби се бе строполил, после Стария отново свърна в друга посока.

– Хапни от това! – заповяда той, спря се, отметна с копитото си тревата встрани и му посочи няколко дребни листенца с къси стъбла, които се подаваха, тъмнозелени, сочни и пухкави, от земята.

Бамби послуша. Имаха ужасно горчив вкус и миришеха противно.

След известно време Стария попита:

– Как се чувстваш?

– По-добре – отговори Бамби бързо. Изведнъж той можеше отново да говори, мислите му бяха ясни, умората му намаля.

След малко Стария пак заповяда:

– Мини напред. – И след като повървя известно време след Бамби, каза: – Най-после!

Те се спряха.

– Кръвта ти спря да тече – каза Стария, – не блика вече от раната ти, не капе вече от вените ти, няма да те предаде и няма да посочи... нито на Него, нито на кучето Му пътя към твоя живот.

Стария изглеждаше напрегнат и изморен, но гласът му прозвуча радостно.

– Ела – продължи той, – сега можеш да си починеш!

Те стигнаха до широкия ров, който Бамби никога не бе пресичал. Стария слезе надолу, Бамби се опита да го последва, но му костваше голямо усилие да се покатери по отсрещния стръмен склон. Болката отново започна да го разкъсва жестоко. Той се подхлъзна, събра сили и стана, пак се подхлъзна и започна да диша тежко.

– Не мога да ти помогна – каза Стария, – трябва да се изкачиш горе!

И Бамби стигна догоре. Той отново почувства, горещата ивица на хълбока си, почувства, че силите му за втори път го напускат.

– Кръвта ти пак тече – каза Стария, – очаквах това. Но сега тече малко и... – Той добави шепнешком: – Сега това не може да ти навреди.

Те вървяха бавно през гора от високи до небето букове. Почвата беше мека и гладка. По нея се вървеше леко. Бамби почувства силно желание да легне тук, да се изпъне и да не се мърда повече. Не можеше да върви по-нататък. Главата го болеше, ушите му бучаха, нервите му бяха изопнати и започна да го тресе. Пред очите му притъмня. В съзнанието му се открояваше само копнежът за покой и някакво равнодушно учудване, че сега животът му внезапно бе прекършен и променен. Някога той бе скитал здрав и невредим из гората... тази сутрин... само преди един час... Сега това му се струваше щастие, преживяно в едно далечно, отдавна отминало време.

Те навлязоха в нисък гъсталак от дъбове и дрянове. Един огромен чепат бук, потънал дълбоко в почвата, лежеше в храстите напреко пред тях и преграждаше пътя.

– Стигнахме... – чу Бамби да казва Стария.

Той повървя покрай стъблото, Бамби го послед-

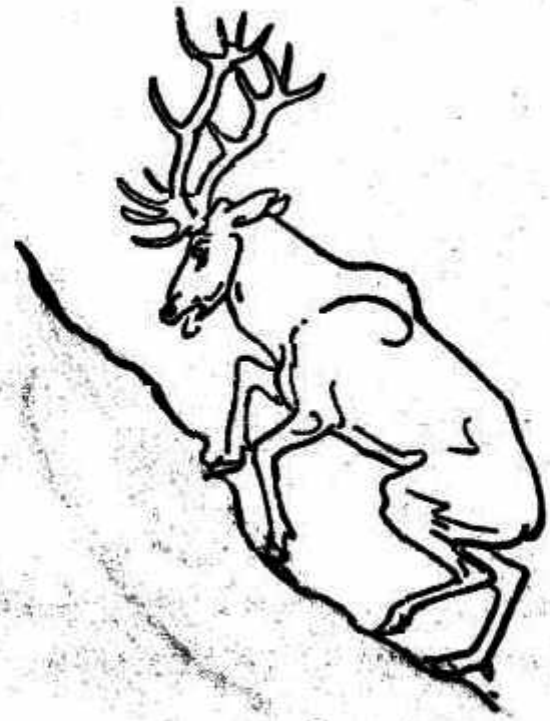

ва и почти падна в един трап, който се откри пред краката му.

– Така – каза в същия миг Стария, – тук можеш да лежиш!

Бамби се сви и не се помръдна повече.

Под поваления бук трапът ставаше по-дълбок и образуваше малка стаичка. Храстите отвън се сплитаха един в друг и когато някой влезеше вътре, го скриваха от всякакви погледи. Вмъкнеше ли се пък тук долу, все едно, че беше изчезнал.

– Тук си в безопасност – каза Стария, – тук ще останеш!

Дните минаваха.

Бамби лежеше в топлата земя, сгушен под гниещата кора на поваленото дърво, вслушваше се в болките, които нарастваха в тялото му, ставаха все по-силни, намаляваха, сякаш се отдръпваха, после стихваха все повече и повече. Понякога се измъкваше навън, стоеше слаб, олюлявайки се на изморените си, несигурни крака, и правеше няколко сковани крачки, за да търси храна. Сега ядеше треви, на които по-рано никога не бе обръщал внимание, дори не бе ги забелязвал. Но ето че сега те му се предлагаха, викаха го със своята странно примамлива, остра миризма. Това, което по-рано бе пренебрегвал, което бе отхвърлял, когато случайно попаднеше в устата му, сега му се струваше вкусно и ароматно. Някои малки листенца, някои къси, яки стъбла и сега му бяха противни, но въпреки това той ги ядеше, сякаш нещо го принуждаваше, и раната му заздравяваше по-бързо, чувствително се възвръщаха силите му.

Той бе спасен. Но още не напускаше скривали-

Една нощ, когато се долавяше само шепотът на есенния листопад, улулицата изкряска пронизително сред върховете на дърветата. После зачака.

Но Бамби я бе видял през рядката шума на клоните още отдалече и не се помръдна.

Улулицата долетя по-близо и изкряска още по-пронизително. После пак зачака. Но Бамби и този път не каза нищо.

Улулицата не можеше да се сдържа повече.

– Не се ли изплашихте? – попита тя недоволно.

– Изплаших се малко – отвърна Бамби нежно.

– Значи, само малко? – изгъргори улулицата обидено. – По-рано винаги се изплашвахте ужасно много. Беше истинско удоволствие да гледам как се стряскате. На какво ли се дължи, че сега се плашите малко... – Тя се ядоса и повтори: – Малко...

Улулицата бе вече стара и много по-суетна и чувствителна от преди.

Бамби искаше да отговори: аз и по-рано никога не се изплашвах, казвах тъй само за да ви доставя радост. Но предпочете да запази това признание за себе си. Дожаля му за добрата, стара улулица, като я гледаше как седи там и се сърди. Опита се да я успокои.

– Може би се дължи на това, че тъкмо мислех за вас – каза той.

– Какво? – Улулицата отново се оживи. – Мислили сте за мен?

– Да – отвърна Бамби колебливо, – точно когато започнахте да кряскате. Иначе щях да се изплаша както винаги.

– Наистина ли? – изгъргори улулицата.

Бамби реши да не упорства. Какво лошо имаше в това? Нека малката стара птица се зарадва.

– Наистина – потвърди той и продължи: – Радвам се, че не ме изненадахте... защото целият изтръпвам, когато ви чуя ненадейно.

Улулицата наежи перушината си и се превърна в мека, кафява, светлосива топка; тя беше щастлива.

– Мило е от ваша страна, че сте си мислели за мен... много мило... – изгъргори тя нежно. – Отдавна не сме се виждали.

– Много отдавна – каза Бамби.

– Вие май не вървите вече по старите пътеки? – осведоми се улулицата.

– Не – Бамби говореше бавно, – не вървя вече по старите пътеки.

– Сега и аз обикалям по-надалече из света – забеляза улулицата важно. Тя премълча, че една по-млада нахална особа я бе прогонила от местността, в която бе живяла още от детинството си. – Досадно е да се живее все на едно и също място – добави тя и зачака отговор.

Но Бамби си бе отишъл. Той умееше вече почти също като Стария да изчезва безшумно и внезапно.

Улулицата бе възмутена.

– Какво безсрамие... – изгъргори тя на себе си. Разтърси перушината си, зарови човка в гърдите и продължи да философства: – Не бива да си мислим дори, че е възможна някаква дружба с тия знатни господа. Колкото и да са любезни... някой ден ста-

ват безсрамни... и те поставят в такова глупаво положение, като мене сега...

Изведнъж тя падна отвесно като камък на земята. Съгледала бе мишка, която изписка един-единствен път в ноктите ѝ. Разкъса я на парчета, давайки воля на гнева си, изгълта я набързо и отлетя.

„Какво ме интересува Бамби? – помисли си тя. – Какво ме интересува цялото това знатно общество? Никак не държа на него!“ И тя закрещя тъй пронизително, без да млъква нито за миг, че няколко диви гълъба, покрай които прелетя, се събудиха и пляскайки шумно с крила, се вдигнаха уплашени от местата си.

Дни наред бурята шеташе из гората и смъкваше последната шума от клоните. Дърветата бяха вече съвсем оголели.

Бамби се прибираше в утринния здрач, за да си легне до Стария в трапа.

Един тъничък гласец бързо го повика два-три пъти едно след друго. Той се спря. Катеричката се спусна светкавично от клоните надолу и застана пред него на земята.

– Наистина сте вие! – записука тя с възторжено изумление. – Веднага ви познах, като минахте покрай мене, но не повярвах на очите си...

– Как попаднахте тук?... – попита Бамби.

Живото малко личице се опечали.

– Няма го вече дъба... – заоплаква се тя, – моя хубав стар дъб... помните ли го още? Беше страшно... Той го повали.

Бамби наведе тъжно глава. Мъка сви сърцето му, като си помисли за прекрасното старо дърво.

– Това стана много бързо – разказваше катеричката. – Избягахме всички, които живеехме на дървото; видяхме как Той прегриза стария дъб с един огромен, лъскав зъб. Дървото пищеше силно от раната си. То не преставаше да пищи, зъбът също пищеше... беше ужасно да слушаш това. После нещастното хубаво дърво се повали. Вън на поляната... Всички плакахме.

Бамби мълчеше.

– Да... – въздъхна катеричката. – Той може всичко... Той е всемогъщ...

Тя погледна Бамби с широко отворени очи и наостри уши, но Бамби продължи да мълчи.

– Сега всички останахме без дом... – продължи да бъбри катеричката. – Не знам накъде са се разпръснали другите... Аз дойдох тук... но скоро няма да намеря такова дърво.

– Стария дъб... – каза Бамби на себе си. – Знам го още от дните на моето детство.

– Не... просто не вярвам, че наистина сте вие! – Катеричката отново се развесели. – Всички мислеха, че навярно сте умрял отдавна. Наистина, понякога казваха, че сте още жив... говореше се, че този или онзи ви бил видял... но не можеше да се узнае нищо сигурно и затова считаха, че това са само слухове. – Катеричката го погледна изпитателно. – Да... защото вие не се върнахте вече.

Личеше си с какво любопитство чака отговора.

Бамби мълчеше. Но и у него трепна някакво леко, плахо любопитство. Искаше да запита за Фалине, за леля Ена, за Роно и Карус, за всичките спътници на своята младост. Но мълчеше.

Катеричката все още стоеше пред него и го разглеждаше.

– Каква корона! – извика тя с възхищение. – Никой освен стария княз, никой в цялата гора няма такава корона!

По-рано Бамби би се зарадвал и би се почувствал поласкан от тази похвала. Сега отговори равнодушно:

– Така ли... Възможно е...

Катеричката поклати енергично глава.

– Наистина – учуди се тя, – вие започвате да побелявате!

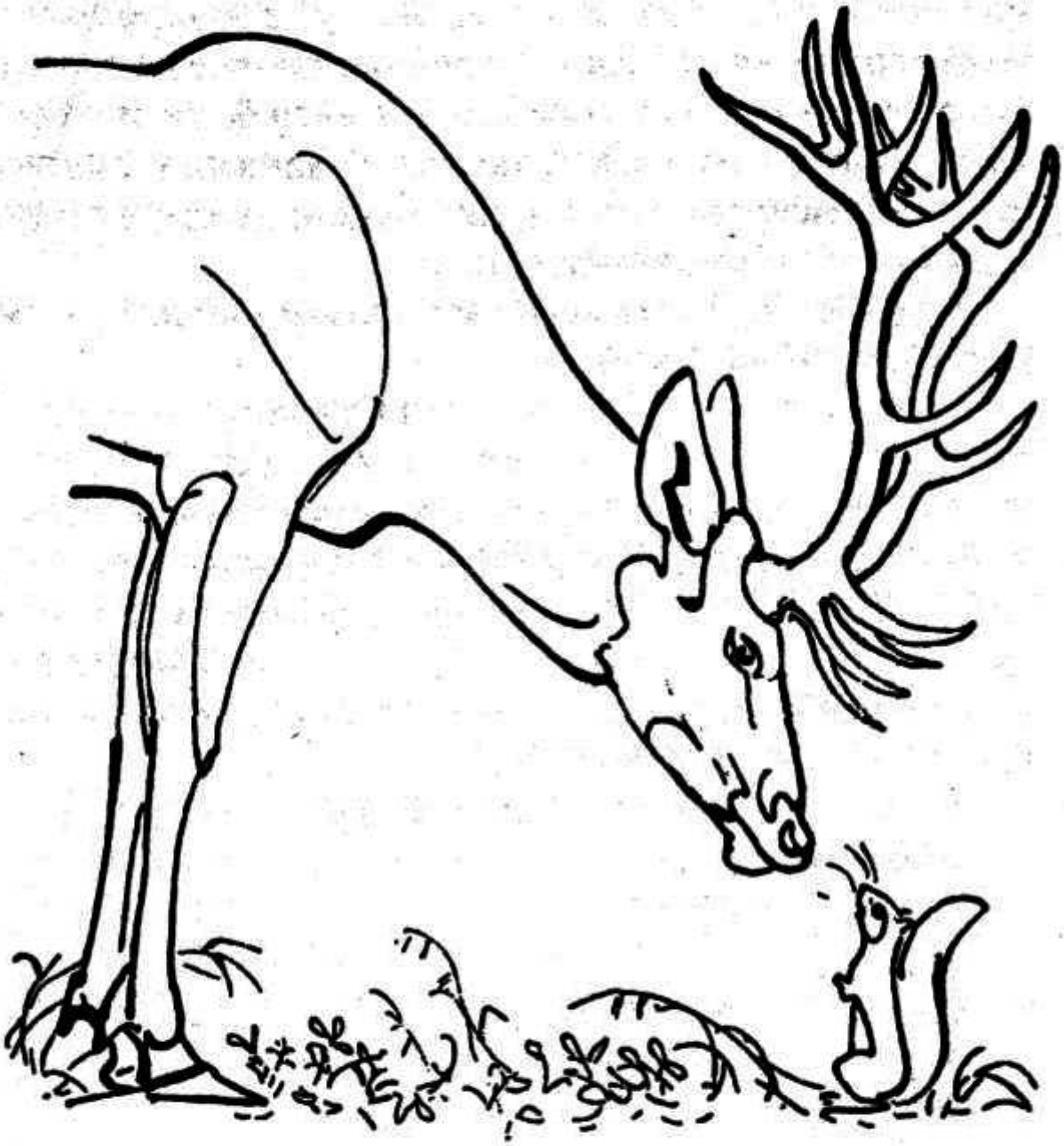

Бамби си тръгна.

Катеричката разбра, че разговорът е приключен, и се метна в клоните.

– Всичко хубаво – извика тя отгоре, – със здраве! Много се радвам, че ви видях. Когато срещна някой от вашите стари познати, ще му разкажа, че сте жив... Всички ще се зарадват.

При тези думи Бамби отново почувства същия лек трепет в сърцето си. Но не каза нищо. Трябваше да остане сам, Стария му бе казал това, когато Бамби бе още дете. По-късно Стария му бе разкрил много познания, много тайни и не преставаше да го учи. Но от всичките му поуки най-важната бе тази: трябва да бъдеш сам. Ако искаш да се запазиш, ако искаш да разбереш живота, ако искаш да стигнеш до мъдрост, трябва да бъдеш сам!

– Но ние двамата сега сме винаги заедно?... – бе запитал веднъж Бамби.

– Не за дълго – бе отвърнал Стария.

Това бе едва преди няколко седмици.

Сега Бамби си спомни за този разговор и изведнъж му хрумна, че първата дума, с която Стария се бе обърнал към него някога, се отнасяше до самотата. В онзи далечен ден, когато Бамби бе още дете и зовеше майка си, Стария се бе приближил до него и го бе запитал:

– Не можеш ли да стоиш сам?

Бамби продължи пътя си.

Гората отново бе потънала в сняг и притихна под пухкавата бяла мантия. Само крясъкът на враните нарушаваше тишината, от време на време загрижено се обаждаше някоя сврака или се долавяше плахият, тих разговор на синигерите. После настъпи лют мраз и всичко живо се смълча. Въздухът започна да звъни от студ.

Една сутрин кучешки лай разкъса дълбоката тишина.

Това бе нестихващ припрян лай, който се носеше бързо през гората и ту задавено, ту ясно се караше в провлечени, прехрипващи звуци.

В убежището под поваления бук Бамби вдигна глава и погледна Стария, който лежеше до него.

– Не се безпокой – отвърна Стария, срещайки погледа на Бамби, – нас не ни засяга.

Все пак и двамата се ослушаха.

Те лежаха в своя трап, приютени под стъблото на стария бук, дълбокият сняг ги ограждаше от ледения вятър, а сплетените клонки на храстите ги скриваха като гъста мрежа от всяко дебнещо око.

Лаят се приближаваше, сърдит, запъхтян, разгорещен. Изглежда, беше някое малко куче.

Идваше все по-близо. Сега те чуха, че двамина дишаха тежко, доловиха в заядливия лай и тихо, болезнено ръмжене. Бамби се разтревожи, но Стария пак го успокои:

– Нас не ни засяга.

Те останаха неподвижни в своята топла стаичка и се загледаха навън.

Все по-близо и по-близо пращяха клонки, снегът се сипеше от внезапно блъснати клони и се вдигаше на снежен прах от земята.

Сега вече можеше да се види кой идваше насам.

В снега, сред храстите, клоните и коренищата скачаше, пълзеше и се промъкваше старата лисица.

По петите ѝ се носеше кучето. Наистина беше малко куче с къси крака.

Едната предна лапа на лисицата бе смазана и кожата над нея разкъсана. Тя вдигаше смазания крак високо пред себе си, кръвта бликаше от раните ѝ, дъхът ѝ свистеше, очите ѝ бяха широко разтворени от ужас и напрежение. Не беше на себе си от страх и гняв, беше отчаяна и изтощена.

Изведнъж тя се обърна. Завъртя се толкова бързо, че кучето се смути и отстъпи няколко крачки назад.

Лисицата приклекна на задните си крака. Не можеше да върви повече. Вдигнала жално смазаната си лапа, с отворено гърло и потрепващи устни, тя започна да фучи срещу кучето.

Но то не млъкваше нито за миг. Неговият висок, задавен глас сега стана по-плътен и по-нисък.

– Тук! – лаеше то. – Тук! Тя е тук! Тук! Тук! Тук!

Сега то не ругаеше лисицата, не говореше на нея, а очевидно викаше някого, който бе още далече.

Бамби и Стария знаеха, че кучето вика Него.

И лисицата знаеше това. Кръвта струеше надолу по нея, бликаше от гърдите ѝ и се стичаше в снега, образувайки върху бялата ледена покривка огненочервено петно, което изпускаше лека пара.

Някаква слабост обзе лисицата. Смазаната ѝ лапа падна безсилно надолу, но от допира със студения сняг я прониза огнена болка. Тя с мъка я вдигна пак и задържа трепереща лапа във въздуха пред себе си.

– Остави ме... – заговори лисицата. – Остави ме...

Говореше тихо и умолително. Беше съвсем изнемощяла и смирена.

– Не! Не! Не! – лаеше кучето злобно.

– Моля ти се... – каза лисицата. – Не мога да вървя повече... с мене е свършено... остави ме да избягам... остави ме да си ида... остави ме поне да умра на спокойствие...

– Не! Не! Не! – виеше кучето.

Лисицата се замоли още по-настойчиво.

– Ние сме роднини... – проплака тя. – Почти сме братя... остави ме да си вървя... пусни ме да умра при своите... ние... сме почти братя... ти и аз...

– Не! Не ! Не! – беснееше кучето.

Тогава лисицата се изправи и застана почти отвесно. Красивата ѝ остра муцуна се склони към кървящата ѝ гръд, тя вдигна очи и погледна кучето право в лицето. С напълно променен глас, спокойно, тъжно и ожесточено тя изръмжа:

– Не се ли срамуваш?... Предател!

– Не! Не! Не! – лаеше кучето.

Но лисицата продължи:

– Отстъпник... Изменник! – Разкъсаното ѝ тяло се изпълни от омраза и презрение. – Доносник! – съскаше тя. – Мизернико... ти ни издебваш, когато Той не може да ни намери... ти ни преследваш, когато Той не може да ни настигне... ти ни предаваш... предаваш нас, твоите роднини... мене, която съм почти

твоя сестра... и сега стоиш насреща ми, без да се срамуваш!

Изведнъж наоколо се раздадоха много други гласове.

– Предател! – викаха свраките от дърветата.

– Доносник! – кряскаше сойката.

– Мизерник! – пискаше невестулката.

– Изменник! – фучеше порът.

От всички дървета и храсти съскаха, писукаха и кряскаха, а горе в простора враните грачеха:

– Доносник!

Всички се бяха стекли тук и от дърветата или от сигурни скривалища на земята бяха подслушали спора. Възмущението, в което избухна лисицата, събуди у всички тях отдавнашното ожесточено възмущение, а изтеклата в снега кръв, която димеше пред очите им, ги вбесяваше и ги караше да забравят всякакъв страх.

Кучето се огледа наоколо.

– Какво искате вие? – завика то. – Какво знаете вие? Какво дрънкате? Всички вие принадлежите Нему, както аз Му принадлежа! Но аз... аз Го обичам, аз Го обожавам! Аз Му служа! Вие искате да се бунтувате... Срещу кого, нещастници? Срещу Него ли? Той е всемогъщ! Той стои над нас! Всичко, което имате, е от Него! Всичко, което никне и живее, е от Него!

Кучето трепереше от възторг.

– Предател! – изкрещя катеричката.

– Да! – изсъска лисицата. – Предател! Само ти си предател... само ти!...

Кучето заподскача от гняв:

– Само аз ли?... Лъжкиня! Не живеят ли още мно-

го, много други при Него?... Конят... говедото... агнето... кокошките... мнозина от вас, от всичките ви роднини, живеят при Него и Го обожават... и Му служат!

– Нищожества! – изфуча лисицата с безкрайно презрение.

Сега вече кучето не можеше да се сдържи повече и се хвърли към гърлото ѝ. С ръмжене, задъхвайки се, те се търколиха в снега, подобни на някаква безформена купчина, размахваха лапи и се хапеха бясно един друг; наоколо хвърчаха косми, вдигаше се снежен прах, пръскаше кръв на ситни капчици. Но лисицата не можеше да се бори дълго. Само след няколко секунди тя се просна по гръб, откривайки светлото си коремче, потръпна, изпъна се и умря.

Кучето я разтърси още няколко пъти, пусна я да падне в разровения сняг, застана нагло, разкрачено и залая отново с плътен нисък глас:

– Тук! Тук! Тя е тук!

Ужасени, другите се бяха разбягали на всички страни.

– Страшно... – каза Бамби в убежището тихо на Стария.

– Най-страшното – отвърна той. – Те вярват в това, което кучето им каза. Те вярват в това, прекарват живота си в страх, мразят и Него, и себе си... и се убиват заради Него.

Студът намаля и ледената броня на зимата се пукна. Земята пиеше на големи глътки топящия се сняг и навсякъде вече се откриваха обширни площи от почвата. Косовете още не пееха, но когато излитаха от земята, където търсеха червеи, или когато пърхаха от дърво на дърво, писукаха продължително и радостно и това звучеше почти като песен. Тук и там отново се чуваше веселото чукане на кълвача, свраките и враните станаха по-разговорливи, синигерите бъбреха весело помежду си, а фазаните се спускаха от дърветата, на които спяха, и се заседяваха дълго на едно място, почти като през лятото, разтърсваха перушината си на утринното слънце и неуморно, на къси паузи надаваха своя металически, оглушителен крясък.

В такава една сутрин Бамби бе тръгнал да скита по-далече от обикновено. На разсъмване той стигна до ръба на рова. На отвъдната страна, там, където бе живял по-рано, нещо се раздвижи. Бамби остана скрит в храстите и впи поглед нататък. Наистина, някой от своите ходеше бавно насам натам, търсеше припеците и щипеше ранните стръкчета трева.

Бамби тъкмо се канеше да се обърне равнодушно и да си тръгне, когато позна Фалине.

Първото му чувство бе да изскочи и да я повика. Но остана на мястото си като прикован. Толкова дълго време не я бе виждал! Сърцето му започна да бие лудо. Фалине вървеше бавно, сякаш бе изморена или тъжна. Сега тя приличаше на майка си, изглеждаше

също като леля Ена, и Бамби забеляза това с някакво странно, мъчително учудване.

Фалине вдигна глава и се загледа насам, сякаш чувстваше близостта му.

Бамби отново изпита силно желание да излезе от храстите, но пак остана на мястото си, обзет от някакво безсилие, и не можеше да се помръдне.

Той видя, че Фалине бе побеляла и остаряла.

Веселата, дръзка, малка Фалине, мислеше си той, колко хубава беше някога и колко подвижна! Цялата негова младост изведнъж изплува пред очите му. Поляната, пътеките, по които го бе водила майка му, радостните игри с Гобо и Фалине, добродушният скакалец и пеперудата, борбата с Карус и Роно, в която бе спечелил Фалине за себе си. Той се почувства изведнъж отново щастлив и същевременно бе потресен.

Отсреща Фалине си тръгна бавно с наведена глава, морна и тъжна. Бамби я обичаше в този момент с бликаща, нежна тъга, искаше да премине рова, който толкова дълго време го бе отделял от нея и от другите, искаше да я настигне, да ѝ заговори, да побъбри с нея за младостта, за всичко, което бяха преживели.

Но остана загледан след нея, докато тя се отдалечаваше сред голите храсти и най-после се скри от погледа му.

Дълго стоя той тук, вперил очи отсреща.

Внезапно изтрещя гърмеж. Бамби се стресна.

Това бе тук, на тази страна на рова. Не съвсем близо, но все пак тук, на отсамната страна.

Раздаде се още един гърмеж и веднага след него още един.

С няколко скока Бамби навлезе по-навътре в гъсталака, спря се и се ослуша. Наоколо бе тихо. Предпазливо започна да се промъква към убежището си.

Стария бе вече там, но още не си бе легнал, стоеше до поваления бук, сякаш го чакаше.

– Къде се забави толкова дълго? – попита той така сериозно, че Бамби замълча.

– Чу ли преди малко? – продължи Стария след известно време.

– Да – отвърна Бамби, – три пъти... Той е в гората.

– Разбира се... – Стария кимна и повтори с особено натъртване: – Той е в гората... трябва да отидем там...

– Къде? – изплъзна се от устата на Бамби.

– Там, където е Той сега – каза Стария със сериозен глас.

Бамби се изплаши.

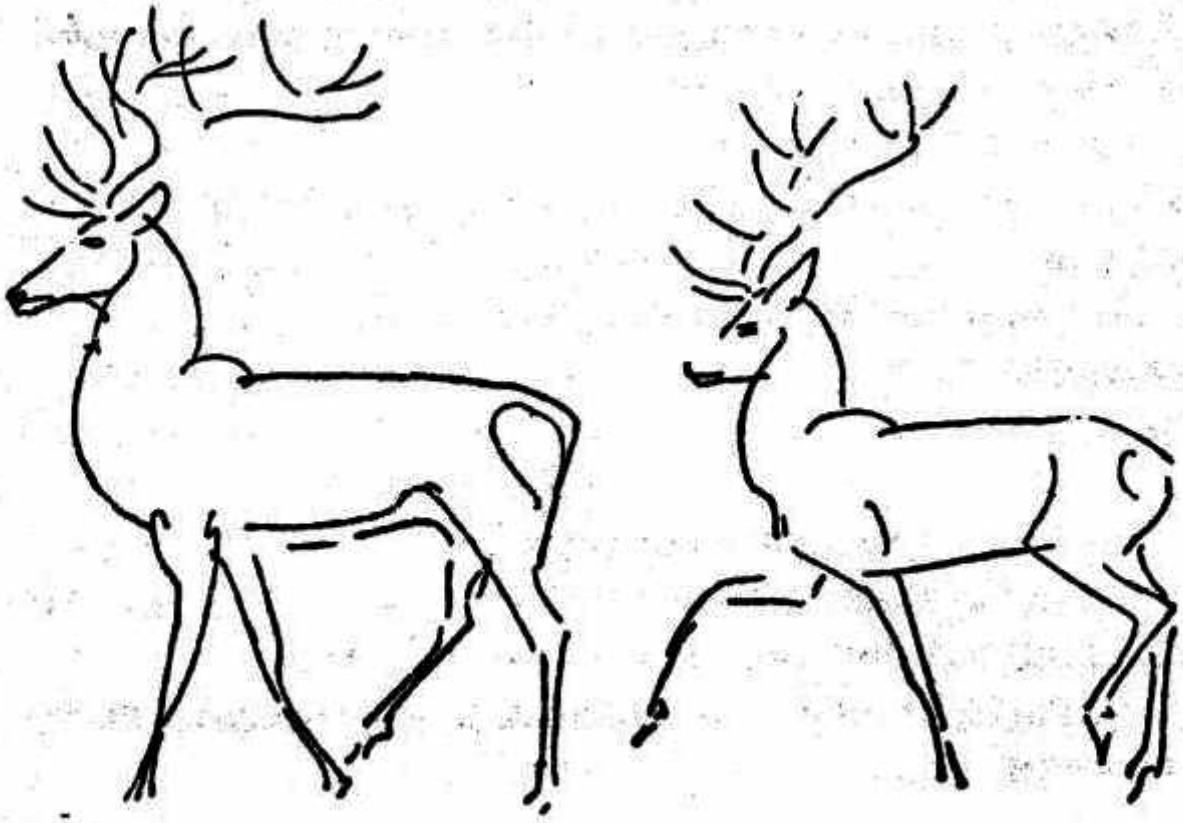

– Не се плаши – продължи Стария. – Ела сега, без да се страхуваш. Радвам се, че мога да те заведа там и да ти покажа това... – Той се поколеба и добави тихо: – ... преди да те напусна.

Бамби погледна Стария смаяно и едва сега забеляза колко много беше остарял той. Главата му бе побеляла съвсем, лицето бе отслабнало, дълбокият блясък в хубавите му очи бе помръкнал, те светеха матово и зеленикаво и бяха като угаснали.

Бамби и Стария не бяха изминали голямо разстояние, когато насреща им повя първият полъх от онази остра миризма, която винаги изпълваше сърцата им със заплаха и ужас.

Бамби се спря. Но Стария продължи да върви напред, право срещу тази миризма. Бамби го последва колебливо.

На все по-силни вълни възбуждащата миризма удряше в носа им. Но Стария продължаваше да върви напред. У Бамби проблесна мисълта да избяга, трепна в гърдите му, кипна в кръвта му и го прониза целия, готова да го увлече със себе си. Удържа се с голямо усилие и не се отдели от Стария.

Сега враждебната миризма се разливаше с такава сила, че заглушаваше всяка друга до себе си и едва можеше да се диша.

– Ето тук! – каза Стария и отстъпи встрани.

На поломени клонки в разровения сняг лежеше Той, само на две крачки от тях.

Сподавен вик на ужас се изтръгна от Бамби и с поривист скок той се засили, за да се хвърли в жадуваното бягство. Не бе на себе си от страх.

– Стой! – чу той да вика Стария, озърна се и го видя, че стои спокойно там, където лежеше Той. Сма-

ян от учудване, подчинявайки се на послушанието си, на безграничното любопитство и на някакво трепетно очакване, Бамби пристъпи по-близо.

– Ела по-близо... без да се страхуваш – каза Стария.

Той лежеше пред тях, бледото Му голо лице обърнато нагоре, шапката Му се бе свлякла в снега и Бамби, който не знаеше, че това е шапка, си помисли, че главата Му е разцепена на две.

Голата шия на бракониера бе пробита и раната зееше като малка червена уста. Кръвта още се цедеше бавно от нея, напоила бе косите Му, аленееше под носа Му и образуваше широка локва в снега, който се топеше от топлината ѝ.

– Ето, ние стоим сега тук – започна Стария тихо, – стоим съвсем близо до Него... и къде е сега опасността?

Бамби погледна лежащия човек, чиято фигура, чиито крайници и кожа му се сториха тайнствени и страшни. Той погледна в угасналите очи, които гледаха безжизнени нагоре към него, и не можеше да разбере нищо.

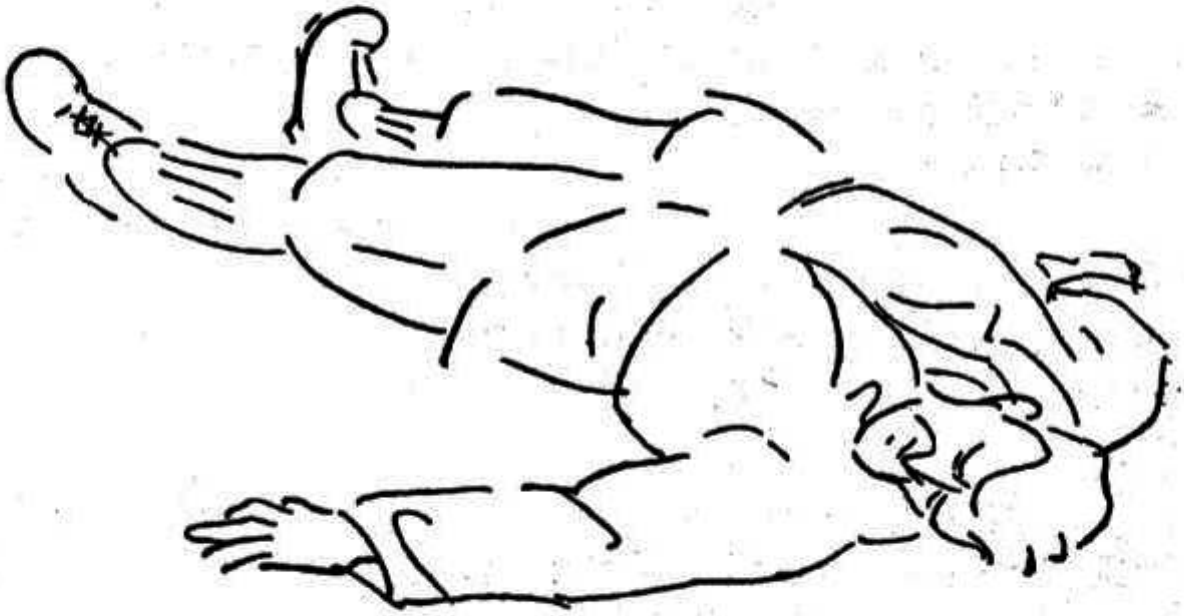

– Спомняш ли си, Бамби – продължи Стария, – какво казваше Гобо, какво казваше кучето, това, в което вярват всички... спомняш ли си?

Бамби не можеше да отговори.

– Виждаш ли, Бамби – поде отново Стария, – че Той лежи тук, повален като някой от нас? Знай, че Той не е всемогъщ, както казват другите. И не Той е сътворил всичко, което расте и живее, Той не е над нас! Той е до нас и е като нас, и Той познава като нас страха, нуждата и страданието. Той може да бъде сразен като нас и тогава лежи безпомощен на земята, както лежим безпомощни и ние, както Го виждаш сега пред себе си.

Владееше пълна тишина.

– Разбираш ли ме, Бамби? – попита Стария. – Сега мога да си вървя.

Той се обърна и те извървяха известно разстояние заедно.

Пред един висок ясен Стария се спря.

– Не ме придружавай вече, Бамби – започна той със спокоен глас, – моето време свърши. Сега трябва да си потърся някое място за края...

Бамби искаше да каже нещо.

– Не – прекъсна го Стария, – не... в часа, към който се приближавам сега, всеки от нас е сам. Сбогом, сине мой... аз много те обичах.

Летният ден се разгоря още в ранна утрина, без никакъв ветрец, без никаква прохлада. Сякаш бързаше повече от друг път, слънцето бързо се изкачи на хоризонта и разля ослепителни пламъци като огромен пожар.

Росата по поляните и храстите се изпари веднага; земята изсъхна и буците пръст започнаха да се ронят. Гората рано-рано утихна. Само кълвачът почукваше тук-там и гълъбите гукаха с неуморна, пламенна нежност.

Бамби стоеше на една малка, скрита полянка, която откриваше малко свободно място в дълбокия гъсталак.

Над главата му танцуваха и пееха на слънцето рояк мушици.

Откъм лешниковия храст до Бамби се зачу тихо бръмчене, приближи се и един голям майски бръмбар долетя бавно насам, прекоси рояка мушици, насочвайки се все по-високо към върха на дървото, където щеше да спи до вечерта. Разпереното му надкрилие се очертаваше остро и грациозно, тънките му крилца бръмчаха енергично. Роякът мушици се раздели, докато майският бръмбар прелитна, и пак се затвори след него. Тъмното му кафяво телце, обвито в трепкащото прозрачно сияние на вибриращите крилца, проблесна още веднъж на слънцето, преди да изчезне.

– Видяхте ли го?... – питаха се мушиците една друга.

– Това е Стария – пееха едните.

– Всички от неговия род са вече измрели – пееха другите. – Но той е още жив, само той.

Няколко съвсем малки мушици запитаха:

– Откога ли живее?

– Не знаем – пееха останалите в отговор. – Неговият род въобще живее дълго. Те живеят почти вечно... тридесет, четиридесет пъти виждат слънцето... можем ли да знаем това? И нашият живот е дълъг... но ние виждаме деня веднъж или два пъти...

– А Стария? – попитаха пак най-малките.

– Той е надживял всички от своите и е стар... прастар... видял и преживял е на света повече, отколкото можем да си представим.

Бамби си тръгна. „Песен на мушиците – мислеше си той, – песен на мушиците..."

Нечий нежен, уплашен зов достигна до слуха му.

Той се ослуша и започна тихичко да се приближава, вървейки все през най-гъстия храсталак, все по-безшумно, което отдавна му бе станало навик.

Отново се повика, още по-настойчиво, още по-умолително. Това бяха гласове на своите:

– Мамо!... Мамо!...

Бамби се промъкваше сред храстите, следвайки посоката на зова.

Две малки в червени дрешки, братче и сестриче, стояха сгушени едно до друго, изоставени и отчаяни.

– Мамо!... Мамо!...

Преди да разберат какво става, Бамби застана пред тях.

Онемели, те впериха очи в него.

– Сега майка ви няма време за вас – каза Бамби строго.

Той погледна малкия в очите:

– Не можеш ли да стоиш самичък?

Малкият и сестричката му мълчаха.

Бамби се обърна, вмъкна се в най-близкия шубрак и се скри, преди те да се опомнят.

„Малкият ми харесва... – мислеше си той, докато се отдалечаваше. – Може би ще го срещна пак, когато стане по-голям... И малката е миличка... така изглеждаше Фалине, когато беше още дете."

Той продължи пътя си и изчезна в гората.

– Това е Стария – пееха едните.

– Всички от неговия род са вече измрели – пееха другите. – Но той е още жив, само той.

Няколко съвсем малки мушици запитаха:

– Откога ли живее?

– Не знаем – пееха останалите в отговор. – Неговият род въобще живее дълго. Те живеят почти вечно... тридесет, четиридесет пъти виждат слънцето... можем ли да знаем това? И нашият живот е дълъг... но ние виждаме деня веднъж или два пъти...

– А Стария? – попитаха пак най-малките.

– Той е надживял всички от своите и е стар... прастар... видял и преживял е на света повече, отколкото можем да си представим.

Бамби си тръгна. „Песен на мушиците – мислеше си той, – песен на мушиците..."

Нечий нежен, уплашен зов достигна до слуха му.

Той се ослуша и започна тихичко да се приближава, вървейки все през най-гъстия храсталак, все по-безшумно, което отдавна му бе станало навик.

Отново се повика, още по-настойчиво, още по-умолително. Това бяха гласове на своите:

– Мамо!... Мамо!...

Бамби се промъкваше сред храстите, следвайки посоката на зова.

Две малки в червени дрешки, братче и сестриче, стояха сгушени едно до друго, изоставени и отчаяни.

– Мамо!... Мамо!...

Преди да разберат какво става, Бамби застана пред тях.

Онемели, те впериха очи в него.

– Сега майка ви няма време за вас – каза Бамби строго.

ЗА КНИГАТА И АВТОРА

Феликс Залтен (1869-1945) е известен австрийски писател. Истинското му име е Зигмунд Залцман. Евреин по произход, той е роден в Будапеща, а завършва висшето си образование във Виена, която по това време е столица на Австро-Унгарската империя. Започва кариерата си като театрален критик – сътрудничи на виенски и берлински вестници.

През 1938 г. емигрира в Холивуд, САЩ, за да се спаси от концентрационните лагери, в които Хитлер унищожава милиони евреи.

Веднага след края на Втората световна война се завръща в Европа. Умира в град Цюрих няколко месеца след края на своето изгнание.

Автор е на много романи, пиеси, разкази и голямо количество театрална, музикална и литературна критика.

Феликс Залтен е спечелил любовта на децата от целия свят най-вече със своите книги за животни. Бил е страстен ловец и пътешественик. Наблюденията и преживяванията по време на лов са претворени в повече от десет книги, най-прочутата от които е романът „Бамби" (1923).

През 1940 г. писателят публикува неговото продължение – „Децата на Бамби".

Американският художник Уолт Дисни създава по сюжета на едноименния роман пълнометражен анимационен филм „Бамби" (1942).

Най-добрата характеристика на романа е направил големият английски писател Джон Голзуърди: „Бамби е книга, която ще очарова не само децата,

но и хората, които са прехвърлили щастливата детска възраст. Почти не зная друг разказ за животни, който, що се отнася до тънка наблюдателност и вътрешна правдивост, би могъл да се сравни с тази повест за живота на една сърна. Феликс Залтен е поет. Той чувства най-дълбоко същността на природата и обича животните. Обикновено не обичам човешка реч да звучи от устата на същества без разсъдък; но именно това е забележителното на тази книга, че зад речта се долавят истинските, живи чувства на говорещите същества. Тя е една малка изящна творба, ясна и пъстра, а на места трогателна.“

ИК „Пан '96" предлага на всички училища и библиотеки възможност за закупуване на книгите от поредицата „Вечните детски романи" с 10% търговска отстъпка.

Заявки можете да направите на адрес:

1000 София, п.к. 791, ИК „Пан".
Тел./факс: 974-31-65

Поредица
ВЕЧНИТЕ ДЕТСКИ РОМАНИ

Феликс Залтен
(Зигмунд Залцман)
БАМБИ

Превод ***Ваня Кръстева***
Илюстрации ***Г. Николски***

Редактор ***Цанко Лалев***
Формат 84/108/32

Издателска къща „Пан '96"
тел.: 974-31-65
Предпечат ЕТ „Катерина"
тел.: 57-67-62

Печат „Балканпрес" – София

ISBN 954-657-088-5

„Бамби" е трогателна книга за едно сърненце, което още след първата майчина милувка трябва да стъпи здраво на краката си. Животът го учи на съобразителност и му дава сили да се справя с враговете, най-страшният от които е ловецът.

Феликс Залтен (1869-1945) е роден в Будапеща, но прекарва по-голямата част от живота си във Виена. Бил е страстен ловец и пътешественик. Автор е на над десет романа за животни, най-прочут от които е *„Бамби"* (1923). През 1938г. Залтен емигрира в САЩ, където изживява невероятния успех на пълнометражния анимационен филм на Уолт Дисни „Бамби" (1942).

Цена 2400 лв.

ПАН